No 356. Recd.
30-10-..
Acc. No. 168
922 20-11-..


# નેહરૂ-મંઝીલ

યાને

# ગઝલ-ગાયન-કવ્વાલી

નામીનામી શાયરોની ગઝલ કવ્વાલીઓનો

[illegible]

મળવાનું ઠેકાણું

શા૦ ચુનીલાલ મગનલાલ બુકસેલર,

કીંમત રૂ૦ ૧—૮—૦.

[illegible] ત્રિભુવનદાસ [illegible]

૧૦૪૨૨

गूजरात विद्यापीठ ग्रंथालय

[ गुजराती कॉपीराअिट विभाग ]

अनुक्रमांक ૧૦૪૪૨ वर्गांक

पुस्तकनुं नाम

विषय

૭૮૬

# જૈહરે-મહેફિલ

યાને

## ગઝલે-ગૌહર-કવ્વાલી.

જીસમે અચ્છી અચ્છી ગઝલ કવ્વાલીયાંકા બડામજ
મુઆ એકીઠા કીયા ગયા હય.

—શેર—

દેખસો ખુદ બખુદ આપ જોહર એ મહેફિલમેં
કયા ખૂબ ગૌહરાહે-એ કિતાબે મહેફિલમે.

મજમૂઆકર જમાનેવાલા
**ચુનિલાલ મગનલાલ શાહ બુકસેલર**
ઠે૦ રાણીતળાવ-સુરત.

છપવાકે ઇજહાર કીયા,
**જેકીશનદાસ ત્રિભુવનદાસ બુકસેલર**
માલેક,
ગુજરાતી સાહિત્ય મંદીર-લીમડીચોક—સુરત.

પહેલીવાર, નકલ ૨૦૦૦. ૧૯૨૨.

(કોપીરાઇટ.)

**કીંમત-રૂા. ૧-૮-૦.**

પ્રસિદ્ધ કર્તા-જેકીશનદાસ ત્રિભુવનદાસ બુકસેલર
પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેકાણું-ગુજરાતી સાહિત્ય મંદીર.
લીમડીચોક-સુરત.

છાપવાનું ઠેકાણું-
સુરત લીમડીચોકમાં આવેલાં "શ્રી સુંદર" પ્રીન્ટીંગ
પ્રેસમાં શા. વિઠુલદાસ ટીકાભાઇએ છાપી.

એ કીતાબકે સબ હક્કુ છપવાને વાલે કે લીયે
ગવર્મેન્ટ કોપીરાઇટ એકટકે મુજબ મહફુજ
હય કોઇ સહાબ બીના ઈજાજત છાપને
છપવાને કા ઇરાદા ન કરે.

—ચેતવણી.—

યે કીતાબ દુસરી કીતાબોસે બીલકુલ સહી હય અયસી દુસરી કીતાબ ખરીદકી જાય યા ઈશ વખ્ત ઉશપે, મજમુઆ કરનેવાલા **ચુનીલાલ મગનલાલ શાહ** કા નામ ખાશ દેખા જાય જીસ્સે ગલતી કીતાબોસે ખરીદદારો બચે.

"પબ્લીશર્સ"

# એ કીતાબ કે લીયે ફકત દો લફ્જ.

યહ જમાને, મે બરાબર બોલું તો યહ અપ–ટુ–ડેટ જમાને મે અયસી ગજલ કવ્વાલીકી બહોતસી ઝડી બંધ બુકો છપકર બહાર પડ ચૂકી હય. મગર ઉસમે દેખતે હય તો બહોતસા અંધેરા હય, ન કોઇ ચીજ હય કે જો બે મુલ ગીની જાય, ન કુછ અયસી બેગલતી હય જો શુદ્ધ કહી જાય! ન કોઇ અયસી ઉમદા નસીહતો કી ભરીહુઇ શાયરીહય કે જીસ્સે પઢને વાલોંકી લ્યાકાત બઢે, ઊશ શબ બાતો સોંચ કર, મેરે તરફશે ખાશોઆમકે લીયે એ જોહરે મહેફીલ તૈયાર હોકર પઢને વાલે બીરાદરોકી ખીદમતમેં પેશ કીગઈ હય. જીશકો આપ જરુર દેખે

ઇશમે નામી શાયરો કી બનાઇ હુઈ ઊમદા કવ્વાલી અચ્છે તોર પે એકીઠી કીગઇ, જો ખાશો આમકો જુરુર પસંદ આયગી તો અયશી દુશરી કીતાબો મેરે તરફસે ફૈરન છપેગી, એ કીતાબમે સબસે આલા ચીજ તરીકેમેં "ખાકે હિંદ." બી રખ્ખા ગયા હય વોહ જરુર પઢે, દેખે ક્યા કમાલ ચીજ હય.

જીસ જીસ સહાબોકી બનાઇ હુઇ ગઝલ વગયરાં ચીજો એ મજમુએ મે લીયા ગયા હય, વોહ શબ શહાબોકા મય બહોત એસાનમંદ હું. એ કીતાબ બીના ગલતીકી ઔર દુસરી કીતાબ સે કીતની અછી હય વોહ જરૂર દેખે, પઢે, ખાતરી કરે. કે ઇશમે કીતને કીમતી ગૌહરે હય, ખરીદદાર બીરાદરોંકો જો એ પસંદ આયગી તો અયસી દુસરી કીતાબો છપવાનેકા મય ઉમ્મીદવાર હું, ચાહતા હું કે યે કીશમકી દુસરી કીતાબોસે એ કીતાબ બહોત ઉમદા હય બડી હય, એ આપ જરૂર ધ્યાનમેં રખ્ખે. એ કીશમકી દુસરી કીતાબો ખરીદને ચહાનેવાલા ઇશકી આગે લીખી હુઇ ચેતવણીપે જુરૂર ખ્યાલ રખ્ખે.

લી૦ દુઆગો.

જેકીશનદાસ ત્રિભુવનદાસ

# ઈશતીહાર.

## તૈયાર હય! તૈયાર હય! દુસરીબાર છુપી હુઈ!

# મોહિની ઉર્ફે મરીયમ

### અથવા

# ડાકુની દીકરી.

છુપી પોલીસ કો થાપ દેકર. ઉનકો તોબા પુકરાશ નેવાલી એ મોહિની ઉર્ફે મરીયમકા કીસ્સા આપ જરૂર પઢે, તમામ ગુજરાતી જબાન ઔર ગુજરાતી, હરફોંમે, એ ડીટેકટીવ નોવેલ હય આપ જુર પઢે.

એ ડાકુઓકી સાથીદાર ઓરત, કીતની ખબર દારીસે અપની ઉમ્મીદ બરલા રહી હય, પુલીશકો કીસ તને શે હંફા રહી હય વોહ જુરૂર દેખે. ઉનકા પ્યારકા કયા-ઈંતેજામ આતા હય. એક ગરીબ પાક દામન ઔરતપર કીતની જફા હોતી હે ઔર આખીરમેં કયસી તરહસેં સબ મુશકીલી આશાન હોતી હય, એકવાર જરૂર પઢે ખત્મ હોને તક આપકા દીલ ન કીસી ચીજપે લગેગા. કીંમત. સીર્ફ એક રૂપીઆ ડાક મહસુલ અલગ.

---

## એક દુસરી ગુજરાતી નાવેલ.

# રણજીત અને કુસુમ.

ખાનદાનોનાં ઘરના રીતરીવાજ, કેળવણીની ફતેહ, અસહકારની ખુબી, બેકદર શેઠની નોકરીનો અંજામ, પ્રમાણિકપણાની ફતેહ; અને તેનું ઇનામ. ભાઇ બેનનો ઇશ્વરીપ્રેમ, દગાબાજની ધ્યાનતદારી વીગેરે બાબતોથી ભરપુર ગુજરાતી ગૃહસંસારનું ઉત્તમ ચીત્ર દર્શાવતું ઉત્તમ નોવેલ.

પાકું સોનેરી પુઠું છતાં કીંમત રૂા. ૨-૦-૦ બે રૂપીઆ ટપાલ ખર્ચ જુદુ.

મળવાનું ઠેકાણું

**ચુનીલાલ મગનલાલ શાહ બુકસેલર**

ઠે૦-રાણીતળાવ—સુરત.

૭૮૬

# જૈહરે-મહેફીલ

યાને

# ગઝલે-ગૌહરે-કવ્વાલી.

## (૧)-ગઝલે-શરફુદ્દીન.

આશકોકુ દાગ દે, દિલકા છુપાના કયા ભલા
મુજ બેચારે નાતવાકા દિલ જલાના કયા ભલા-આશકોકુ ૧.
હમ જો આએથે તુમારે દેખનેકુ, અય સનમ.
એક નઝર દિખલાકે ફીર મુખરા છુપાના કયા ભલા-આશકોકુ. ૨.
બોસ્તાનમેં જાકે બુલબુલ, ગુલસે, કરતી હુએ પોકાર,
દામે ઉલફતસે મેરે દિલકુ ફસાના કયા ભલા-આશકોકુ. ૩.
જાનતેથે તુમ પાઆ, પીતમકી નગરી હુએ કઠણ,
ઉસ ગલીમે સર દીઆ, ફીર જી બચાના કયા ભલા-આશકોકુ. ૪.
આરઝુ કરતા હુએ શરફુદ્દીન તુમારા, અય સનમ,
મહેરબાન હોકરકે ફીર, દુસ્મન હો જાના કયા ભલા-આશકોકુ. ૫.

## (૨)-ગઝલે-સોદા.

બુલબુલાં સબ રોતી આઇ, બાગમેં રો દીજીઓ,
આસુંએ શબનમસેતી હોજો નેહર ભર દીજીઓ-બુલબુલાં. ૧.
યહ વસીઅત કરકે બુલબુલ બાગબાનસે મર ગયા,
કેહ ગયા મુજકુ ગોસલ તખતે ચમનપર દીજીઓ-બુલબુલાં. ૨.
બાદ મેરે દફનકે તુફુલ પહડા ચાહે અગર,
ખોદ કર હર બેખે કાહકુ. સાફ મીટ્ટી દીજીઓ-બુલબુલાં. ૩.
ફેર કદમ ચાલીસ હટકર આનકે તારબત પે મેરી,
ફાતહેકી જાએપર તારીફ ગુલકી કીજીઓ-બુલબુલાં ૪.
યાદ થા મુદ્દતસે સોદાકે તહીં યહ માજરા,
આજ ક્યું ઝાહેર નહીં, કુછ ભેદ ઉસકા લીજીઓ-બુલબુલાં. ૫.

### (૩)-ગઝલે-રમઝાનઅલી.

ફીર દો બારા એશકકા દિલપે અસર પેદા હુવા,
બાગમેં તેરી મોહબતકા શજર પેદા હુવા—ફીર૦ ૧.
અરક જારી રાતદીન હએ, ચશમે ગીરીઆનસે મેરે,
ઇસ કદર રોયા કે અસકોંકા ગોહર પેદા હુવા—ફીર૦ ૨.
દેખકર ગુલશનમેં કહેતે બુલબુલ ઉસ માહસે,
કયા ચમનમે દુસરા, રસકે કમર પેદા હુવા—ફીર૦ ૩.
અબ મુજે તેરે બગર આતા નહીં આરામો ચેન,
ફીર તુજે કયું જુદાઇસે સબર પેદા હુવા—ફીર૦ ૪.
ઝખમ આલે હો ગયે. છીલછીલકે સારે જેસ્મકે,
દરદે દિલ રમઝાનઅલી શામો સહર પેદા હુવા—ફીર૦ ૫.

### (૪)-ગઝલે-તોરાબ.

એશકબાઝોંને તો ઉસકી-હમકુ હએ રૂસવા કીઆ,
યા એલાહી પાવે યહ દિલભી કહી અપના કીઆ-એશક. ૧.
તેરી મસ્છીકે લીએ, અય મેહરૂખે માહી ફરોશ,
એક આલમ માંહી બેઆબમા તડપા કીઆ-એશક. ૨.
દેખના યારો તનક ઉસ શોખે બેપરવાહકી તરફ,
ઉસનેં અપને આશકોપર ઝોલમ હય કયા કયા કીઆ-એશક. ૩.
તર્સ આતા હએ નહી, ઉસકુ કીસીકા બેહાલ પર,
ઇસ બુતે નાંતરસકા કીસને લકબ તરસા કીઆ-એશક. ૪.
એક દીન તો ભી ન આયા, વોહ તેરે ઘરમે તોરાબ,
જીસકે કુચેમે તુ એક મુદત તલક જાયા કીઆ-એશક. ૫.

### (૫)-ગઝલે-સોદા.

ઇસ ચમનકે સેરમેં આ, યાર, પીવે તીલકે મુલ,
કયા બનાએ સાનએ કુદરતને રંગીન ગલકે ગુલ-ઇસ૦ ૧.
યહ વોહ ન દરીઆ, કે જીસસે ગુઝરે એ પુલ બાંધકર,
મોજે ચશમે આશે કાન દે તોડ પલમે પીલકે પુલ-ઇસ૦ ૨.
કતલકે કીસકે કીઆ હએ આજ ઇન આંખો ને અઝમ,
ખેચ કર તેગે રહી હએ આગરૂ ઇસ કાતેલકી તુલ-ઇસ૦ ૩.
યહ દમે રંજ હોસનકે જીસકુ હુવા હએ શોગલે એશક,
મચ રહી હએ શરતસે લે, ગરબ ઉસ શાગેલકી ગુલ-ઇસ૦ ૪.
હલ્લ મુશકેલ કીસસે હો સોદાકી, તુમ બીન યા અલી,
ખોલ દો [illegible] દે મેરે [illegible] કુલ-ઇસ૦ ૫.

(૬)–ગઝલે–ઝફર.

ક્યા ખેઝાન આઇ ચમનમે, શજરે ગુલ જાતા રહા,
ચેન ઓર મેરે જીગરકા, સબ્ર ભી જાતા રહા–ક્યા. ૧.
ક્યા ખુશી હરએકકુ થી, કર રહેથે સબ દુઆ,
જબ ઘુસી ફોજે નસારા, હરવલી જાતા રહા–ક્યા. ૨.
ક્યું ન તડપે વોહ હોમા અબ દામમે સઇયાદકે,
બેઠના દોદો પહર અબ તખ્તકા જાતા રહા–ક્યા. ૩.
શામકુ ગોનચે ખીલાથા, ચોકકે બાઝારમે,
અબ વહાં પર યા ખોદા, લાખોંકા સર જાતા રહા–ક્યા. ૪.
રેહેતેથે ઇસ શેહેરમે શમસો કમર હુરો પરી,
લુટ કર ઉનકુ કોઇ લેકર–કીધર જાતા રહા–ક્યા. ૫.
આગુ તો થા શહેરે દીલ્હી, અબ હુવા ઉજડા દયાર,
કેહ ઝફર યહ કયા હુઆ, જોબનકા ગર જાતા રહા–ક્યા. ૬.

(૭)–ગઝલે–એલતેઝા.

ફેરતે શોક ઉસ બુતકે, કુચે દીલ લગા લે જાયગા,
કાબએ મકસુદ તક કબ, મુજકુ ખોદા લે જાયગા–ફેરતે. ૧.
બાજુ મેરા તોર કર, સઇયાદ તું કાબુ ન છોર,
નાતવાં હું બાદકા જોકકા ઉરા લે જાયગા–ફેરતે. ૨.
બાદ મરનેકે મેરે કુચ, ખાકભી બચતી નહી,
ફીર અબાનેકું મેરે હડીઆં હોમા લે જાયગા–ફેરતે. ૩.
રોતે રોતે જાન જાવેગો, ફિરાકે યારમે.
અશ્કકા દરાઆ મેરા–મુરદા બહા લે જાયગા–ફેરતે. ૪.
ઇસ સહરકુ દેખતેહી દિલ મેરા ઉલજાઇ ગયા.
છોર દે દુનીઆકુંભી મેરા સફર હો લે જાયગા–ફેરતે. ૫.
અય મેરે મુશકેલ કુશા, મુશકેલ કુશાઇ કીજીએ,
તુંમ બગેર અબકોન મેરી એલતેઝા લે જાએગા–ફેરતે. ૬.

(૮)–ગઝલે–કવ્વાલી.

શબ ગુજર ગઇ ગોફતગોમે યારસે દોદો પહર,
ખ્વાબ ગાહમે સો રહી દીલદારસે દોદો પહર—શબ૦ ૧.
ક્યું ન હો કતલી નીગ્હા તેરી સિતમગર દુસ્સે,
જીસને હમકુ કતલ કી તલવારસે દોદો પહર—શબ૦ ૨.
કુછ રહમ ન તુજકુ આઇ બેહરમ બારે ખુદા,
હમસે સર મારા દો દીવારસે દોદો પહર—શબ૦ ૩.

તેસને લબ હું શરબને દીદાર દે મુજકુ જરા,
આહો જારી હે બહેર જો હક બીમારસે દોદો પહર—શબ૦ ૪.
દુર ન હો ચશમસે ગુલબદન હરગીઝ મેરે.
ગર રખુ તીરછી નિગાહ-ગમખારસે દોદો પહર—શબ૦ ૫.
સબા તેરે કુચેમે લેલી ના આવેગી બાર બાર,
બાર યારકે કુચે જાના તેરા ઇનતેજાર દોદો પહર—શબ૦ ૬.

(૯)-ગઝલે-ઝફર.

કત્લ આલમકુ કરો તુમ, ઔર કઝાકા નામ લો,
અએ બુતો તોમત ન લો દેખો ખુદાકા નામ લો-કત્લ૦ ૧.
ગમ મુજે ખાનેકુ દો, ઔર ખુને દિલ પીનેકુ દો.
અય તબીબો નએ ગજાકા નએ દવાના નામ લો-કત્લ૦ ૨.
ય ખતા શાનાસે હો બરહમ કરો વો જુલ્ફ,
ઔર ખતાદારોમે તુમ બસ બેખતાકા નામ લો-કત્લ૦ ૩.
જો તુમારે જીમે આએ નાસેહો ફરમાવો તુમ,
પર ન મેરી સામને તરકે વફાકા નામ લો-કત્લ૦ ૪.
ખુને આશકસે કરો રંગીન જો હાત અય ગુલરૂખો,
ફેર કભી હરગેઝ ન તુમ રંગે હનાકા નામ લો-કત્લ૦ ૫.
અઝરત દિલ અબકે ગર છુતે ફુગા ઉસ જુલ્ફસે,
ફેર ન જીતે જી તુમ ઇમ કાલી બલાકા નામ લો-કત્લ૦ ૬.
અય ઝફર ચશમો નેઘેયા ગમજે નાજે અદા,
કોન દિલકુ લે ગયા ઉસ દિલરૂબાકા નામ લો-કત્લ૦ ૭.

(૧૦)-ગઝલે-ઝફર.

કિઆ નેગાહે મસ્તમે આફીકી મસ્તી હએ ભરી
સબકે દિલમેં આરઝુએ મયપરસ્તી હએ ભરી-કિઆં૦ ૧.
હમ બુતોમે દેખતે હેં જલવએ હક, ઝાહેદો,
બુતપરસ્તીમે હમારે હક પરસ્તી હએ ભરી.-કિઆ૦ ૨.
સેંકડો દિલ એક નિગેહપર લે લીએ હએ ઉસને મુલ,
હો ન હો કુછ નખા, લેકીન જીન્સ સસ્તી હએ ભરી-કિઆ૦ ૩.
ફુરસતે એક દમમે હએ સરકશ હુવા કયા કયા હુબાબ,
ઇસકે સરમે જો હવાએ બેહરે હસ્તી હએ ભરી-કિઆ૦ ૪.
કીસકુ મારા કીસકા સર ફોડા-બતાઓ તો-સહી,
તુમને હાથમેં યહ ક્યું કર જામ દસ્તી હએ ભરી.-કિઆ૦ ૫.

આદમી કહેતે હએ જીનકુ-કમ હએ દુનયામેં વોહ લોગ,
યું તો સબ ઓલાદે-આદમસે યહ, બસ્તી હએ ભરી-કિંઆ૦ ૬.
ગુંબઝે ગરદુનકુ તુમ ખાલી ન સમજો અય ઝફર,
ઇસમે સરતાપા બુલંદી-ઓર પસ્તી હએ ભરી-કિંઆ૦ ૭.

(૧૧)-ગઝલે-ઝફર.

કયા કહું મેં કીસ નેશેમે રાત દીન મખમુર હું,
અયસી કેફીયતમે હું અપની ખુદીસે દુર હું-કયા૦ ૧.
તુમ તલક મેં કયું કર પોહેંચું, હાએ બેમકદુરહું,
દિલસે પર નઝદીક હું, ગરચે બ ઝાહેર દુર હું-કયા૦ ૨.
દિલતો કહેતા હએ કે, કહદે દિલકી ઉસ દિલદારસે,
પર હયાં માના હએ મેં કયું કહું મજબુર હું-કયા૦ ૩.
ખુનસે અપને જલાદું દારકુ માનંદ શમય,
હક તો યું હએ મેં અગર જાન સોબતે-મનસુર હું-કયા૦ ૪.
ખલ્ક અપને મોહસે કુછ-કુછ મુજકો કેહતી હએ કહે,
બંદે ગફુર હું ઇસ બાતપર મગરૂર હું-કયા૦ ૫.
જી ધડકતા હએ નીકલ જાએ ન મોંહસે હરફે રાઝ,
યાર સબ હોશીયાર હએ ઓર મેં નશેમે ચુર હું-કયા૦ ૬.
જલવેગર હએ અમએ હુસને યાર દિલમેં, અય ઝફર,
સુરતે ફાનુસ-ગોયા નુરસે માઅમુર હું.-કયા૦ ૭.

(૧૨)-ગઝલે-ઝફર.

ખેંચકે કાતીલ જબ તેરી શમશીર આધી રેહ ગઇ,
ગમસે જાને આસકે દીલગીર યાદી રેહ ગઇ-ખેંચકે૦ ૧.
કેહ ન સકા સારી હકીકત મયને ઉસકુ રૂબરૂ,
હમનસી આદી હુઇ તકસીર આધી રેહ ગઇ-ખેંચકે૦ ૨.
ખેંચતાથા રાતકુ ખ્વાબોમે તશવીર અય યાર,
જાગ ઉઠા યાદી ખેંચી તશવીર આધી રેહ ગઇ-ખેંચકે૦ ૩.
બાગ કે-આ બેઠા સવારા આ ગલે લગજાવ મેરે,
વસ્લકી સબ હય બુતે-બેપીર. આધી રેહ ગઇ-ખેંચકે૦ ૪.
આહે ઓ આપી દુરસે કે ઉંધરસે મેરે ફીર ગયે.
કે-આ હસીરામે દિલકે તાસીર આધી રેહ ગઇ-ખેંચકે૦ ૫.
દિલને કીઇ સારી ખરાબી લે ગયા મુજકુ ઝફર,
વાંકે જાનેસે મેરી તઉકીર આધી રેહ ગઇ-ખેંચકે૦ ૬.

## (૧૩)-ગઝલે-વેહશાત

કયા બલા હુએ મેરે સાહેબ આશનાઇ આપકી,
માર ડાલે હુએ ગર્જ હમકુ રૂકાઈ આપકી-કયા૦ ૧.
કીસ ભરોંસે પર રખ્ખેકોઇ તુમસે અબ ચશમે વફા,
ખલ્કપર મશહુર હોગી બેવફાઈ આપકી-કયા૦ ૨.
જીરકેઆં હરઆન દેતેહો મરે મજલેસમે તુમ,
અયસી કયા સાદર હુઈ હમસે-બુરાઇ, આપકી-કયા૦ ૩.
બાત કરના હમસે ઓર, આંખે લડાના ગેરસે,
દેખ લી, અય વાહ માશુકો પારસાઇ આપકી-કયા૦ ૪.
કયા અદાવત હુએ મેરી-જાન. તુમકુ વેહશતસે કહો,
અબ તલક હમને તો કુછ-મરઝી, ન પાઇ આપકી-કયા૦ ૫.

## (૧૪)-ગઝલે-તુરાબ.

ખાકબાજી તીફલગીમે ઘર બને ઓર ટુટ જાએ,
અસ્ક આ મીઝગાંપે જુ ગોહર બને ઓર ટુટ જાએ-ખાક૦ ૧.
યાર તેરી દોસ્તી મુજસે ના ટુટે ઇસ તહરાં,
જીસ તહરેકી શીકર કુછ દીલપર બને ઓર ટુટ જાએ-ખાક૦ ૨.
જબ નાહકર બાલ ઓ અપને નીચોરે તસ્તમે,
આતે આતે તસ્ત તક ગોહર બને ઓર ટુટ જાય-ખાક૦ ૩.
અબ તરાવ્વર યારકા આંખોસેતી ઉરને ન પાએ,
ચશમે અશીકનીસે જુ અરજદાર બને ઓર ટુટ જાયે-ખાક૦ ૪.
કબ તુજે પરવાહે હેરત બેરે જાતેબ તુરાબ,
લાલ ગહવરકા મગર અકસર બને ઓર ટુટ જાય-ખાક૦ ૫.

## (૧૫)-ગઝલે-સુલેમાન.

ગમસે હોકર બરકવશ કડકા કડક કર રેહ ગયા,
બસ મેરા સીનેમેં દિલ ધડકા ધડક કર રેહ ગયા-ગમસે૦ ૧.
હમને જાના આપ આએ હો જો કુછ કડકા હુવા,
બાદસે દેખા તો દર ખડકા ખડક કર રેહ ગયા-ગમસે૦ ૨.
કત્લ કરના ગર તુજે મનઝુર થા, તો કીસ લીયે,
નીમેચકુ મીઆનસેં સરકા સરક કર રેહ ગયા-ગમસે૦ ૩.
તાયરે દિલકુ હુવા કયા ઇસ કફસકે કેદસે,
છોડકર તીફલે ચમન ફડકા ફડક કર રેહ ગયા-ગમસે૦ ૪.
અય સુલેમાન એશકકી આતશ હુએ મુજ દિલમેં તેરી,
આગકા શોલાસા કુછ ભડકા ભડક કર રેહ ગયા-ગમસે૦ ૫.

(૧૬)-ગઝલે-ઝફર.

દિલકા અપને અબગીના એલ ગયા જામ ચુર કર,
હમ બહોત ચતાએ ફીર પથરસે સીના કુટ કર—દિલકા૦ ૧.
કેશવરે દિલ દેખાએ ક્યુંકર મેરા આબાદ હો,
કર દીઆ બરબાદ એક મુદતસે તુને લુટ કર—દિલકા૦ ૨.
ક્યા જાદરે કતરે અશ્ક ઉસકી પેશાનીસે આજ,
ગીર પડે અર્શ બરીનકે સારે તારે ટુટ કર—દિલકા૦ ૩.
કીસ તરેહ ભટકે ન અપના હો જુદા આશ્યાને દિલ,
યહ મુસાફીર રેહ ગયા હમ્સે કાફલેસે છુટ કર—દિલકા૦ ૪.
અય ઝફર ઝહને મુબારકને તુમારે વાહવા!
ભર દીએ કયા ઇસ ગઝલમેં દુર, માઅની કુટ કર—દિલકા૦ ૫.

(૧૭)-ગઝલે-લતીફ.

નામ ઉસ દિલબરકા હમ, સુમરણ બનાના ચાહતે હેં,
ઓર અગયારોંસે ઉસકા મન ઉઠાના ચાહતે હેં—નામ૦ ૧.
ઇશકમેં દિલબરકે હમને દિલ બનાના દાગ દાગ,
તમન્નાએ લાલાકા હમ ગુલશન બનાના ચાહતે હે-નામ૦ ૨.
ખાકે પા ઉસકી ઉઠાકે લાવે ગર બાદે સબા,
સોરમએ કોઇ તુરસા અંજન બનાના ચાહતે હેં—નામ૦ ૩.
કાસેદ કેહ બસ સનમકુ ખાક પર મતધર કદમ,
તેરે કદમોકે તલે દામન બીછાનાં ચાહતે હેં—નામ૦ ૪.
આશકો માશુકમેં પરદા ન થા હરગેઝ લતીફ,
સબ સેતમગર ઝાલમસે ચીલવન લગાના ચાહતે હેં—નામ૦ ૫.

(૧૮)-ગઝલે-નશિહત.

વે કહાં જીતે રહે જો બેવફાઇ કર ગએ,
મર ગએ આખર ન કીસે આશનાઇ કર ગએ—વે૦ ૧.
ઉમરે બેપાયાપે અપની ઇસ કદર નાજાં ન હો,
મર્ગને ઉનકુ ન છોરા જો ખોદાઇ કર ગયે—વે૦ ૨.
આરસીમે અકશ અપના દેખકર લાએ ગુરુર,
ચાર દીનકી જીંદગીમે ખુદનુમાઇ કર ગયે—વે૦ ૩.
એબજોઇ કરકે અકસર વે જો બચતેથે કેસે,
હાતસે અપને વો અપની જગ હસાઇ કર ગયે—વે૦ ૪.
રેહ ગયા ઓશાકો અજીઅત આખેરત દોનો ગયે,
જો ભલાઇ કર ગયે ઓર જો બુરાઇ કર ગયે—વે૦ ૫.

## (૧૯)-ગઝલે-મહબત.

તુર્શરૂ તુમને દી કયા કયા કડવી કડવી ગાલીઆં,
હમને જુ શેહદો શકર કીસ કીસ મઝેહસે ખાલીઆં તુર્શરૂ૦ ૧.
રખતે હએ પાનીઆ માસીઆ શોક સબ ખુબાન વલે,
વોહ કહાં દિલ ચસ્પ જો વોહ લબોંકી બાલીઆ-તુર્શરૂ૦ ૨.
સાફ ખુલ જાતી હય ઉસદમ સબ નીશેકી કેફીઅત,
જબ નઝર આ જાતી ઉસકી અંખરીઆં મતવાલીઆં-તુર્શરૂ૦ ૩.
યહ નહી શમસો કમર સગ્ગે તેરે કરતે નિસાર,
આસમાન લાયા હએ ભરકર સીમો ઝરકી થાલીઆં-તુર્શરૂ૦ ૪.
ટુક દેખાદે ચાંદના મુખરા કે જુ મારે સીધા,
બીન તેરે ઝુલફોંકે યહ ડરાતે હએ રાતે કાલીઆં તુર્શરૂ૦ ૫.
કીસ તરેહ હમપર ન ખોલ જાવે દરે શાદી ભલા,
હય તેરે ગમકી મહબ્બતમે કુફલકી તાલીઆ-તુર્શરૂ૦ ૬.

## (૨૦)-ગઝલે આવાઝ

દેખકર મુજ ઝરકા ચેહરા વોહ બોલી નાઝસે.
ગશ ન આય હે શોરને રંગકી આવાઝસે—દેખ૦ ૧.
કયા નઝાકત હએ હુવા સદમા ખેગમે નઝસે,
આ ગયા ગશ રંગકે ખલખાલકી આવાઝસે—દેખ૦ ૨.
દેખનેવાલોમે તેરે વોહ બહોત અચ્છે રહે,
કતલકર ડલા જીનહી તેગે નિગહે નાઝસે—દેખ૦ ૩.
ચાંદકે ટુકરે તેરે નલવેમેં વો ખુરશેદ રૂ,
ચાંદની નીકલી ન કોઇકર ફર્શ પા અંદાઝસે—દેખ૦ ૪.
દરદે દુરી ઉસ દેહેનકી તરેહ પોશીદા રહી,
ચાહીએ અયદિલ જેગર વાકેફ ન હો ઇસ રાઝસે—દેખ૦ ૫.
તેરે દીવાનેકુ અયસા શોરો શરસે તંગ હએ,
કે પાઉં તક વાકેફ નહીં જંજીરકી આવાઝસે—દેખ૦ ૬.
પરદે કાનોંકે ફટે જાતે હએ બ લએ ફરત ઝઓફ,
નાકમે દમ હએ શેકસ્તે રંગકી આવાઝસે—દેખ૦ ૭.

## (૨૧)-ગઝલે-નુર.

હાલે ફુરકત કયા લીખું તુમ આપ આકર દેખ લો,
વર નહી મુજકુ મેરે પીઆરે બુલાકર દેખ લો—હાલે૦ ૧.
બેકરારી દિલકી મેરી દેખની મનજુર હએ,
તો મીઆં સીમઆબ થોરાસા મંગા કર દેખ લો—હાલે૦ ૨.

આપ ખુલ જાવેગી મેરી ધનતેઝારી આપ પર,
હાતમેં અપને ગુલે નરગેસ ઉઠાકર દેખ લો—હાલે૦ ૩.
ચશમે તરકુ આપ જો કમ જાનતે હએ અબસે,
તો મુકાબેલ અબ્રકે મુજકુ રોલાકર દેખ લો—હાલે૦ ૪.
આપ બીન સોઝાનો ગીરીઆન કીસ તરેહ કટતી હયરાત,
શમએ મોમી બઝમમેં અપની જલાકર દેખ લો—હાલે૦ ૫.
સુબસુ હાલે પરેશાની અગર દેખો મેરા,
આઇને ખાનેમેં અપને ઝોલફ જાકર દેખ લો—હાલે૦ ૬.
આપકે બીન સુરકી હએ શેકલ અબ મેં કયા કહું,
કબસકી તશવીરકા નકશા ખેંચાકર દેખ લો—હાલે૦ ૭.

(૨૨)-ગઝલે-નઝીર.

દેકે દિલ બેમેહરકુ કરના ગીલા યહ હએ અબસ,
ઓર જો કહીએ ઉસસે કર તરકે જફા યહ હએ અબસ--દેકે૦ ૧.
દામમે ફસકર ગલત ફેહમી હએ કેહના છોડ દો,
ફીર જો યું કહીએ ન કીજે અબ રેહા, યહ હએ અબસ.---દેકે૦ ૨.
હો જો બેદર્દ ઉનસે, કયા રખીએ તવકે લોતફકી,
કુછ અગર કહીએ તો ફીર હોતા હએ કયા યહ હએ અબસ—દેકે૦ ૩.
સુનકે ખાહેશ બોસેઓ દોશનામકી બોલા વોહ શોખ,
યહ તમન્ના ભી હએ બેજા સુદઆ યહ હએ અબસ.—દેકે૦ ૪.
જબ ન હો દોશનામકે દેનેકે લાયક તુ નઝીર,
ફીર જો બોસેકે લીએ તુને કહ યહ ? હએ અબસ--દેકે૦ ૫.

(૨૩)-ગઝલે-નઝીર.

ફલ નઝર આયા ચમનમેં-એક અજબ રશકે ચમન,
ગુલ રૂખો, ગુલ કબાંઓ ગુલ ઓઝારો ગુલ બદન—ફલ૦ ૧.
મેહર તલઅત હુર પયકર મુજતરી રૂ, મેહ જબીન,
સીમબર સીમાબ તબયો સીમ સાકો, સીમ તન—ફલ૦ ૨.
નાઝનીન નાઝ આફરીન, નાઝુક બદન, નાઝુક કમર,
ગુનચે લબ રંગીન અદા, શકર દેહાન શીરીન સુખન—ફલ૦ ૩.
ઝોલફો કાકુલ ખાલો અબરૂકે હએ યેહ ચારો ગોલામ,
મુશકે ટીબેટ, મુશકે ચીનો, મુશકે ખતા, મુશકે ખોતાન—ફલ૦ ૪.
મુબતેલા અયસોકે જો હોતે હએ વે હએ અય નઝીર,
બેકરારો, દિલ ફેગારો, ખસતે જાનો, બેવતન—ફલ૦ ૫.

*

## (૨૪)-ગઝલે-ઝફ્ર.

જબકે નાખુનકુ તરાશા ઉસકી લાલ અંગોસ્ત પર,
દસ્ત બોસેકે લીએ ઉતરા હેલાલ અંગોસ્ત પર—જબ૦ ૧.
જમ ગયા એ શમયપર પરવાનએ પર સોખતા,
કોણુ કેહતા હએ રેહતી હએ યહ ખાલ અંગોસ્ત પર—જબ૦ ૨.
વોહ તમાશાએ ચમન હોવે તો બાઝીગરકી તરેહ,
રખતે નરગેશ દે ઉડા સોનેકા થાલ અંગોસ્ત પર—જબ૦ ૩.
શાખે મોરજાનકુ કરે હએ શોખીએ રંગે હેના,
સદકે તેરે અય નેગારે મેહ જમાલ અંગોસ્ત પર—જબ૦ ૪.
એક દો સાઅતકા વાયદા કરકે અય વયદે ખેલાફ,
સાઅતે ગંવાઈ તુને માહો સાલ અંગોસ્ત પર—જબ૦ ૫.
રંગ મેદીકા નહીં યહ ન હો આશકકા ખુન,
આજ હએ ઉસ શોખકી સુરખી કમાલ અંગોસ્ત પર—જબ૦ ૬.
દેલપે નાખુનઝન હએ મેરે, અય ઝફ્ર ઉસકી અદા,
દેખના બેઠા હએ ફીકરકર રખકે ખાલ અગોસ્ત પર—જબ૦ ૭.

## (૨૫)-ગઝલે-ખુરશેદ.

ક્યા કઝાને તોર ડાલા ગુલે શાહી તાજસે,
છીન લે લી દીલદારી ગુલોંકે મહાગજસે.
કુલ ગુલોંકે સીરતાજ થે બુલબુલોંકે પોસ્તપનાહ,
કરતે શાહી ગુલસ્તોપર પુર અદાઓ નાજસે.
થે રઇયત પરવર ઓર રહમદિલ રોશન ઝમીર,
બારેશે બખ્શેશ ન મોંહ ફીર લે લીયા મોહતાજસે.
જીંદગાની દર જવાની કાટ લે લીધ માર્ગને,
દીલદારકુ દુર કીયા હાય દિલ નવાજસે.
હુઈ દિલારામ બીવાહ ઝન ચુરીઆં ઉસીકી કુટ ગઇ
જો થી બેગમ વોહી ગમગીન હુઇ બેગાની સાજસે.
તખ્ત ખાલી તાજ ખાલી મહેલ ખાલી બાગભી,
દસ્ત ખાલી શમશીરમે ઓર ગગન શેહઆજસે.
અહ્લે સારી હાય ઝારીસે દીવાની હો ગઇ,
કરલી તોબા મર્ગને યેહ માતામી આવાજસે.
દાગે ગમસે ખુરશેદકે તઓ નુરમે ઝાંખ હુઇ,
જીસને દેખા ફાયદા બોત યેહ ચમનકે રાજસે.

(૨૬)-ગઝલે-તોરાબ.

ઇશ્ક તેરે હાથસે જો ખસતે ઓ દિલરેશ હએ,
ઉનકુ ચાહે સો કહે વો બેખુદો બેખેશ હએ—એશ્ક૦ ૧.
બદ વોહી હએ, આપકુ જો જાનતે હએ સબસે નેક,
આપકુ જો સબસે કમ બુજે. વોહ સબસેબેશ હએ—એશ્ક૦ ૨.
દોસતો બગ કીસ તરેહ અપનાં ગુઝારા હો વહાં,
ઉસકી મજલેસમેં તો દુશમન ફીર વોહી દરવેશ હએ—એશ્ક૦ ૩.
દુશમનોંકી મીઠી બાંતો પર ન કીજે એતમાદ,
શહેદકી મખીમેં દે કીઉંકર કહું બેનેશ હએ,—એશ્ક૦ ૪.
રાત દીન જો ખાબો ખુરમેં કરતે હએ ઓકાત સરફ,
આદમી ઉનકુ ન કહીએ, વોહ તો ગાવો મેશ હએ—એશ્ક૦ ૫.
મુનકેરોંકી આંખમેં ગો બેકદર હએ સુફીઆં,
કદર ઉનકી ઉનસે પુછો જુ એરાદત કેશ હએ—એશ્ક૦ ૬.
કામ દરવેશકા હમસે કુછ નહી આયા તોરાબ,
ઇસ લેબાસે ફકરેમેં કેહનેકુ હમ દરવેશ હએ—એશ્ક૦ ૭.

(૨૭)-ગઝલે-નઝીર

હમને પુછા આપકા આના હુઆ યહાં કીસ રવશ,
હંસકે ફરમાયા લે આઇ આપકી દિલકી કશશ—હમને૦ ૧.
દિલ જોહીં તડપા વોહીં દિલદાર આ પોંહચા શેતાબ,
અપને દિલકી ઇસ કદર તાસીર રખતી હએ તપશ—હમને૦ ૨.
સેરકુ આયા જીસ ગુલશનમેં કલ વોહ નાઝનીં,
થે અજબ નાઝાન બ ખુદ ઉસ બાગકે એકએક રવશ—હમને૦ ૩.
ડાલતી હએ ઝોલફે પેચાન ગરદને દેલમે કમંદ,
ઓર રંગે જાનસે કર હએ નશતરે મેઝગાન ખલશ—હમને૦ ૪.
ભુલકે ઉસકી જફાકા શકવા મત કીજે નઝીર,
તુ પરેશાન ગો હએ સખ્ત ઓર યાર નાઝુક મનશ—હમને૦ ૫.

(૨૮)-ગઝલે-નઝીર.

દુરસે આયે થે સાકી સુનકે મયખાનેકુ હમ,
બસ તરસ્તેહી ચલે અફસોસ પયમાનેકુ હમ—દુરસે૦ ૧.
મયભી હય મીનાભી હય સાગેરતી હયસાકી નહી,
દીલમે આતા હય લગાદે આગ મયખાનેકુ હમ—દુરસે૦ ૨.
કયું નહી લેતા ખબર હમારી તું ખબર અય બેખબર,
કયા તેરે આશક હુવેથે દર્દો ગમ ખાનેકુ હમ—દુરસે૦ ૩.

તાકે અબરૂમે સનમકે કયા ખોદાઇ રેહ ગઇ,
અબ તો પુજેંગે ઉસી કાફેરકે બુતખાનેકુ હમ—દુરસે૦ ૪,
બાગમે લગતા નહી સેહરાસે ગભરાતા હય દિલ,
અબ કહાં લેજાકે બેઠેં એસે દીવાનેકુ હમ—દુરસે૦ ૫.
કયા હુઇ તકસીર હમસે તું બતા દે અય નઝીર,
તા કે શાદી મર્ગ સમજે એસે મર જાનેકુ હમ—દુરસે૦ ૬.

## (૨૯)-ગઝલે-ખુરશેદ.

છીલકે જીગર પીલકે જીયરા, જાની છોડકે જાતી હય,
દેકે સોઝેશ લેકે આરામ, મોહબત ફોડકે જાતી હય.
તનહા આશક તરૂડે બેહદ, મોર્ગે, બસ્મીલકી તરેહ,
મારકે નયનાં ફાડકે સીના, કોલ યહ તોડકે જાતી હય.
રહમ તો બતા હુઇ કયા ખતા, મત હો કાતિલ અય કસાબ,
કાટકે ઉમેદ પીકે ખુનાં, જીંદગી ખોદકે જાતી હય.
યાદ તો કર કુછ વસ્લકા દીન, દુર તો કર કુછ દિલકા કીન,
છાંડકે બગલ લુટકે અક્કલ, હેજર જોડકે જાતી હય.
બારે ખોદા મત કર જુદા, ખુરશેદકુ જાનાસે,
બોહકે અલમ કરકે ઝખમ, હડી, મોડકે જાતી હય.

## (૩૦)-ગઝલે-ખુરશેદ.

કયા બહાર આઇ ચમનમે શાજરે ગુલ પેદા હુવા,
દેખકે ઇસ બહારે દિલકશ ખલ્કે રબ કેદા હુવા.
હુઇ રહમત રહેમાનકી અહેલે આલમપે નઇ,
દેખકે હાલે પરેસાન દિલ સખી સોદા હુવા.
ખુલ દીયા ખાને નવાજેશ અબ્રે બારાનકી તરેહ,
રંજે હાલે મીસ્કીનાન અબ સરબસર વીદા હુવા.
હોગે હાંસેલ બીનવાકુ એશ્મે ખુબ બા આબો રેઝક,
બંધ હોકર આબે ચશ્મ ખંદેહ સબ દીદા હુવા.
ખુલ નસીબા મીસ્કીનોકા ખાને દોલત ગયબસે,
ફીર હાલે મીસ્કીનાંપે મેહરબાન ખુદા હુવાં.
વોહ સખીકુ તંગદસ્ત મે દેતા દોઆયાં સદ હઝાર,
બાબજા વોહ નેકબખ્તકી ફતેહકા નેદા હુવા.

(૩૧)-પાક અસમત, ગઝલે-કાફી.

કત્લ કરનેકો આશકકો, નિગેહ તલવાર કાફી હુએ,
અબસ સો હમસે કરતે હો, અજી એકવાર કાફી હુએ.—કત્લ૦
ન તસબિહ હુએ, ન સેજદા હુએ, નહીં મતલબ કીતાબોંસે,
તસવ્વુર જો બંધા દીલપર, વોહી તકરાર કાફી હુએ—કત્લ૦
પરેશાં દીલ દિવાનેકો, નહિં દરકાર જંજીરો
દીલોકે કએદ કરનેકો; જુલ્ફે બલદાર કાફી હુએ—કત્લ૦

(૩૨)-બખ્ત્યાર, ગઝલે-કાફી.

દરીયા બહે હુએ ઇશ્કકા. કયું પાર જાઇયે,
સૈયાદ ઇતની સખ્તીસે ન માર જાઇયે,-દરીયા.
ઉસશોખકે કુચેમે તુશીતાબ જા સબા,
બેતાબીકી હમારી લે અખબાર જાઇયે-દરીયા.
કાતિલ તુ જખમી કરચુકી તિરોંસે ઇશ્કકે,
કર વસ્લસે આજાદ રહે બીમાર જાઇયે-દરીયા.
આઇ દીવાનગી દરપેશ તેરે ફીરાકમે.
બોશોસે તેરે શાદકર બખ્ત્યાર જાઇયે-દરીયા.

(૩૩)-લાલ-ઔર-ગૌહર, ગઝલે-આરામ.

તેરે હીજ રામે અયે જાનાં-કાંહાં જાઉં કીધર જાઉં;
હુવા ફુરકતમે દીલ બીરીઆં-કાંહાં જાઉં કીધર જાઉં;
ન મયજાનું તુ કાંહાં હોગા,-કહાં તેરા મકાં હોગા,
બગયેર તેર મએ હું સોજા,-કાંહાં જાઉં કીધર જાઉં;
અગર હો તુ ફલક ઉપર--યા હો તારો કા તું અફસર,
મએ ઢુંઢું સારા ફરૂં આસમાં-કાંહાં જાઉં કીધર જાઉં.
નહીં માલુમ હોતી શબ-નજાનુ રોજ હુયેગા કબ,
નહીં મુઝકો કુછ પયછાં-કાંહાં જાઉં કીધર જાઉં;
અરે તુ કોન થા પ્યારે-ગૌહર કો મીલ આપ્યારે,
વોહ યું કહેતી હયે હો નાલાં-કાંહા જાઉં કીધર જાઉં;
દીખાયા ખ્વાબ મેં જાની-તેરા જલવા વોહ નુરાની,
ગીરેબા તબસે હુવે ઉરીયાં-કાંહાં જાઉં કીધર જાઉં.
તુહી હય બુત બડા મેરા-જબાં પર નામ લઉં તેરા,
તરક કર દીન ઔર ઇમા-કાંહાં જાઉં કીધર જાઉં;
કહો આરામ હો કયું કર-હુવા હુયે દુર વો દીલબર,
તેરા હય સખ્ત એહ હીજરાં-કાંહાં જાઉં કીધર જાઉં;

# ખાકે હિંદ.

લે૦–પંડિત શ્રી નારાયણ ચકબસ્ત, બી એ, એલ એલ. બી.

(૩૪)

અય ખાકે હિંદ તેરી અજમત મે કયા, ગુમાં હે!
દરિયાયે ફૈઝ કુદરત તેરે લીયે રવાં હે,
તેરે જબીસે નુરે હુસ્ને અજલ અયાં હે,
અલ્લાઃ રે જેબો જીનત ઓજે ઇજજો શાંહે,
હર સુબહ હે યહ ખિદમત ખુરશીદ પુર જીયાકી,
કિરનોસે ગુધતા હે ચોટી હિમાલયાકી.

(૩૫)

ઇસ ખાકે દિલ નશીંસે ચશ્મે હુયે વહ જારી,
ચીનો અરબમેં હોતીથી જીન્સે આબશારી,
સારે જહાંમે જબ થા વહશતકા અબ્રતારી.
ચશ્મો ચરાગ આલમકી સરજમી હમારી,
શમાઓ અદબ ન થી જબ યુનાંકી અંજુમનમેં,
તાબાં થા મહર બીનશ ઇશ વાદિયે કુહનમેં.

(૩૬)

ગૌતમને આબરૂ દી ઇસ મા બદે કુહનકો,
સરમદને ઇસ જમી પર સદકે કિયા વતન કો,
અકબરને જામે ઉલ્ફત બખશા હસ અંજુમનકો.
સીચા લહુસે અપને રાણાને ઇસ ચમનકો;
સબ સુરબીર અપને ઇસ ખાકમેં નેહાં હે,
ટુટે હુએ ખંડર હે યા ઉનકી હડ્ડિયાં હે,

(૩૭)

દીવારો દરસે અબતક ઉનકા અસર અયાં હે,
અપની રગોંમેં અબતક ઉનકા લહુ રવાં હે,
અબતક અસરમે ડુબી નાકુસકી ફુગાં હે,
ફિરદોસ ગોશ અબતક કૈફિયત અજાં હે,
કશ્મીર સે અયાં હે જન્નતકા રંગ અબતક,
શૌકતસે બહ રહા હે દરિયાયે ગંગ અબતક.

(૩૮) ——— 

અગર્ચીસી તાજગી હે ફુલોમેં ઔર ફુલોમેં.
કરતે હય વજદ અબતક તાઉસ જંગલોમેં,
અબતક વહી કડક હે બિજલીકે બાદલોમેં,
પસ્તીસી આ ગઇ હે પર દિલકે વલવલોમેં.
ગુલ શમઅઃ અંજુમન હે ગો અંજુમન વહી હે,
હુબ્બે વતન નહિં હે, ખાકે વતન વહી હે.

(૩૯) ———

બરસોંસે હો રહા હે બરહમ સમા હમારા,
દુનિયા સે મિટ રહા હે. નામો નિશાં હમારા,
કુછ કમ નહીં અજલસે, ખાબે-ગેરાં હમારા,
એક લાશ બે કફન હે, હિંદોસ્તાં હમારા,
ઇલ્મે બરે ખજાને બરબાદ હો રહે હે,
જિલ્લત નસીબ વારીસ ગફ્લતમેં સો રહે હે.

(૪૦) ———

અય સર હુબ્બે કૌમી ઇસ ખ્વાબસે જગા દે,
ભૂલા હુઆ ફિસાના કાનોંકો ફિર સુના દે,
મુર્દઃ તબિઅતોંકી અફસુર્દગી મિટા દે,
ઉઠતે હુએ શરારે ઇસ રાખસે દિખા દે,
હુબ્બે વતન સમાએ આંખોંમેં નૂર હો કર,
સરમેં ખુમાર હો કર, દિલમેં સરૂર હો કર.

(૪૧) ———

શૈદાયે બોસ્તાંકો સર્વો સમન મુબારક,
રંગીન તબિયતોંકો રંગે સુખન મુબારક,
બુલબુલકો ગુલ મુબારક, ગુલકો ચમન મુબારક,
હમ બેકસોંકો અપના પ્યારા વતન મુબારક,
ગુંચે હમારે દિલકે ઇસ બાગમેં ખિલેંગે,
ઇસ ખાકસે ઉઠે હે ઇસ ખાકમેં મિલેંગે.

(૪૨) ———

હય જૂયે શીર હમકો, નુરે સહર વતનકા,
આંખોંકી રોશની હે, જિલવા ઇસ અંજુમનકા,
હે રશ્કે મેહર જર્રઃ ઇસ મંજિલે કુહનકા,
તુલતા હે બર્ગે ગુલસે કાંટા ભી ઇસ ચમનકા,
ગર્દો ગુબાર યાંકા ખિલઅત હે અપને તનકો,-
મર કરભી ચાહતે હે ખાકે, વતન કફનકો.

(૪૩)-ગુલબા સનોબર, રાગ-ગઝલ-ભેરવી,

જુલફોંમે, તેરે ગુલબદન, દીલતો ફસા, જોહો સોહો,
અબરૂકી તેજ તેગસે, સરભી કટા, જોહો સોહો—જુ૦
જાન ચલી, જીગર જલા, શોઅલે ઉડે હુએ જોશસે,
ઇશ્ક કે તીરકે જખ્મોંસે, ખૂનબહા. જોહો સોહો;—જુ૦
હાલત હમારી ભુલ ગયે. અક્કલ ઔર હોશ ઉડ ગયે,
કુચેમે તેરે ભટકે હમ, હોકે ગદા, જોહો સોહો—જુ૦
કૌન હું ઔર કહાં હું મએં, આઇ કહાં સે જાવું કહાં,
ફરતી હું મય કીધર ગુજર, ભુલી હું રાહ જોહો સોહો—જુ૦
સખ્ત મેરીં બીમારી હુએ, કામ નહિ તબિબસે.
મુજસે **મરીજ** કી કહીં, કીઇ ન દવા, જોહો સોહો—જુ૦

(૪૪)-લાલ-ઔર-ગોહર, રાગ-ગઝલ-સોરઠ.

જાને કયા મેરે દરદકીં તદબીર તબીઓં,
ક્યું શાદ કરે દીલકો એહ દીલગીર તબીઓં,
દારૂસે મેરે દરદકી ન હોગી શફાઇ,
ફીસ તોરસે ફીરવાઓગે તકદીર તબીઓ,
જીંદામે મયે મુકયેદ હું, મોહબત કે અયે યારો,
હરગીજ ન સકે તોડ એહ જંજીર તબીઓ,
જીસ તેગે નીગાહને મુઝે મજરૂહ કીયા હયે,
વયે સી બી કબુ દેખાથી શમશીર તબીઓ,
આરામ મુઝે દે ન સકે અબતો દવાએ,
એહ ઇશકકા આજાર હયે, બે પીર તબીઓ,

(૪૫)-બેનજીર-બેદ્રમુનીર, રાગ-ઝીન્ઝોટી-ગઝલ.

જાને દે હમે યાર તું; બસ હમકો હુએ જાના,
સ્યાના થા યાંહા જબ આયા, મએં જાતા હું દીવાના-જાનેદે.
હલકતકી હમારે હુએ ઘડી, અબતો ગઇ બિત,
અફસોસ! હુઆ મેરા તો દુશ્મન હય જમાના-જાનેદે.
મુખ મુર હુવે પીક યાંહાં, બાદે મોહબ્બત,
મુશકીલ હુએ કદમ હમકો-તો, એક યાંહાસે ઉઠાના-જાનેદે.
આંખે ઉઠા તું દેખલે અએ દીલરૂબાએ મન,
જાને ખુદા ફેર મેરા, યાંહા હોગા કબ આના,-જાનેદે.
આરામસે ન બયેઠુંગા જબતલક નમીલુ ફેર,
આબાદ હોગા તબહી મેરે દીલકા વીરાનાં-જાનેદે.

(૪૬)-બેનઝીર બેદ્રમુનીર, રાગ-ઝીન્ઝોટી;-ગઝલે-આરામ.

જલે જીગરસે હું બેજાર. કજા આ પુકારી હએ,
હમારી કહાની કયા કહે, હાલત અબતો ન્યારી હએ—જલે૦

દોહરા { ઢુંઢ ફીરી જંગલ સારા, ઢુંઢી સબ સાહરા;
કાંહાંસે આઇ કાંહાં મએ જાવું, ભુલી હું રાહા.

હમારે જીસ્મકે જખ્મોંએ જહર ખુંકી જારી હએ—જલે૦

દોહરા { ઊતરસે પછીમ ગઇ. ગઇ દખણુ સેં પુરબ,
નજર કરત હું જીસ તરફ મએ, પડાડો દેખું સબ.

મેરી તો જાન દાહશતસે, વાંહાં આધી સીધારી હએ—જલે૦

દોહરા { રાહ ખુદાકી લીઇ હમને, વોહી ઊતારે પાર,
આરામ દેવે શામ બ્હો, પાક હમે કીરતાર.

મુઝે ઊસખાલીકો માલીકકો યાંહાં અબતો યારી હયે—જલે૦

(૪૭)-દાદે દરીયાવ, ગઝલે-આરામ, રાગ-ભેરવી.

ગરદીશે આશમામેં હમ, સહેતે હએં યાંહાં સીતમ સીતમ,
દુન્યા દગા તો કરતી હએ, ઓર જફા જુલ્મ જુલ્મ.—ગ૦
ઇસ હસ્તીકે કારખાનેમે, કુચ્છ ન હમારા કામ હુવા,
હએ રંજ ઊઠાતે હમ સદા, દીલપે હમારે હએ અલમ,—ગ૦
ન દુન્યાં હુઇ કીસીકે ર્‍હે, ન હોગી કીસીકીભી કભુ,
શાહે ગદાપેં એકસાં, ર્‍હે જાલિમકા હોતા હયે જખમ—ગ૦
ન કાયમ રહેગા કોઇ મુદામ, ન દમામ રહેગા યેહી હાલ,
આજ ખડે હય જાનદાર, લટેંગે કલ કફનમેં હમ—ગ૦
"આરામ" ઓર કરારસે, ન કોઇ રહા હય અબતલક,
આજ હય શાદી ખુરરમી, ઓર હએ કલમાતમ માતમ—ગ૦

(૪૮)-પાક.અસમત, રાગ-ગઝલ, ભેરવી.

ગયા એખલાશ આલમસે, અજબ ર્‍હે દોર આયા હએ,
ડરે સબ ખલ્ક જાલિમસે. અજબ ર્‍હે દોર આયા હએ.-ગયા.
ન યારોમેં રહી યારી, ન ભાઇયોંમેં વફાદારી,
મહોબ્બત ઊઠ ગઇ સારી. અજબ ર્‍હે દોર આયાહએ,-ગયા.
બહોતસે મક્ર જો જાને, ઊસીકો સબ કોઇ માને,
ખરા ખોટા ન પયેછાને, અજબ ર્‍હે દોર આયા હએ-ગયા.
ચુગલ કરતે ફીરે ચુગલી, દગલ કરતે ફીરે ફીગલી,
દગલ કરતે ફીરે દગલી અજબ ર્‍હે દોર આયા હએ.-ગયા.
જુમરમંદાન હરજાઇ. ફીરેદર બદર રૂશવાઇ,
રજીલ કોમોકી બેન્યાઇ, અજબ ર્‍હે દોર આયા હએ-ગયા.

(૪૯)-જેહાંગીરશાહ ઔર ગોહર-રાગ, બેહાગ, ગઝલ.
ઇસ મુફલસીમે કોઇ ન હો યાર હમારા,
સાથી રહા ન કોઈ તો ગમખ્વાર હમારા--ઇસ૦
આસનાઇ સારી જરસે હએ, જરસેહી હએ દુન્યાં
જરસેહી હરએક, થા પરમાંબર દાર હમારા--ઇસ૦
હમદમો હમે છોડ ગએ દીલબરી ન કીઇ,
કીસસે કરેં હમ હાલ યહે ઈજહાર હમારા--ઇસ૦
તેરે સીવા ખુદાયા ન કોઇ હએ મદદગાર,
કર વખ્ત ખાબીદા, યહે, અખબીદાર હમારા--ઇસ૦
"આરામ" લીયા, ચયેંન લુટા ઔર લુટા કરાર
યહે કીરીકો સુનાવેજા; હાલે જાર હમારા--ઇસ૦

(૫૦)-ગઝલે-ઝફર
તુમ ઝફરકુ જાણો આશકહી હમારા હએ ફકત,
ખોલ કર આંખ કૈસને મોંહ દેખા તુમારા હએ ફકત --તુમ૦ ૧.
ખેંચે ખાલે ગોશએ અબરૂકે જો ઉસકી શમીહ,
વોહ બનાએ પાસ માહે નોકે તારા હએ ફકત.--તુમ૦ ૨.
કીજે કયું એહસાન સરપર હમદમોં શમશેરકે,
કતલકુ કાફી હું અપને વોહ, એશારા હએ ફકત.--તુમ૦ ૩.
કોઇ દમકુ દેખનાં મારેગે સર દીવારસે,
હએ અભી આકર તુમેં હમને પોકારા હએ ફકત --તુમ૦ ૪.
સખ્ત જાનેંસે મેરે શરમીંદા હએ ફોલાદ ભી,
કુછ ભી ખેજલત કશ હોવે સંગે ખારા હએ ફકત.--તુમ૦ ૫.

(૫૧)-ગઝલે-આરામ ગઝલ; કાલીંગડા. "બયાને મોહબ્બત."
જલવા જાલીમ પ્યારારે, તેરા હમે બતાના નથા,
તેરા હમે બતાના ન થા, તેરા હમે બતાના નથા,-જલવા.
પહેલે હીસેથી મએં મસ્ત, પીઇ બાદ એ મોહબ્બત,
ફેરતુને યું દુબારા જામ ભર પીલાના નથા-જલવા.
યહે દેખ હાલ મેરા-આલમ કહે હએ સારા,
લએલી કે ઇશ્ક મેભી, મજનું તો યું દીવાના નથા.-જલવા.
હુઇ જબસે તેરી માઇલ; મેરા જીગર થા ગાફીલ,
જખ્મે યહે દીલકો જાની લેઆપને જલાના નથા-જલવા.
તેરા જમાલ કાફી-પ્યારે હએ લુટને જીઇ,
દસ્તાર એસી બલદાર, ફેર સરમે ભી ઝુકાના નથા.-જલવા.

જેહાનઆરાં અએ દીવાની કયા તુને કીઇ નાદાની,
સંગ દીલ વ્હે શૌખ સેયું, દીલ અપના તો લગાના નથા-જલવા.
જાનતેહી નામ તેરા, ઉડા આરામ મેરા,
શોખીસે યું અએ પ્યારે, "આરામ" કો લુટાના નથા-જલવા.

## (૫૨)-મુરતેજાદે-અકબર, રાગ-ગઝલે કવ્વાલી.

ઇશ્ક ઇશ્કને યારો મુજે દુનીયાંસે ઉઠાયા-દીવાના બનાકે.
જુલ્ફોમેં પરીઓંકે ગીરેફ્તાર ફીરાયા ફેર-શ્યાના બનાકે,
ફીર શૌક કે શીશેમે શરાબ ઇશ્કકી અપને-ભરભરકે પીલાયા,
ફેર મેરા તમાશા સારી આલમકુ દીખાયા-મસ્તાના બનાકે,
જો દુખ્તરે રજ લગતી હયે હરએકકે મોંહસે-અફસોસ હયે સાકી.
કયા નામ તેરા વ્હે કયા તુને મીલાયા-મયે ખાના બનાકે,
જો દીલ કીયા દીલબરને સનમ લેકે મેરા દીલ-કીસ મકરો હુનરસે,
ફેર અપને લગા કાનકે બાલીમેં ઝુલાયા-દુરદાના બનાકે,
નજદીક રકીબોંકે સનમ રાતકો બયેઠા-મીજલસ કીયા રોશન,
ફેર અપને શમેએ રૂકે ઊપર મુજકો જલાયા-પરવાના બનાકે,
ગએરોંકો બોલાકર વ્હો લગા પાસ બેઠાને-મુદ્દતકે ગોયા દોસ્ત,
હમે દોસ્ત યગાને કે તગ દુર બીઠાયા-બેગાના બનાકે.
અકબર કીય્હી અરજ હએ અબ હકસે શબો રોજ-કર અપના તુ તાલીબ
દુનીયામેં અગર રખતા હએ તો રખ લે ખુદાયા-મરદાના બના.

## (૫૩)-ગઝલે-આરામ, રાગ-ભેરવી, ગઝલ, બયાને ફીરાક.

આશકકો તેરે દેખ અએ દીલદાર તુ જરા,
અપની નજર ફીરાપસે દીવાર તુ જરા.-આશકકો૦
કયું સેજકે સાથી સીવા આતી હએ તુઝે નીન્દ,
અએ યાર જફાકાર હો બીદાર તુ જરા-આશકકો૦
રૂક્કા જો તેરા આજ લેકે આયા થા કાસીદ,
તેરી રજાસે આયે, હો તૈયાર તુ જરા.-આશકકો૦
સાકી ખડા હએ લેકે યહાં બાદે મોહબ્બત,
એક જામ ભરકે પીલે હો સરસાર તુ જરા.-આશકકો૦
અનસર હએ ખડા જેર ઝરૂખેકે જમીરા,
દીલબર મેરી દીખલા તેરે દીદાર તુ જરા.-આશકકો૦
"આરામ" ચએન અએશ ઓર અશરત હએ હમદમો,
જલ્દીસે આ બગલમે અએ ખુનખ્વાર તુ જરા-આશકકો૦

(૫૪)-બેનજીર-બદ્રેમુનીર, રાગ-કલ્યાંન-ભોપાલી-ગઝલ.

આશકને કેસી કીઇ બેવફાઇ,
બરછી જીગરમે તો કારી લગાઇ—આશકને૦
ગએરોંસે કીઇ ઉસને સંગ તો મોહબ્બત,
દીલકો ફીરાયા ચાલ ર્હે ચલાઇ—આશકને૦
જોડું ન ઉસકો મય નસીહત કરૂંગી,
મયને કસમ સખ્ત હયે અબ તો ખાઇ—આશકને૦
દીલમે સીલગતા હએ શુસ્સેકા આતશ,
પહેલે જલાતીથી ઉસીકી જુદાઇ—આશકને૦
બદનામ કી મુઝકો સારે શહરમે,
હાએ! હુઇ મેરી અબ રૂસવાઇ—આશકને૦

(૫૫)-પરીયાંકી-હવાઈ મજલીસ,-રાગ-આસાવરી-ગઝલ.

અબ ઊસકે સીવા જીનાબી મનજુર નહીં હએ,
વો દુર હએ છો મોત યાંહાં દુર નહીં હએ,—અબ૦
વો રસ્ક મસીહા કયું ખબર લેવે હમારી,
કયા અપને વો એજાજ પર મગરૂર નહીં હએ—અબ
હમ તડપે તેરી ચાહામે આરામ તુઝે હો,
ઊલફતકા સીતમગર યે તો દસતુર નહી હએ—અબ
બીન તેરે તડપતે હએ ખુદાસે લે ખબર તુ,
મજબુર હએ હમ તો અએ તુ મજબુર નહીં હએ—અબ૦
હમ્મે તો તાંહમ્મુલ હએ તેરે હીજરકા લેકીન,
કાબુમે હમારા દીલે રન્જુર નહીં હએ—અબ૦

(૫૬)-લયેલીમજનું, ગઝલે-આરામ.

અજબ સનમકી અદાએ દેખી હુવા હે તબસે ફીગાર સીના,
ચમનમેં લગતા નહીં મેરાજી. ઊઠતા હય ર્હે ગુબાર સીના,
વ્હો ન યારી ઢબથી, જી દીલરૂબાકી, હુઇ હું ઘાઇલ કસમ ખુદાકી,
સીફ્ત કરૂં કયા બંદે કબાકી જખમ હયે ખાતા હજાર સીના,
વ્હો મુશ કરાના સજ્જનકા પ્યારા, વોહ મસ્ત આંખે ગન્જલને જારા,
જમાલને દીલ કીયા હય પારા. ધડકતા હએ ર્હે હરબાર સીના,
મુરત વ્હો મીઠી સુરત વ્હો કાતીલ, કરે હર એકકો પલકમે માઇલ,
હમે ન કુછ ગમ સીવાહે હાંસીલ, હેપટકે સરકો પુકાર સીના,
કમસે રૂપે મએં તેરે મજનુ, કુરબાન હોકર મયેં વાર જાઉં,
"આરામ"કો મએં તરકહી કરદું, મેરા હય પરવાને વાર સીના,

(૫૭)-ગુલબાસનોબર, રાગ-ઝીન્ઝોટી-ગઝલ.

હમે જેહાંસે નહી હએ કામ, હમ આશક દીવાને હએ,
ગએ હો આપ કાંહાં કર હમકો એસે બહાને હએ-હમે૦

દોહા { "હાએ? દીખાકે નએનનકી, ન્શીલાની તલવાર;
તનકે કાને ટુકડે, કલેજે માર કટાર

ખડે યાંહાં શૌકસે હમ, અપને રહે સનકો કટાને હએ-હમે૦

દોહા { ભુલ ગએ સબ હમ ધરમ, ભુલ ગએ ઇમાન;
પૂજતે હએ વ્હો મુરતે, બનાં જીનકે હએ કમાન.

હમસે તો મસ્તાંના રહે મસજીદે મએખાંને હએ-હમે૦

દોહા { "ભડકત શો અગ્ન પ્રેમકે, રાખ હુવા બદન;
તમ મન સારા જલ ચુકા, નએન પડત અગન,

તુમારી પહેલુમે જાની ક્યા બીઠાતે બીગાને હએ-હમે૦

દોહા { "રયન સાગ જાગ રહે, પર ન હુવા મીલાપ,
દે ગએ થે જો બચન, ભુલ ગએ હો આપ,"

હુવેતર અશ્ક બારીસે રહે હમારે સેગાને હએ-હમે૦

દોહા { "ગુજર ગઇ ઘડી ઘડી, ગુજરે દીન ઓર સાલ;
અબતક જામ આએ નહી, કીયા મેરા યહે હાલ."

ખીયાલે યાર મે અફસોસ! ગુજર ગએ જમાને હએ-હમે૦

(૫૮)-અલમાસ આર જમરૂદ, રાગ-ગઝલ-ભેરવી,

હમે એક બોસા અગે દીલબર-અગર દેતે તો કયા હોતા,
વ્હો શીરીં દસ્તબી હસકર- અગર દેતે તો કયા હોતા-હમે૦
તુમ્હારી નાજ બરદારી-કરેંગે કબ તલગ રીંદો,
દીયા મોહબ્બતકા કુચ્છ ન જર-અગર દેતે તો કયા હોતા-હમે૦
બુતોને લુટ લેકે દીલ-રૂલાયા મુરગ રહે બીસમીલ,
હમારા દીલ ખુદાસે ડર-અગર દેતે તો કયા હોતા-હમે૦
તુમ્હારે તીશન લબ આશક-ભટકતે હએ પટકતે શર,
પીયાલા લાલ મયેકા ભર-અગર દેતે તો કયા હોતા-હમે૦
બુલાના ગર ન થા હમકો-તેરી મેહફીલમે અએ કાતીલ,
સુરાહી એક ઓર સાગર-અગર દેતે તો કયા હોતા-હમે૦
મુએ પરભી સિતમએહી-કીયા હએ લાશપર મેરી,
જરા મીટ્ટી કબર ઉપર-અગર દેતે તો કયા હોતા-હમે૦
કીરાજા કહે તે હએ ઇશકો-જો દીલકી હએ મેરે દુશમન,
ઉસે નામે સીઆહ કાફર-અગર દેતે તો કયા હોતા-હમે૦
રખે હએ દુર ઊસ બુતકો-કહો પરીયો ખુદાને કયું,
બગલમેં વ્હો પરીપયકર-અગર દેતે તો કયા હોતા-હમે૦
મેરી મોહબ્બત પરસ્તીકે-લીયે આરામ વ્હો મુઝકો,
લએ લાલીનકા ગોહર-અગર દેતે તો કયા હોતા-હમે૦

(૫૯)-મુમતાજકે શોર. રાગ ગઝલે-કવ્વાલી

સોના હુએ ગમે બગઝર વહો જબ યાર પલંગપર કયા નજો અદાસે,
આતી હમેં ૫ટ ફુ ાં ા મહેકાર પલંગપર કિસ અદે ફાંસે.
હુએ સોનઅ જો પોશાક ા શગોર બદનપર સબતી હુએ સજાવટ,
રખતા હુએ અજબ તરેહમા ગુલ... પલગપર અચલકીં જેલાસે,
સાકીતરે સફક તું જગા ...કો ભરદે જો શૌક ખુદાહે
જો સાથ રહું યાકે સરશાર પલગપર-સર મસ્ત ન શાસે,
હુએ આરજુ દીલકી વહા અગોશમે-આવે ખાલીશ મેરી
સોજાવે તો હો જાં બલહાર પલગપર-માન્ન રહ ખુદાસે,
રંગીના તેરે સેરકી બનકે હુસેન-અબમુશતાક હુવા દીલ,
તુ ખુશ રહે ઓર પાસ હો દીલદાર પલંગપર-હરરોજ રજામે,

(૬૦)-લયલા મજનું. ગઝલે, આરામ-રાગ-ભેરવી.

શાનપે મુજકો તેરી યાર તુ બલ જાનેદે.
ગરમી એ ઇશ્કસે વ્હે, ગમકો પીગલ જાનેદે,—શાનરે.
શૌક હુએ તાજાકે મએ તુજકો લપટલું પ્યારે,
જોશે શબાબકો ન ચુંબી ઉબલ જાનેદે—શાનપે.
આગ સીલગી હુએ વ્હેજો મનકી ઉડે હુએ શોલે,
ધસી આતશમેં અએ દીલદાર, તું ગલ જાનેદે—શાનપે.
મસ્ત ચશ્મે હુઅ મેરી-કએફ મે ચકચુર હુઇ,
અહી મસ્તી મે મેરી જાન, નીકલ જાનેદે—શાનપે,
જામ દે મુજકોતુ આબમકા મેરે મજનુ,
કરકે લબરેજ. વહો પએમાના ઉછલ જાનેદે—શાનપે.

(૬૧)-બકાવલી, રાગ-ગઝલ-ભેરવી.

લાગી હુએ લગન તુઝસે છોડા કોન સકેગા.
ફેર અપને વતન મુઝકો ભેજા કોન સકેગા !-લાગી.
તીરે પલકકા તેરે બચા કોન સકેગા,
જુલ્ફે કમંદકા બસ્ત ખુલ કોન સકેગા—લાગી.
મારા હુએ જાલિમોને કંઇ મરતબે મુઝે,
દુનિયામેં મેરી દાદ દિલા કોન સકેગા !—લાગી.
હુએ નકશા કટારીકા મેરે જામેકે ઉપર,
દામનકો મેરે હાથ લગા કોન સકેગા !—લાગી.
મતમાર તાજુલકો તુ કીસીકા ભી કહાકર.
ફેર જગમે તેરાનાજ ઉઠા કોન સકેગા !—લાગી

(૬૨)-લયલી મજનું, ગઝલે આરામ-રાગ-ઝીન્ઝોટી.

સરકો પટક રોયા ન કરેં. હમ તો કયા કરેં,
આંખો સે અશ્ક કબતલક ખુની ગીરા કરેં—સરકો.
વ્હો મજનુ હાએ! મજનુ મેરા કાહાં ગયા ગયા,
તામર્ગ નામ ઉસકાહી, હરદમ લીયા કરેં,—સરકો.
દીલસે કરાર ઉઠ ગયા, જબસે ગયા વ્હો યાર,
ફુરકતકી આગ ભડકી હય, ઉસમેં જલા કરેં.—સરકો.
કરકે ગીરેબાં ચાક હમ દીવાન ગીહીમે,
હાતોંસે અપને આપ કાંહાં તક સીઆ કરેં—સરકો.
લયલી હએ મજનુકી હી? ઓર વ્હો યાર હએ મેરા.
ઉસકો હી યાદ કરકે બસ; રો રો દીયા કરેં—સરકો.
આરામ કયું હો હમકો જબ વ્હો લે ગયા હએ દીલ,
ઇસ દુખમે મજનું કે-હી; લીયે બસ જીઆ કરેં—સરકો.

(૬૩)-છેલબટાઉ ઔર મોહેના રાની, ગઝલે-આરામ.

મજા જો આજ હએ પાયા, ન પાયા હએ કભુ અએસા,
ન ઉલફતકા મયે શીરીં-ચખાયા હએ કભુ અએસા.
તેરી ચશ્મોંકે નરગીસમે-હુઇ હું મુબ્તીલા જાલીમ,
ન કાજલ આંખોમે તુને લગાયા-હએ કભુ અએસા.
તજલ્લી તુઝમે જો હએ્હે,—ન હોગી મોહેતાબોમે,
ન જલવા શમસને અબતક દીખાયાં હગે કભુ અએસા.
ન જાનુ કોન હુંગી મએં-ન હએ માલુમ હું કહાંપે,
હમારા હુસ્ન હમને, ભુલાયા હએ કભુ અએસા,
તુંહી આરામ હએ મેરા-તુંહી હએ જીંદગી મેરી,
ન આંખોમે મેરી, કોઇ-સમાયા હએ કભુ અયેસા.

(૬૪)-ખ્વાબે મોહબ્બત, રાગ-સારંગ-ગઝલે-રૌનક.

બે જર હએ કોન, ઓર કહો જરદાર કોન હએ!
ગુલ કીસ જગેસે આયા હએ, ગુલજાર કોન હએ!—બેજર.
જરવાલોંસે ગરીબ, ગરીબોંસે આહલેજર,
ગર ન રીસા યતો હોવે, તો સરકાર કોન હએ,—બેજર.
આશક અગર ન હોવે, તો માબશુક હોવે કોન!
ગર બાવશા ન હો. તો જહાકાર કોન હએ!—બેજર.
અન્ધેર ગરન હો, તો ઉજાલેસે કામ કયા.
રૌનક નહો, તો તાલીબે દીદાર કોન હએ—બેજર.

**(૬૫)-લયેલી મજનુ, ગઝલે-આરામ.**

મજનુ હએ લયેલી ર્‌હે તુજપર દીવાના,
બગએર તેરે વસલકે નહું શીયાના-મજનુ.
ન મરનેકા હએ ડર મુઝે કુચ્છ જરાભી,
સમ એ રૂપે તેરે ર્‌હે હું પરવાના-મજનુ.
મેરી જીંદગી અબતો હય ઇશ્ક હીસે,
હએ એક દીન વ્હોહી આગમે જલજાના-મજનુ.
મેરી જાન દુંગા મએ કદમોંપે તેરે,
અગર લયેલી સમજેગી મુજકો બીગાના-મજનુ.
રોજે હશરકોમય પકડુંગા દામન,
જવાબ ર્‌હે જફાકા મએં, પુછુંગા રૂઆના-મજનુ.
ર્‌હે પએરોંપે તેરે રખા હમને સરહએ,
તો રે હાંતો હએ મારના-જીલાના-મજનુ.
તું હએ મેરી લયેલી હું મેં તેરા મજનુ,
હોગા તુજસે આબાદ મેરા વિરાના-મજનુ.
આરામસે કામ મુઝકો નહીં હએ,
તેરી તેગે અબરૂકા મએ હું નીશાના-મજનુ.

**(૬૬)-ગઝલે-આલમ.**

અયે દરદે દીલ બતાદે કબતક તું કમ નહોગા,
હમદમ બનેગા કબ તું જબ મેરા દમ ન હોગા.
દુનીયાકે જો મજે હય દુનીયામેં કમ નહોંગે,
જબતકકે સફર હમારા મુલ્કે અદમ નહોગા.
તુખશેસે હજાર લીખયે, હરગીજ શફા ન હોગી,
ઇકરાર વસુલ જાના, જબતક રકમ નહોંગા.
દુનીયામે ભુલકરભી, હરગીઝ કદમ નરખતે,
માલુમ યેથા કીસકો, વીસાલે સનમ નહોગા.
કોઇ તીરભર કે મારો ખંજરકી ચાલ સીખો,
કરો વાર ઓર ઉંચે યું સર કતલ નહોગા,
યે દમ અગર હમારા, જાનોપે તેરી નીકલે.
મરનેકા ગમ ફીર હમકો, તેરી કસમ નહોગા,
તુરબતપે મેરીઆઓ, ગેરોકો સાથ લાઓ.
બાદે સબા બતાદે, કયા કયા સીતમ નહો ગા.
ફુરકતમે તેરે પ્યારે, રોતા હયે એક આલમ,
વો કોનસા બશર હેય. જીસે રંજો ગમ નહોગા.

(૯૭)-નુરજેહાં, રાગ-ગઝલ. -મયાંને-ફીરાક.

નહિં રાતોદીન હે કરારો ચયેન-મેરા જખ્મી દીલ પરેશાન હે,
અબસ સખ્ત જુલ્મ હૈ મેરે સર-અરે બેવફા ય્હે જેહાન હે-નહીં.
કહું કીસ્સે મસે અપનાં બયાં-ન કીસ કોહએ મેરા મરજ અયાં,
હાએ દીલમે હે મેરા દરદ નેહાં-જાતી ગમસે મેરી જાનહે.-નહીં.
અરે અએ જાલીમ ફલક બેવફા-નકર મુજપે તુ ઇતની જફા,
મુજપે કીસ કદર હૂવે હે ખફા-સચકે બે રહેમતુ આસમાન હે-નહીં.
કહાં માશુક હે મેરી મનહરન-બગયેર ઊસકે ન મુજકો હે ચયન,
અરે હું તડ પતા મયેં દીન રયેન-મેરા ગમસે સીના બીરીયાન હૈ-નહીં.

(૯૮)-ગુલબા સનોબર, રાગ-ગઝલ-સોરઠ.

દીલ હીજમે દીલદારકે દીવાના હો ગયા,
સર અશ્ક ચશ્મોકે ગીરા દુર દાંના હો ગયા.—દીલ.
એખ્લાસમસે એયાર વ્હો બયઠા ન મેરા પાસ,
ફુરકતમે ઉસકે હમકો અબ ગમખાના હો ગયા.—દીલ.
ય્હે ગુલશને દીલકો મેરે ઉસને કીયા તારાજ,
ગુલભી ગએ મુરઝાકે સબ વીરાનાં હો ગયા.—દીલ.
નહોશથી ઉસમે જરી જબ આયા ઇસ તરફ;
એક બ એક કીસી શયેગ સે, ફેર સ્યાના હો ગયા —દીલ.
ગીલમાન થા આયા ઉતર. યાથા કોઇ અખ્તર.
આના હુવા યાંહાં જીસ કદર, યુંહી જાના હો ગયા.—દીલ.

(૯૯)-ગઝલે-કાઝી,

દર પર પડા રહુંગા ચાહે બોલો યા ન બોલો,
દેખા તુમ્હે કરૂંગા, ચાહે બોલો યા ન બોલો.
કુચા ગલી વ ઘર ઘર, હે દેખ લેના તુમકો,
બદનામ તો કરૂંગા, ચાહે બોલો યા ન બોલો.
ધુરકીસે તુમ જો ચાહો, દરવાજા છોડ જાઉં,
મરકરભી ના હટુંગા ચાહે બોલો યા ન બોલો.
લાખો સીતમ સહુંગા, મેં ઇશ્કમેં તુમ્હારે,
શિકવા નહીં કરૂંગા, ચાહે બોલો યા ન બોલો
દિલ, જાન, ઔર ઇમાં, તુમપર કરૂંગા કુરબાં,
વાએદા વફા કરૂંગા. ચાહે બોલો યા ન બોલો.
કાઝી પેહનકે કફની, સુરત બના ફકીરી,
દર દર સદા ફરૂંગા ચાહે બોલો યા ન બોલો.

(૭૦)-ગઝલે-અઝીઝ, રાગ-કવ્વાલી.

તમાશા ખુબ દેખા હમને, ઇસ દુન્યાએ ફાની કા,
ભરોસા એક દમકા બી, નહીં હય ઝીનદગાની કા.
ફના હોકર ઉઠાયાં લુત્ફ, ઉમરે જાવદાની કા,
મેરી આંખોસે પરદા ઉઠ-ગયા રાઝે નેહાની કા.
વહીં બાદે મુખાલીફકા તમાચા મુંહપે લગતા હય,
ગુરૂર ઇનસાનકો આતા હય, જબ અપની જવાની કા.
ઉઠાયા જીસ ઘડી દરબાંને ઉનકે દસ્સે ગશ આયા,
અદા મુજસે ન હોગા શુક્ર મેરી નાંતવાંની કા.
વો દીન વો રાત વો યારોંકા, મજમા કયા હુવા યારબ,
ચલા કરતા થા જબ સાગીર, શરાબે એ રગવાની કા.
ખુતોકી હમ ખુદાઈ, ઇસ, તરેહસે માન સકતે હય,
ઝમાને ભરમેં જબ પાએ ન, કોઈ ઉનકી સાની કા.
વો આતે હેં કરો કુછ બ્યાન ઉનસે બેખુદી કયસી,
ખડા દાવા થા તુમકો-હઝરતે, દીલ લન તરાની કા.
ખુદાકી શાન હય ખુલતા નહીં, દો ચાર હી દીનમેં,
બીખર જાતા હય ઇતની જલદ શીરાઝા જવાંની કા.
નહીં કેહતે કે ઉસતાદોંકી, બીદઅતકા નતીજા હય,
"અઝીઝ" ઓર તુમકો દઅવા તબઅ મોઝુંકી રવાની કા.

(૭૧)-ગઝલે-આરામ, રાગ-બ્રહન્સ-ગઝલ-(એક બોસા.)

ફકત હમ હએં જાની તેરે તલબગાર બોસેકે,
રાજી જો હો તો હોંગે. ખરીદદાર બોસોકે,—ફકત૦
મરીજે ઇસકો ન હો આરામ દારૂસે
જીસે ગુજર ગએ હએં કયે-બીમાર બોસેકે.—ફકત૦
કાહીં નહીં હએ ફકત તેરે વસ્લકી હીજામ,
વર્ન પીલાવો પ્યાલે બી. દો—ચાર બોસેકે,—ફકત૦
સખ્તીસે રોજ કટતા હએ, ગીરીયાંન સારી રાત,
જીસ દીનકે કર ગએ હો તુમ; એકરાર બોસેકે.—ફકત૦
હાતોસે અપને મુઝકો ન કીજે કત્લ કસુ,
તીરછી નીગાહસે તેજ હએ તલવાર બોસેકે,—ફકત૦
દાંતો કે બીચ હંસ ન તુ "આરામે" જાં મેરી,
રૂખ પર લગેંગે વર્ન. તેરે વાર બોસેકે—ફકત૦

(૭૨)-ગઝલે-શોદા, રાગ-કવ્વાલી.

દીલ નહો કાબુમે તો કયા મેરી ખતા હય, યે શાને ખુદાહે,
સચ હેય જો મોહબ્બતમે કીસીને કહાહય, આફતહેં, બલાહેં.
વાકફ હુકક બુતોસે હમે. સબ હાલ હય માલુમ, કે જીતને હય યે માશુક,
ઇનકે વો કરશમે હય કે રગ રગમે દગાહય, કબ ઇનકો હુયાહય.
રૂઠોગે અગર તુમ તો મના એંગે, તુમહે હમ, ઇસકો તો નહિ ગમ,
પર છેડના માશુકકો ઇશકકો રવાહય, ઇસીહીમે મઝાહય,
આજારે મોબ્બતસે તો અલ્લાહી બચાયે, યેહ ગમ ન દીખાએ.
યે દરદ હય વો જીસકી નહિ કાઇ દવા હય, બેકારે દોઆ હય,
શોદાકો લગે કોસને, અદાજ તો દેખો કુછ ગોર તો કરલોં,
મરના હય તો મરનેકે સીવા, કોન જીયાહય, આખીરકો ફનાહય.

(૭૩)-ગઝલે-મુજતર,

જાલીમ અરે તુ યોં તરસાકે હમકો માર ડાલેગા,
ન દીલકે વલવલે મેરે, કભી આખીર નીકાલેગા.
જલાતા આતિશ ગમમે હય. કયોં મુઝકો બતા જાલિમ,
જલોંકે દીલ જલાકર કયા ભલા ઉનકી દુઆઃ લેગા.
કહો એ દોસ્તો બહરે ખુદા આકેર મિલે મુઝસે."
જો દુશમન એક જમાના હય તો આકર કયા અંના લેગા.
હુસીનો કિબરિયાં રબ સે ગુન્હેગારોંને ઉમ્મત કો.
બરોજે હશર સર સિજદે મે રખ કર. બખ્શવાલેગા.
તજલ્લી ઉસકે રૂખ કી મિસ્લ, મુસા દેખકર "મુજતર."
રવાએ બે ખુદી મે મુંહકો, તુ અપને છુપા લેગા.

(૭૪)-ગઝલે-મોતીજાન, રાગ-ગઝલ-બ્યાને-મોહબત.

મજનું તેરી આંખોમે-યા-દીલમે, રહી લયલા,
કયા ખુબ મોહબ્બતકી મંજીલ, મે રહી લયલા.
નાહક હો રહા હયે આગે, બેચેને દીલે મજનું,
એક દીનભી ન બે પરદા, મેહમીલમેં રહી લયલા.
ખુદ સમ આ ફીરત હો કર. પરવાના બનાનાથા,
બે કેસકે કયુ અપની. મેહમીલમે રહી લયલા.
લયલા કેતસવરને, રખ્ખી ન દુઇ બાકી,
લયલાહી બના મજનું, જબ દીલમે રહી લયલા.
વાકીફ હો જહાં ઉસકા. કયું કર બને મજનું,
મોજુદ હરએક દીલકે. મહેમીલેમેં રહી લયલા.

### (૭૫)-ગઝલે-મહેદી.

મેં ખુદ મરનેકો થા રાઝી રઝાકે હાથ કયા આયા,
જલાકર ઇશ્કને મારા, કઝાકે હાથ કયા આયા.
દિયા થા હુશ્ને ખુબાંકો, તો એક હક્ રહમલી દેતા,
બનાકર સંગે દીલ જાનાકો, ખુદાકે હાથ કયા આયા.
ઉડાકર ખાક મેરી કો, જો ફેંકા કુએ જાનાસે,
કે મુઝપર જુલ્મ યેહ કરકે, હવાકે હાથ કયા આયા.
વોહ કયાથા ખંજરે મિઝગાકે, ઝીલકો ચીરકર નીકલા,
તડપતા રેહ ગયા મંય, દીલરૂબાકે હાથ કયા આયા.
કયા મોકુફ મેંહદીકો, તુ લગ પ્યારકે પાંઉમેં,
લબોને ખું. પીયાં મેરા હીનાકે, હાથ કયા આયા.

### (૭૬)-ગઝલે-અનવર.

સંભાલીયે, શમેર; મેહફીલમેં, અબ દીવાના આતા હે,
તડપતા લોટતા બેતાબ, જ્યું પરવાના આતા હે.
જહાં મેં મસજીદુસેં ઉસ, બુતે, કાફરકે, દરશનકો,
નઝરમેં અપને બેશક, અબ પસંદ બુતખાના, આતા હે.
અદબસેં મેહફીલે ખુબાંમેં, અય મસ્તાં સંભલ બેઠો,
શરાબે નાબકા, સાકી, લીયે પેમાના, આતા હે,
નપટ, મુશ્કેલ હે યારો કુયે, જાનાંમેં, કદમ રખના,
સુયે, શમશીર, કાતીલકે, જો હે મરદાના આતા હે.
બહારે, ગુલશને હસ્તીસેં. કયા દિલ બાંધીએ "અનવર"
જીધર દેખા ઉધર અબ તો, નઝર વેરાના, આતા હે.

### (૭૭)-ગઝલે-અનવર.

દેખકર ઝુલ્ફેં સનમકી મુજકો ગશ આને લગા,
વ્હો નીગારે નાઝની, જબ નાઝ, બતલાને લગા.
પડ ગયા દિલ બીચ મેરે એક બ એક આ પેચોતાબ,
ચાંદસે રૂખસાર, પર કાકુલ, જો બલ, ખાને લગા.
ડસ ગયા દિલકો મેરે, વ્હો નાગ કાલા સર બ સર,
જીવ મેરા મુબ્તલાયે, બીસ, હો લ્હેરાને લગા.
તાયરે દિલ પર હે મારા, યારને ઝુલ્ફકા દામ,
ફંસકે ઉસ ફંદેમેં અબ જી મેરા ઉલઝાને લગા.
બાગ દુનિયા બીચ અનવર દેખ જલવા હુસ્નકા,
શૌકસેં ગાકર ગઝલ, દિલ અપના બેહેલાને લગા.

(૭૮)-ગઝલે-રીન્દ.
બરબાદ ન જાય યે ફરીયાદ હમારી,
કોઇ તો સુનેગા દીલે ના શાદ હમારી.
ઉઠ જાએંગે જબ હમતો હમે યાદ કરેગે,
ભુલે હુએ બએઠે હો, અબસ યાદ હમારી.
ખડા રહેંગે ચર્ખ ફરીશતે સભી સુનકર,
તાઅર્શ જો પોહોંચી કભી ફરીયાદ હમારી.
અચ્છા નહીં હરવકત અસીરોકા સતાના,
પડજાએ કહીં આહ, ન સઇયાદ હમારી.
'રીન્દ' ના કલામ અપના પસંદ આતા 'અયેરીન્દ'
અકસર ગઝલેં પડતે હએ, ઉસતાદ હમારી.

(૭૯)-ગઝલે-ખામોશ.
તુ નકર અપને લીએ તદબીર અપને હાથસે,
કામ કરતી હએ તેરી તકદીર અપને હાથસે.
ગબ્રકો કર રામ રામ ઓર શેખ માહીકો સલામ,
હુકને ખીંચી હે હરયેક તસવીર અપને હાથસે.
કલબ અપના સાફ કરલે, સોના રૂપા હએ ચેહી,
ફેંકદે પારસકે તંઇ, અકસીર અપને હાથસે.
કબ્રપર મજનુકો જાવે, લએલી ગર દામન કુશાં,
લાશ નીકલેગી કફનકો ચીર અપને હાથસે.
દામને આલુદાહ અયે "ખામોશ" હો તો કયા અજબ
પાક કદ દે રઝરતે શબ્બીર અપને હાથસે.

(૮૦)-ગઝલે-વફા.
સર્દ હોજાએ કીસીકા ન કલેજા ઠંડા,
હમતો જલ જલકે મરે દીલહો તુમારા ઠંડા.
આગ સીનેકી મેરે અબતક, નબુજા અએ સાકી,
કોઇ જામ ઓર, પીલાદે, મુજે ઠંડા ઠંડા,
આ ચીમટ જા મુજે કાફુરી અંગરખા પહેને,
ગરમીએ વસ્લસે હોજાએ, કલેજા ઠંડા.
અબ તો તાજીમ હયે, કરે સએરે ગુલીસતાં ચલકર.
અબરે બારા ને કીયા બાગકા રસ્તા ઠંડા.
ગમે હોતી હયે બગલ ગયેરાંકી હમ જલતે હયે,
અયે "વફા" ખાક, હો અપના દીલે શએદા ઠંડા,

(૮૧)-શ્રી સિદ્ધ સત્યેન્દ્ર, રાગ-ગઝલ કવ્વાલી.

હુઇ હય દીલોજાંસે, ભેક્તત મહંમદકી.
કે તડપતી હે દીલ મેરા, મુઝે ફુરકત મહંમદકી,
મદીનેસે જો આતી હય, તો ઇતના પુછ લેતા હું,
સબા જલ્દી બતા કેસી, તબીયત હે મહંમદકી.
ન હમ જન્નતમેં જાયેંગે, નહિં દોઝખમેં જાયેંગે,
ખડે દેખા કરેંગે હશ્ર મેં, સુરત મહંમદકી.
દરે જન્નત રીદવા જબકે, દરવાજા પેં રોકેગા,
તો હોગા હુકમ જાને દો, એ હય ઉમ્મત મહંમદકી.
મીટાયા કુફ્ર દુનીયાંસે, બજાયા દીનકા ડંકા,
દીખાયા નુરકા જલવા, વો હય તાકાત મહંમદકી.

(૮૨)-ગઝલે-અનવર.

જલવા દીખાકે યારને, દીલકો જલા દીયા,
દુનિયાકા જો મઝા થા વોહ સારા છુડા દીયા.
અબ બેકલી, હે દિલકો, નહીં ચેન એક ઘડી,
મુંહકો દીખાકે નાઝસેં અપને છુપા દીયા.
અબ સબ્ર કીસ તરેહસેં કરૂં યાર હીજ્ર મેં ?
સો દર્દ શરપે ડાલકો મુજકો રૂલા દીયા।
દિલ નકદ, થા સો લે ગયા, એક આનમેં વોહ યાર,
ઓર બેકસીમેં, મુજકો સનમને ફસા દીયા.
અબ કયા કરૂં ઇલાજ મેં લાચાર હું અય યાર ?
અનવરકે દિલકો ઇશ્કમેં તુને ડુબા દીયા.

(૮૩)-ગઝલે-અનવર.

ગીરેબાં ચાક્કર સેહેરામેં, જા બેઠુંગા બસ્તીસેં,
લબે દિલબરકી ખ્વાહશમેં ગુઝર જાઉંગા હસ્તીસેં.
શરાબે ઇશ્કને મુજકો કીયા હે એસા બેપરવા,
કે ના મતલબ હે સાકીસેં, ન ખ્વાહીશ મયેપરસ્તીસેં
મેરે પ્યારેકો દિલ દેકર, બના હું મસ્ત મતવાલા,
કે દો આલમ મુઝે ઝર્રા, નઝર આતા હે મસ્તીસેં.
કોઇ હે શેખ કેહેલાતા, બીરહમન કોઇ બનતા હે,
મુજે નહીં કામ દુનિયામેં, બુલંદી, ઓર પસ્તીસેં.
લુભાયા દિલ મેરા ઉસને, દીખાકરકે રૂખે અનવર,
કત્લ એકદમ કીયા ઉસને, મુજે તેગે, દો દસ્તીસેં,

(૮૪)-એશીયાઇ મિલ્લત, રાગ-કવ્વાલી-તાલ

ક્યાએ, ગફલતમેં હુએ સબ, હીન્દ મુસ્લમાં આજ કલ,
ફુટકે હાનોં છુટા જાતા હુએ, કોમાં આજ કલ,
અગ્એ તોં થી હોતી હએ, અબ હર તરફ પસ્તાદગી,
હાં મજેસે દેખીયે, હુસ્ને હસીના આજ કાલ ?
ઇજ્જતો અજમત મુસલમાની ફરામોશ દીનકે,
આપ હી ખુદ ખોતે જાતે હુએ મુસલમાં આજ કલ,
અય જનાએ મોહતરમ ક્યા કામ લએ એચારગાં,
દેખતે હુએ આપ એહ-હાલે પસ્તીયાં આજ કલ ?

(૮૫)-ગઝલે-મોહંમદ હુશેન. કવ્વાલી

દીલા હીંદમેં રેહકે હમ ક્યા કરેગે,
મદિનેમેં ચલ કરકે ડેરા કરેગે
પહોંચ જાએં રોઝેપે અપને નબીકે
તો કદમોં પે ઉનકે સર અપના ધરેગે
ચલો ખુલ ખુલો બાંગે યસરબકો જલ્દી,
વહીં ચેહચહા કર બસેરા કરેગે
મોહંમદ હુશેન, અપને મીલાદમેં હમ,
યે નાઅતે મોહમદ સુનાયા કરેગે.

(૮૬)-ગઝલે-જલશા મ્યાંસાહ. રાગ-ભેરવી

અબતો વો દીલ ફરીબસે-કામ પડા જોહો સોહો.
હુસ્નપર ઉસકે નકદેદીલ-સદકે કીયા જોહો સોહો...૧
હોતેહી ઉસસે ચાર ચશ્મ-લગ ગઇ મેરી ટકટકી,
જલવાહ તો ઉસકા આંખમે-છાયે ગયા જોહો સોહો...૨
હમકુ ઇશીસે કામ હએ- દીલમે વોહી તમામ હયે,
હોઠોંપે જીસકા નામ હએ-હર્દ સદા જોહો સોહો...૩
નાસહે સકો તુમ ન-કુછ-કહો દેખ સમજ કે ચુપ રહો,
એશકકા જખમ દીલપેલો-કારી લગા જોહો સોહો...૪
હોન થા સો હો ગયા-હોગા વોહી જોહોના હયા,
પુછો ના કુછ દીવાનોંસે-લે તે હો ક્યા જોહો સોહો...૫
નીશેકી હય અજબ મઝા-મદી તે સબાંતું જાને ક્યા,
પીતેહય જો બરમીલા-કહેતે હય વોહ જોહો સોહો...૬
ચાર નેદી હમે શરાબ-પીકે હુવે હય હમ ખરાબ,
ચાહો ભલા કહો તુમેબ-ચાહો બુરા જોહો સોહો...૭

(૮૭)–ગઝલે-જલશા સંગ્રહ, રાગ કલ્યાણ રેખતો

આદમકે શકો જો દમ ગયા સો ફીર ના ફીર.
જારી હુન ચશ્મે જો નમ ગયા સો ફીર ના ફીર.—૧
લરાઇ કરતે ચહેરે પર દોનો જુલફો શિહા.
ગુલે રૂખશર કામો સમ ગયા સો ફીર ના ફીર.—૨
અજબ હે જંગલ મુસતર પે મુજકુ હેરત હે
જાહાંસે જો કોઇ હમદમ ગયા સો ફીર ના ફીર —૩
ઊદાસ હોકે સનમ શુબહો કુ ચલા અફસોસ,
બાહાર રોનેક સબનમ ગયા સો ફીર ના ફીર —૪
ગરૂની મત કર તુજ હોશનાપે અએ માહેલકા,
અજલકી સામને રૂસ્તમ ગયા સો ફીર ના ફીર—૫

(૮૮)–ગઝલે–જલશા સગ્રહ, રાગ-ભેરવી ગઝલ.

આશક તમામ દરપે તેરે ખરે હુવે હએ
લીએ ન કદ જાં સર બકફ અપને ધરે હુએહે—૧
તારીફ હુસ્નો તેરેકી સુનનેકુ અએ સનમ.
ઉઠ બેઠતે હય કબરોંસે મુરદે પરે હુએહે—૨
કયું પેચો તાબ કરતે હો હમકુ ગરીબ જાન
આલમકેં પેચ ઝુલફેમેં હય અરે હુએહે—૩
ચલતા હમ દોર ગુલ ગુફા દીન રાત બાકીબ,
સરોં શીકાર તે હો હમસે ફીરે હુએહે—૪
સાબર હો માહે દીનકો ઓર સબકુ આફતાબ,
ચલતે નહી ફલકવે તુજ સે ડરે હુએહે—૫૦

(૮૯)–ગઝલે–અઝીઝ.

આશીક હું દીલો જાંસે, રસુલે અરબીકા અરબીકા અરબીકા,
તાલીબ હું ઉસી હાશમીએ મતલબીકા તલબીકા તલબીકા.
જો બે વઝુ કીયે કોઇ હજરતકા નામ લે,
બેશક હે કલામ ઉસકા યેહ બસ બે અદબીકા અદબીકા અદબીકા
વવશો તઇયુર હુરો મલક જીન્નો બશર સબ,
પઢતે હેં દીલો જાંસે સબ કલમા નબીકા યેહનબીકા યેહનબીકા.
આદમસે હુએ ઇસા તલક જીતને પૈગમ્બર,
સદમ હે ખીતાબ આપકા આલી નસબીકા નસબીકા નસબીકા.
બર અર્શ ગયે જબકે "અઝીઝ" મેરે મહમદ,
થા શોર હરેક તર્ફ બડી ઉલ અજબીકા અજબીકા અજબીયા.

(૯૦)-ગઝલે-અકબર.

આયે ઇસ બાગે જહાંમે ખાક જીનેકે લીયે,
રાત દીન આંખે તરસતી હેં મદીનેકે લીયે.
ખુને દીલ પીતા હું ગમસે ઔર ઝરવાહે નથી,
આબે ઝમઝમ લાતેહેં તીબાસે પાનીકે લીયે.
નામ તેરા યા મોહંમદ કલમયે તેયબકે સાથ,
ખાકમેં મીલ જાયે તેરી આબરૂ શીમરે લઈં,
તુ નદે પાની નથી જાદોકો પીનેકે લીયે.
ગર શબે અસરા ન આપ ઉનકે ગસદેતે લીબાસ,
ખુલદસે હુરેં ઉતર આતી પસીને કે લીયે.
કુબતોંકો થામતા હે વોહ કયા કેહના તેરા,
અપસા કીશતીઆં હો ઉમ્મત કે સફીને કે લીયે.
ખાદીમાને સાકીયે કોસરકા કયા કયા આયેશ હેં,
હુરેં ખીદમતકો શશબે પાક પીનેકે લીયે.
યા મોહંમદ અપને અકબરકો બુલાયા કીજ્યે,
કમસે કમ હર સાલ ભરમેં એક મહીનેકે લીયે.

(૯૧)-ગઝલે-દીલબર.

અબતો જાઉંગી મદીનેકો મેં જોગન બનકર-
ઇશ્ક એહમદ મેં રીઝંગી મેં બીરોગન બનકર-
ખાકકો સરપે મલી બાલહોં સરકે બીખરે-
હારહો આંસુઓંકા હાથમેં શાજારન બનકર,
નતોમેં કુઅએ ગઇ નતો મદીને પહોંચી
રહેગઇ હીંદમેં કમબખ્ત મેં પાપન બનકર
રૂઝકો જાનેદે મદીનેમેં જો નીકલે અરમાન
મોત કયું પીછે પડી હે મેરે બેરન બનકર
મર તે દમ કામ ન આયા મુજે મેરા ખાવિંદ
હો કેસોબાર તસ્તદુખ તેરે રોજે પે નથી
હાર ફુલોંકા ચડાઉંગી મેં માલન બનકર
નખશ અહમદકા લીખુંગી ખુનજીગરમેં દીલબર
કલ કયામતે રોજે કામ અયેગા જોશન બનકર

શેઅર } કુછ તો નીકલે હે તરપનેકી હોંસ કુછ દીલમેં હેં
} દમ નહી લેનેકા જબતક દમ તેરી બસમી મેં હેં-

(૯૨)-ગઝલે, અકબર-કવ્વાલી-એ. લયલા.

અજીબ ઇશ્કકા દોનોં તરફ અસર ફયલા
ઇધર ખયાલ ચલા ઓર ઉધર ચલી લયલા
સીયાહ પોશ જો કાબેકો કયસને દેખા
હુવા ન ઝબ્ત તો ઝિલ્લા-ઉઠાકે યા લયલા
ઝમીન તુજમેં શહીદાને નામે દફન તો હેં
રહે ખયાલ કે ઉનકા નહો કફન મયલા
ગયા જો કાબેકો મજનું તો, યે દુઆ માંગી
ઇલાહી મુજસે જુદા હો ન ઉલફતે લયલા
શુનાકે અકબર મયકશને આજ તોબાકી
બપાહે મેહફીલે—રિંદોમેં સોરો વ વયલા

(૯૩)-ગઝલે-અતરે-સુખન.

અફસોસ ઇશ્ક ઝાલીમ તન મન જલા રહા હય,
કયા હીજ્ર ઉસ સનમકા, હમકો જલા રહા હય.
અપની કહું મંય કીસસે-સુનતા નહીં હય કોઇ,
જો કુચ હય દીલમેં અપને, યારો સમા રહા હય.
ઘાયલ હુવા હું ઉસકે-ઘુંઘટ કે લટ પલટ સે,
વો શોખ નાઝ અપને, કયા કયા, દીખા રહા હે.
મરતે હય હમતો ઉસપર લેકીન વો યાર હમસે,
કયા જાને કીસ ખતા પર, મુખશ છુપા રહા હય;
અપની તો યેહ સદા હય, હર વક્ત રબ્બે અરની,
અવાઝ લન તરાની, હમકો સુન રહા હય;

(૯૪)-ગઝલે, રસીલા-કવ્વાલ.

અય પરી યાદ હે વોહ નાઝસે આના તેરા
મુંહકો શરમાકે દો શાલે મેં છુપાના તેરા
આંખ નીચી કીએ શરમાએ વોહ મુંહ ફેર લીયા
મુસકુરાહટ વો ઝિલોરીકા ચબાના તેરા
સાંપઆ લેટતાહે છાતીપે આતીહે યાદ
બીજળી ઝુલફેકાતે હરબાર બનાના તેરા
દિલે બેતાબ ઘડી ભરતો મુકે સોને દે
કેહે રહે સેઝ યે રાતોંકા જગાના તેરા
મન્નતેં માની હે દરગાહમેં છીલ્લે બાંધે
પર મયસ્સર ન હુવા સાથ શુલાના તેરા

(૯૫)-ગઝલે-અસીર

આંખે બેકાર હે દેખે જો ન સુરત તેરી;
દીલવો કયા હે કે નહોં, જીસમેં, મોહબ્બત તેરી.
નખલ હસતીસે નમુદાર હે કુદરત તેરી.
અઝલ વેહદત હે તેરી ફરઅ હે કસરત તેરી.
જલદ અય રૂહ સફૂર પેય કરે ખાકીસે નકર,
ચંદ રોઝહ હે મુલાકાત ગનીમત તેરી.
કયા અઝાબે શબે ફુરકતસે છુડાયા હમકો,
મહેરબાની તેરી અય મરગ ઇનાયત તેરી.
ગુનચયે દીલકો મેરે ચાક નકર ડરતા હું,
કે પરેશાન નહો બુએ મોહબ્બત તેરી.
શોઅલએ નારે સકરસે જો ડરે એહલે ગુના,
અબર બન બનકે બરસને લગી રેહમત તેરી.
સેર બાઝારકો તુ રોઝ, નીકલતા હે અસીર,
આગઇ કયા કીસી યુસુફપે તબીઅત તેરી.

(૯૬)-ગઝલે-ગૌહર

અહમદે પાકકી જબ દીલમેં મોહબ્બત આઇ,
જીતેજી બાદે ફના રા-હતે જન્નત આઇ.
હુરેં હયરતમે, હુઇ, આપ હુયે જબ પયદા.
ઝુક ગયે તારે કમર કોભી, મોહબ્બત આઇ.
ઝુલમતેં કુફ્ર મીટી નેયરે આઝમ ચમકા
બુત ગીરે ઉંધે. શયાતીનોંપે આફ્ત આઇ.
આસીયોંકી હે ગવાહ પૂશતે પનાહીકે લીયે,
પુરત પર આપકે જો મોહરે નુબુવ્વત આઇ.
કયું ન હોજાયેં ફીદા હુરો મલક જીન્નો બસર.
જીસપે ખુદ ખાલીકે અકબરકી તબીઅત આઇ.
તુમકો યાસીન મુઝમ્મીલ વ મુદસ્સર તાહા,
હકને ફરમાયા હે કુરઆનમેં સદાકત આઇ.
હઝ્રત ફીસવરકી તો શાહીસે મુઝે હે બેહતર,
તેરે કુચેકી ગદાઇ પે તબીઅત આઇ.
મલેકલ મોત યે તકલીફ દમે આખીર કી,
કબ ગવારા હે જો ઉમ્મતકો યે દીકકત આઇ.
યા રસુલે અરબી લીજીયે ગૌહરકો ખુદા,
શબે ફુરકતસે અજબ મુઝપે કયામત આઇ

(૯૭)-ગઝલે-નાદીર-રાગ-કવ્વાલી.

અય જા મેરી આંખોપે, યે બદ નઝરી કયું હે
તુમ બામપર આએ હો, યે જલવગરી કયું હે
જીસને તુજેહ દેખા હે, હોશ ઉસ્કે બજા કબ હેં
ચીતવન તેરી ઓ ઝાલીમ જાદુસે ભરી કયું હેં
અય ચશ્મ શર્મે ગમમે કુછ શરમભી લાઝીમ હે,
તુફાન બપા હોગા, યે નવહગરી ક્યું હે,
મંય ધ્યાનમેં કીસ બુતકે ભુલા હું દો આલમકો
દીલમેહવે નમાશાહે યે દરદેસરી કયું હે
કયા ચુટકીયાં લેતા હે, તીરે નીગાહે જાનાં
આંખોસે રવાં નાદીર. ખુનેજીગરી કયુ હે.

શએર } અફશાભી આઇનેમેં ચાર ઘડી બાદ આયા
જાડ ગઈ હદસે સીવા ઉનકી નઝાગત કયસી

(૯૮)-ગઝલે-ગૌહર.

અય મેરે પ્યારે સજન. ગાહે નઝર બર મન ફગન,
કુરબાં કરૂં મેં જાનો તન, ગાહે નઝર બર મન ફગન,
જબ ગયે મેઅરાજમેં, હયરાં થે સબ હુરો મલક,
દેખા તેરા બાંકા પન, ગાહે નઝર બર મન ફગન.
લીજીયે લીલ્લાહ બુલા ખાહીશ નહીં હે ખુલ્દકી,
તેરે કુચેમેં ચમન, ગાહે નઝર બર મન ફગન.
ઉમ્મતે આસીકે દોજખસે બચાનેકે લીયે,
લે-લીયા હકસે બચન, ગાહે નઝર બર મન ફગન.
કયા સીફત ઉસકી બયાં હો, જીસપે દેખો ખુદ બખુદ,
કુરબાંન હોં જંગલકે હીરન, ગાહે નઝર બર મન ફગન.
બુરકા ઉઠા કરકે જરા દરશન દીખાદો અય પીયા,
ગૌહરકી હે યે આસે મન. ગાહે નઝર બર મન ફગન.

(૯૯)-ગઝલે-મસ્ત.

આજ દીલબરકુ ખોઆબ મેં દેખા, નુરે હકકા હે જાબ મેં દેખા.
ખુદ ફના હોકે જાત મેં મીલના, યે તમાશા હો ખ્વાબ મેં દેખા.
આપકું શોખત ગેરકું લીજ્જત, યે તમાશા હમ કબાબ મેં દેખા.
બેઠ કર શેર મુલક કી કરની, યે તમાશા કેતાબ મેં દેખા.
એક પેઆલે મેં "મસ્ત" હોજાના, યે તમાશા શરાબ મેં દેખા.

(૧૦૦)-આરામેદીલ-ગઝલે-અકબર.

અદમસે કુંસ લીયે આયા, અરે નાદાન પરદેશી
ભરોશા કયા હે દુન્યાકા. અરે નાદાન પરદેશી.
યે કયું ડાલે હેં ડેરે કીસલીયે-યે-છાવની છાયે,
મુસાફીર હે તુ દો દીનકા, અરે નાદાન પરદેસી.

કહાંસે આયા જાતા હે કહાં, એક બાત સુનતા જા,
યહાં ફીરભી કભી આના, અરે નાદાન પરદેસી.
કીયે સામાન કયા કયા, ચંદ રોજા-જીંદગાની પર
યે સબ રેહ જાયેગા ઝગડા, અરે નાદાન પરદેસી.

ન સો યું ખ્વાબે ગફલતમેં, તમાશા દેખ દુન્યાકા,
કે યે દો દીનકા હે મેલા, અરે નાદાન પરદેસી.
ઇબાદતકે લીયે આયા હે, બચ બેહકાને વાલોંસેં,
ન ખા પરદેશમેં ધોકા, અરે નાદાન પરદેસી.

કહાં દારા કહાં જમશીદ, શીકંદર કહાં અકબર
હે સબકો ખાકસેં મીલના અરે નાદાન પરદેસી.

(૧૦૧)-ગઝલે-બાહરેસ્તાનબંબઇ

અજમેર જાનેવાલે સબ લોક જા રહેહંય
કીસમતકે ફુટે એક હમ, આંસુ બહા રહેહંય
યા રબ કોઇ ખબર યે આકર સુનાએ મુજકો
અજમેર વાંસે ખ્વાજા તુમકો બુલા રહે હંય.
મુસ્તાક દીદ દેખું વો ચેહરે એ મુનવ્વર
રબસેં નકાબ અપને ખ્વાજા ઉઠા રહે હંય.
પહેલું મોહબ્બત વ રંન્દો સીતાબ પેહલું
શાકી બને હંય ખ્વાજા, સબકો પીલાં રહે હંય
જો માંગના હો માંગો ઉમેદવારે દુન્યા
સબકી મુરાદે, હકકસે, ખ્વાજા દીલા રહે હય
કયુંકર ન બાત મેરી, બંન આએ અય અઝીઝો
બીગડે હઓંકી કીસમત ખ્વાજા બના રહેહંય
સાકી યે રહેમ કીજીયે લીલ્લાહ અબતો ખ્વાજા
મુદતસેં આપ ઇસકો દર દર ફીરા રહે હંય

શાએર { લાખો હજારો સેંકડો મરતેહય આજકાલ
હમ એસે સખ્તે જાંન-હંય હામરી કજા નહીં

## (૧૦૨)—ગઝલે—અકબર,—કવ્વાલી.

અર્શપે તુમહો ફર્શપે તુમ હરશયમેં બસઇયા તુમહીતો હો.
લાવારીસકે વારિસ તુમ દર્દ સુનઇયા તુમહીતો હો
બુલબુલમેં તુમ જાકર ચેહકે, ફુલમેં બુ બનકર મેહકે.
હર હરદેકી અદામેં અય દાતા શામ સુનઇયાં તુંમહીતો હો,
શુલીદી મનસુરકો, તુમને સરમદકા સર ઉડવાયા.
ફાઅબુદનીકે બોરતામે તુમબોલે રંગ રંગઇયા તુમહી તો હો.
યુનુસકો માહીએ નીકાલા અતિશ કો ગુલઝાર કીયા,
યુસુફકો ચાંહે કિનઆંમેં ધિર બંધઇહીયાં તુમહી તોહો.
તુમહીને અઝગરકો મારાહે તુમહીને ખયબદરકો લુટા,
શેરસે સલમા કો બચાયા અયસે સિપઇયાં તુમહીતો હો.
ચાંદસે દો ટુકડે કર ડાલે સુરજકો ઉલટા ફેરા,
બિછડે થે આદમ હવ્વાસે, ઉનકે મીલઇયા તુમહીતો હો.
જલદી આવો મદદકો વારિસ—નઇયાં ડુબી જાતી હય,
તુમબિન કિસમે કહે યે અકબર ઇસકે ખેલઇયા તુમહીતો હો.

## (૧૦૩)—ગઝલે—દાગ.

આતી હુઇ આશકકી તબીયત નહિ જાતી
આતી હે તો ફીર આકે કયામત નહિ જાતી
સર જાતાહે સરસે તેરા સોદા નહિ જાતા
દીલ જાતાહે દીલસે, તેરી ઉલફત નહિ જાતી
અલ્લાહસેં મહેસરસેં કહુંગા તેરે આગે
મજબુર હું મેં ઉસકી મોહબ્બત નહિ જાતી
બોસે જો તલબ મેને કીયા હંસકે વો બોલે
યે હુશનકી દોલતહે, લુટાઇ નહિ જાતી
અવ્વલ તો ઉનહે શરમ રહી મુંસે ન બોલે
જબ શરમ ગઇ વસ્લકી હુજજત નહિ જાતી
ફરહાદ કે મરકદ સેંયે આતાહે સદાએ
બરબાદ કીસી શખ્સકી મહેનત નહિ જાતી
અય દાગ બુરા મત માન ઉનકે કહકા
માઅશુકકી ગાલીસે, તો ઇજત નહિ જાતી.

શઅેર } કોનં યુસુફ ઝુલેખા, લેલી વ મજનુનહે કોન.
} શુરતે ઉશાક વ શોકલે, દીલરૂબા વોહી તું હે.

(૧૦૪)—ગઝલે—સયરે—ચમન.

આયા કરો ઇધરભી, મેરી જાં કભી કભી,
નીકલે હમારે દીલકેભી અરમાં કભી કભી.
પાલો ન ગેસુઓં કો યેહ કાફી બલાકે હેં.
હયરાં કરેગે રોજ પરેશાં કભી કભી,
આનેમેં જાન આપકો ગર ઉજર હે યહાં.
ખત તો લીખા કરો મેહેરબાં કભી કભી,
પુછા શબે વિશાલ કે—આઓગે યા નહીં,
કુછ સોચ-સોચ કેહને લગે-હાં, કભી કભી,
યાદ આતીહે જીસ વકત મુઝે સુરતે—યુસફ,
પઢહ લેતા હું મેં ઓલકે કુરઆં કભી કભી.

(૧૦૫)—ગઝલે—મેહમુદ.

આકર તુમહારે દરપર બદનામ હો ચુકા હું.
મેરી ખબર લો ખ્વાજા ના કામ હો ચુકા હું,
સોપા હું તુમકો પ્યારે દુન્યા વ દીનકી કુનજી.
અબ પાસ મેરે કયા હય, બે દામ હો ચુકા હું
પરદા ઉઠા ઓ રૂખસે મુખડા દીખાવો ખ્વાજા,
મય ઇશ્ક મેં તુ મ્હારે ગુમ નામ હો ચુકા હું,
હય લાજ મેરી તુમકો તુમ લાજ રખ્ખો મેરી,
મુઝકો યહી હય ખ્વાજા ગલે હાર હો ચુકા હું,
મહેમુદ જબ મીલા હય એર જામ વસલ ખ્વાજા,
મખમુર મસ્ત પીકર, એક જામ હો ચુકા હું;

(૧૦૬)—ગઝલે—હાફીઝ

અલ્લાહ કરે ઇશ્કકા બીમાર તુજેભી
જોહે મુજે હોવે વોહી આઝાર તુજેભી;
જેસાકે સીતમ તુને કીયા મુજપે સીતમગર
એસાહી મીલે કોઇ સીતમગર તુજેભી;
જેસાકે મેં મુફત મેં હું તેરા સલામી
કરના પડે એક ઓરકા દરકાર તુજેભી;
જીસ તરહમેં દરપે તેરે ગીરયે કીના હું
રોતા હુવા દેખું પસે દીવાર તુજેભી,
બદનામ હુવા જેસા ઝમાનેમેં યે હાફીઝ
રૂસવા હુવા દેખું સરે આઝાર તુજેભી.

(૧૦૭)-ગઝલે-નાસિક.

અઝલ સર પર ખડી હય, ખ્વાબે ગફલતમેં જમાના હય
છપર ખટકે અવેઝ ઝાલીમ, જનાઝેકા બનાના હય
કે મનંઝુર ઊસકો અપને, સબઝ ખતકા જીલાના હય
આઝારે આતસે પદ બાદ, કીસકા એક બહાના હય
નીકલતા હય જો હર ગુલ, ઝર બકફ ગુલઝાર આલમસે
ખુદા જાને જમીમે દફન-યે કીસકા ખજાના હય
ન દે અય જોશ મદ મસ્તી બહોત તરગીબ ગુસ્તાંકી
ખીઝાયત યારસેં હોગી કભી તો હોશમે આના હય
ઇશારેહ આમદ વ રફત નસરકાહય યેહી હરદમ
બદનમેં દમ જો આયા હય મુકરર ઉસકો જાના હય
રખાહય હાથ સીશ્તકા કબ ઉસને મેરે સીનેપર
ઊસે અબ આંતીશે રંગ હીનાં સેં દીલ જલાનાં હય

(૧૦૮)-ગઝલે-કલીમ

આપ મેં આપકો જો પાએ હે, અપને આવે કો વો મીટાએ હેં,
મેરે નાલેહી ખીચ લાએ હેં, બે બુલાએ કભી વો આએહેં.
મેરી તુરબત બનેગી અબ દુલહન, આજ વો હાર ફુલ લાએ હે,
ન સતા અય ફલક જફા પરવર, કીસી ગુરૂર કે ખુદા સતા એહેં.
દાગ દીલ દેખકર વો કહે તે હેં, યેતો અપનેહી ગુલ ખીલાએ હેં,
ગયરપર અબ નઝર પડે કયું કર, મેરી નજરૂમેં વો સમાએ હેં,
વસ્લમેં લુત્ફ આયગા કયા ખાક, હીજરકે ગમ કુછ એયસે ખાએ હેં,
દીલપે ઝલેગેં રંજો ગમ ભી હમી, નાઝ અપરે હેં કલ પરાએ હેં.

(૧૦૯)-ગઝલે-શાહ-કવ્વાલી.

અય જાની તેરી જુદાઇસે, યે તનબદન ખાખ હોતા હય,
ન હયે રહમ તેરી ચસ્મો મેં, કદમ બોસી યહ હાર કરતા હય.
જુદાઈ કે જખ્મો સે જાની, હમેરી જાન જાતી હય,
મગર મેરી યહ, બંદગીસે ન તુઝકો રહમ આતી હય.
બંદગી જો હમ કરતે માલીકકી. તો બહીસ્ત જરૂર પાતે.
મગર અય જાલીમ તેરી બંદગીસે, શયતાન હી તો સતાતા હય,
મગર અયે જાન તેરે દીદારોસેં, પાગલ મય હુવા તો હું,
જફા પર જફા નકર મહબુબ, મય ઓ—જાન મરતા હું.
બસ અબ ખુદાકી બંદગી કરેગા "શાહ" ખુદા બેહીસ્ત બક્ષે, ગે,
નહય અબ હે જુદાઇ ખુદાસે, હમ એ એકરાર કરતે હેં.

(૧૧૦)-ગઝલે-ઝહેરાંહ

આવોજી આવો ખુદાકે વાસ્તે રહેમ ફરમાવો ખુદાકે વાસ્તે,
જલ્દ ફીસલ જાઓ ખુદાકે વાસ્તે, જી ના ઉઝલાઓ ખુદાકે વાસ્તે.
જબ ગયે ઘર ઉનકે તો કહેને લગે, જાઓજી જાઓ ખુદાકે વાસ્તે,
જાન જાતીહે તુમ્હારી હીજરમે, અબ લીપટ જાઓ ખુદાકે વાસ્તે.
ગેરસેં મીલકર ન ચાર આંખે કરો. કુચતો શરમાઓ ખુદાકે વાસ્તે,
ચાલ મકરાઇકી અય જાન મત ચલો, રાહપર આઓ ખુદાકે વાસ્તે.
લો વો આતેહેં કોઇ કહેતા નહિ, અબ ન ગભરાઓ ખુદાકે વાસ્તે,
કયું હો ઝહેરાંહસે ખફા અય માહેરૂ, કુચતો બતલાઓ ખુદાકે વાસ્તે.

(૧૧૧)-ગઝલે-અમીર.

અજીજ અહબાબ સાથી દમકે હેં. પીર છુટ જાતે હેં,
અહાં યે તાર ટુટા, સારે રીશતે ટુટ જાતે હેં,
ઇલાહી કયા બલાકા હે-વોહ જબ લેતાહે અંગડાઇ,
મેરે સીનેમેં સબ જખમોં કે-ટાંકે ટુટ જાતે હેં.
અદા દીલ માંગતી હે જાન, ગમઝા અય શહે ખુબી,
તેરે ફીશવરમેં હે અંધેર લુટા લુટ જાતે હેં.
જમાને ભરમેં હે મશહુર હાથે ઇખવાને યુસુફકા,
તમેઅ દુન્યાકી વોહ હે જીસ્સે બાજુ ટુટ જાતે હેં.
અમીરે જારકી તુરબતકો છત સમઝે હે કયા ઘરકી,
યે માતમદાર આકર છતીયાં કયું કુટ જાતે હેં.

(૧૧૨)-ગઝલે-અમીન.

અય દીલમેં શેફતા નહીં કોઇ હસીનકા,
આશીક હું ઓર ગુલામ હું ખ્વાજા, મોઇનકા.
શાકાં હે તુજકો બાજગી અય જાને મુરતઝા,
ત્તુજ તેરે કાન શાહ હે ઉંસ સર જમીનકા.
કયું કરન આફતાબકો હાંસીલ હો ફખરો શાં,
નકસા હે આસમાનપે તેરી જબીનકા.
પાયા હે તુઝસે હીંદમેં ઇસલામને રીવાજ
તુહી હે મોંહે સરવ આલમ કે દીનકા.
અજમેરકી વોહ શાન વોહ રઅફત હે ઇનદીનો,
હકતં આસમાંપે શોર હે જીસકી જમીનકા.
સર ગર્મ વસફે બાદશાહે હીંદ હું અમીન,
વાસીફ નહીં હું મે કીસી મસનદ નશીનકા.

(૧૧૩)-ગઝલે; સયરે-ચમન,

અરે વોહ હુસ્ને જેબાઇ, ખુદા જાને કહાં હે તુ.
શેહનશાહી દીલ આરાઇ, ખુદા જાને કહાં હે તું.
તેરી ફુરકતમેં એકલ હુ મેં તેગે અબરૂકા ઘાયેલ હું.
કભી સુરત ન દીખલાઈ, ખુદા જાને કહાં હે તું.
અલસતો કેહકે કહલાયા કહા કાલુ બલા સબને.
હુવા મખફીમેં હરજાઇ, ખુદા જાને કહાં હે તું.
કહાં હે નહનો અકરબ યું છુપા પરદેમેં અયસા કયું.
બનાયા હમકો સવદાઇ ખુદા કહાં જાને હે તું.

(૧૧૪)-ગઝલે-નીમજા-આશીક.

અપકે હીજર મેં પોંહચી હય યે હાલત મેરી,
મહેરમાં તક નહીં પહેચાન તે સુરત મેરી;
હું સરા પાયે તમન્નાં મુઝે કયા પુછતે હો;
નીકલી બતલાવો તુમહી; કોનસી હસરત મેરી,
દરસે રૂસવાઇ કે અબ મુઝસે નહી મીલતે હય;
દેખતે દુરસે પહેરો હય વોહ સુરત મેરી,
બઝમ સે અપની વોહ યેહ કહકે ઉઠા દેતે હંય;
જાઇયે. આપકે લાએક નહીં સોહબત મેરી,
એક વોહ હંય કે, ઉડાતે હય ઝમાને કે મઝે;
એક મંય હું કે ન-નીકલી. કોઇ હસરત મેરી.
ગલીયોં ગલીયો ઉન્હે ફીરવાયગી મજનુ કી તરેહ-
રંગલાયગી કીસી રોજ યે ચાહત મેરી.
નીમજાં આશીકે, મુઝતર હય શબે ફુરકતમેં,
આઇએ જલદ કે હય આપસે રૂખસત મેરી.

(૧૧૫)-ગઝલે-હુસેની.

અગર યુંહી દીલકું સતાતા રહેગા,
તો એકદીન મેરા જાન જાતા રહેગા,
મેં જાતા હું દીલકુ. તેરે પાસ છોરે
મેરી ઇયાદ તુજકુ દીલાતા રહેગા.
અગર તુજકુ ચલનાહે ચલ શાથ મેરે.
યે કબતક તું બાતે બનાતા રહેગા.
કફસમેં કોઇ તુમસે અય હમસફીરો,
ખબર ગુલકી હમકુ સુનાતા રહેગા.

ગલીસે તેરે દીલકો, લેતો ચલા હું,
મેં ખેંચુંગા જબ તક વોહ આતા રહેગા.
જફાંસે ગરજ ઇમતેહાને વફા હે,
તું કહે કબતલગ અજમાંતાં રહેગા.
ખફાહોકે અય દરદ મરતો ચલા હું,
કહાંતક ગમ અપના છુપાતા રહેગા.

## (૧૧૬)–ગઝલે–અકબર,–કવ્વાલી.

અબ દિલમેં સમાઇ હયકે દીવાને બનેંગે
મજનુંકી તરહ અપનેભી અફસાને બનેંગે
ઝાહિદસે કહો ખુલ્દમેં હુરસે કરેં ચયન
મસ્તો કે લીએ અર્શપે કાશાને બનેંગે
હમ ઇશક કે કાફિર હેં તો–પુજેંગે બુતોંકો
કાબેકે મકાનોંમેં ભી બુતખાને બનેંગે
મસ્તોંકો કહો. આકે પીએ ખુબ શરાબે
જન્નતકે મકાનોમેં ભી મયખાને બનેંગે
અય શમએ રૂખે યાર ન ઝુલ્ફોંકો ધુંઆ દે
જલનેકે લીએ આએ હેંય પરવાને બનેંગે
અકબરકો આદમ વાલેકી મેહફિલમેં ન જાવ
જો દેખેં ઉસકો વોહી દીવાને બનેંગે

## (૧૧૭)–ગઝલે–હઝીરી.

અય મહ–રમે રાઝે નબી વ અલી, સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ,
અય બુલબુલે બાગે લમ યઝલી, સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ,
અય શાહે જમાં સુલતાને જહાં, તુમપે હે મેરા સબ હાલ અયાં,
મેં કયા કહું અપના હાલે દીલી, સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ,
હો જાયે કરમ જો તેરી શહા, સબ કામ મેરે બનજાયેં અભી,
યે બાત નહીં કુછ અયસી બડી, સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ.
મકબુલે ખુદા મહબુબે ખુદા. સલ્લે અલાઃ અય સલ્લે અલાઃ
હે દીદ તુમ્હારી દીદે નબી, સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ.
અય મઝહરે જાતે નુરે ખુદા, વે નુરે ઝીઝાયે અરશો સમા,
હે દીદ તુમ્હારી દીદે નબી, સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ.
યા ખ્વાજા ખબર લો આકે જરી, હે હાલે ઝહીરી અબતો રદી.
હે ઇશ્કમેં મેરી જાન ચલી, સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ.

(૧૧૮)-ગઝલે-મુમતાઝ.

આતે નહીં નઝર જો પ્યારે કઈ દીનસે,
મરતે હે હીજરકે મારે કઇ દીનસે.

કર કતલ ઓ કાતીલ નઝર અબ દેર ખુદારા,
હે સોક ભરા દીલમેં, હમારે કઇ દીનસે,

આતા જો નહીં બાગપે કયા ઉસકા સબબ હે,
ચમ રશ્કે કમર બહરે નઝારા કઇ દીનસે.

અબ દેખીયે કીસ કીસકો ડસે નાગની ઝુલ્ફેં,
નીકલે હેં વોહ આરીઝપે સંવારે કઇ દીનસે.

કીતનોંકા કીયા ખુન સનમ સચ તો કહો અબ,
મેંહદી જો મલી હાથમેં બારે કઇ દીનસે.

કયા હુસ્નકો ફલક દેખતે, હયરાન બનાહે,
કુરબાન જો કરતાહે સીતારે કઇ દીનસે.

યા અહમદ મુરસલ તેરે મુમતાઝ પર અબતો,
જયાદા હેં ગમ અંદોહકે ગુજરે કઇ દીનસે.

(૧૧૯)-તારીફે-ખુદા.-ગઝલ.

હમ એકસોંકા માલીક, પરવરદીગાર તુ હય,
ઓર કુલહુમકા ખાલીક અય કીરદીગાર તુ હય.

કીસ્તી હય આહ મેરી મોજે ગુનાહસે ઘેરી,
હો જાએ મહેર તેરી યકતા અફ્ફાર તુ હય.

કુરબાન હું મે તુંપર પરવર દીગારે આલમ,
દીલમેં હક લબપે મેરે લયલો નહાર તુ હય.

રખતા હું મેં યેહે હસરત બડજાએ જોશે ઉલ્ફત,
દીલપર હો તેરી સુરત નકશો નીગાર તુ હય.

ચાહે ફકીર કરકે ચાહે અમીર કરકે,
કાસા મેરા તું ભરદે પરવર દીગાર તુ હય.

દીખલાદે શીકલ ન્યારી વોહ મુઝકો પ્યારી પ્યારી,
હુરેં હય ઊસપે આશીક જીસપે નીસાર તુ હય.

આયા જો તેરે દર પર, ખાલી ન જાએ ફીરકર,
કાદીર હય દો જહાંપર, આલી વીકાર તુ હય.

## (૧૨૦)-ગઝલે ઠુમરી.

આનપડી દરબાર ખ્વાજા, તોરે નગરમેં તોરે શહેરમે-આન.
ઊંચાસા કોટભી બન દરવાજા નોબત બાજે બાહાર-ખ્વાજા.
ખ્વાજા કે દરપે શીશ નિમાઊં તુમહો ગરીબ નવાજ-ખ્વાજા,
સીડી સીડીપે માલન બેઠી દેત ફુલોંકા હાર ખ્વાજા,

## (૧૨૧)-ગઝલે-વફા.

ઇલાહી મેં બનુ સાગર ગુલે મયખાના, બન બનકર,
લબે માઅશુક તક પહોચ્યું. નપે પયમાન બનકર.
કભી તાકા, કભી મારા, ભી બિસમીલ કીયા ઉનને,
હરએક અંદાઝમે લુટા, મુઝે જાનાના બન બનકર.
અગર વોહ શમેઅ-રૂ ખડા. દાખાદે આક મેહફીલમે,
કરૂં મેં જાનો દિલ અપના, ફીદા પરવાના બન બનકર.
પીલાદે અબ તો મય સાકી ઘટા છાઇ બહાર આઇ,
ઊઠાઉં લુત્ફે બઝમે યાર મેં મસતાના બન બનકર.
અગર વોહ ચાંદસા ટુકડા ઇધિર ભૂલસે આ નીકલે,
સીયાહ ખાના મેરા રોશન, હો ઇસરત ખાના બન બનકર.
કોઇ ઉનસે નહીં કેહતા, ખબર લો અપને વેહશીકી,
ગીરેબાં ચાક કરતા હે વફા દીવાના બન બનકર.

## (૧૨૨)-ગઝલે-આશીક.

ઇશ્ક કેહતે હેં કીસે હોતીહે ઉલ્ફત કયસી,
હીજ્રકે જોરો સીતમ વસ્લકી લજ્જત કયસી
એક દીન વોહ થા કે હમપે વોહ ફીદા હોતે થે,
અબતો હે ઉનકો મેરે નામસે નફરત કયસી.
દોસ્ત અહબાબ મુઝે દેખકે ફરમાતે હેં.
આજ ક્યા હોગઇ યે આપકી, હાલત ક્યસી.
હો નહીં સકતી ઇબાદત તેરી ખાલીકે જહાં,
સાયે અફગન હે ગુનેહગારોપે રહમત કયસી
ખાના બરબાદી હુઇ, અપને પરાયે છુટે,
ઉસપે અપના નહુવા, વોહભી હે ચાહત ક્યસી.
ક્યા હો તાઅરીફ ગઝલકી જો તેરે આશીકસે,
તેરી બાતોંમેં ભી હોતીહે ફસાહત ક્યસી.

(૧૨૩)-ગઝલે-અતરે-સુખન.

ઇલાજે દરદે દીલ તુમસે, મસીહા હો નહી સકતા.
તુમ અચ્છા કર નહી સકતે, મંય અચ્છા હો નહી સકતા;
અભી મરજાઉંગા જીને કે, તાને ફીર ન તુમદેના,
યેહ તાને વોહ સુને જીસસે. કે એયસા હો નહી સકતા.
તુમહેં ચાહું તુમહારે ચાહનેવાલોંકો ભી ચાહું,
મેરા દીલ ફેરદે મુઝસે, યેહ ઝગરા હો નહી સકતા.
દમે આખીર મેરી બાલીં પે, મજમા હય હસીનોં કા,
ન આના અય કઝા ઉસવકત, પરદા હો નહી સકતા.
જો તુમ ચાહો વોહહોં, જાયે. યેહ, હય અલ્લાહકી કુદરત,
જો મંય ચાહું તો ફરમાવો, કે અયસા હો નહી સકતા.

(૧૨૪)-ગઝલે-અઝીઝ.

ઇલાહી હો મેરે સીનેમેં ઉલફત ગૌસે આઝમકી,
હમેશા હો હમારે દીલમેં ચાહત ગોસે આઝમકી.
ગુલામે ગૌસે આઝમ જીંદા કર દેતે હે મુરદોં કો,
ભલા હો કયા બયાં મુજસે કરામત ગોંસે આઝમકી.
કહીં ચોરોંને પાઇ આપ કે દરસે વીલાયત હે,
સખી સરકાર હે જારી સખાવત ગોસે આઝમકી.
ગુનેહગારોંકો બખશાઇંગે રોજે હશ્ર મવલાસે,
હર એકકે વાસતે હોગી, શફાઅતે ગોસે આઝમકી.
ખુદાકા શુક્ર ફનમેં શાએરીકે કર દીયા કામીલ,
મેહરબાની નબીકી ઓર ઇનાયત ગોસે આઝમકી.
જહાંકે સબ કુતુબ ખાકાન ખાદીમે ગોસે આઝમ હેં,
અઝીઝ હરએક વલી પર હે હુકુમત ગૌસે આઝમકી.

(૧૨૫)-ગઝલે-ઉમ્મીદ.

હઝાર દીલસે હું તુજપર ફીદા ખુદાકી કસમ,
મુદામ દરપે હું મેરે ગદા ખુદાકી કસમ.
નહી હું યાદસે બાહીર તેરે ઝરા એકદીન,
તુખ્વાએ રહમ કરે યા નીગાહે કરે કતલ.
નહોંગે તુજસે મએ હરગીઝ ના જુદા ખુદાકી કસમ.
તાઉમર લીખુંગી અલતાફ તેરે પરકાગઝ.
નહોવે શમા મેરેસે અદા ખુદાકી કસમ.
હમેશા રખતીથી દીલબર આર દીલમે,
મીલાદે યારકો મેરે ખુદા ખુદાકી કસમ

(૧૨૬)-ગઝલે-ઝફર.

યારથા ગુલઝાર થા, મંએથી ફેઝાથી મંએ ન થા,
લાએકે પાસ જાના કયા, હીનાથી મયે ન થા,
હાથ કીયું બાંધ મેરે છલા અગર ચોરી ગયા.
યે સગપા શોખીએ દુઝદે હીનાથી મએં નથા.
નાતવાનીને બચાઇ જાન મેરી હીજરમે,
કોનેકાને ડરતે ફીરતી. કિઝાથી મએ ન થા.
ખુદીમે લેલીયા સા ખતા કીજે મખાફ.
યે દીલે એતાબકી સાહબ ખતાથી મયે ન થા
મંએસીસકા રહે ગયા ઓર મરગયે ફરહાદો પયેસ
કયા ઉની દોનોં હીસ્સોમે કઝાથી મયે ન થા.

(૧૨૭)-ગઝલે-તમન્ના.

દીલમેં વહશતકા તકાઝા, હએ મચલ જાનેદો,
ઝબત કહેતા હએ કે ટલ જાએતો ટલજાનેદો.
મએ કશી ખુબ કરો તોબાકી જલદી ઈતની,
ઠયેરો ઠયેરોં ઝરા કાતીલકો સંભલ જાને દો.
હસદતો યાસ તમન્ના તુમેં વહશતકી કસમ.
ભીટ છોડો મુજે જંગલકો. નીકલ જાને દો.
બસ્લકી રાત હયે, અરમાન હયે દીલમે લાખોં,
હોંસલે દીલકીયે મેરી-જાન નીકલ જાને દો.

(૧૨૮)-ગઝલે-અમીર.

ઉઠો ગલેસે લગા લો મીટે ગીલા દીલકા.
જરાસી બાતમેં હોતા હે ફયસલાં દીલકા,
તુમ અપની ઉઠતી જવાનીકી શોખીયાં દેખો.
ઉભર ઉભરકે બહડાતી હે વલવલા દીલકા.
યે ઝુકકે કહેતી હેં કાનોમેં બીજલીયાં ઉનકી
તડપમેં હોગા ન હમસે મુકાબીલા દીલકા.
લગાકે યારકી તસવીર અપને સીનેસે,
નીકાલ લેતે હેં ફુરસતકમેં હોસલા દીલકા.
બદલકે યારને ચીતવન મીટા દીયે ઝગડે,
નમેં રહા-નરહા દીલ, ન વોહ ગીલા દીનકા.
અમીર જુલ જુલેયાં હે કુચસે ગેસુ.
તબાહ કયું ન ફીરે ઘસમેં કારીલા દીલકા.

## (૧૨૯)—ગઝલે—આસીક્

ઉન્હે કયુંકર યે સમઝાયેં કે ચાહત અયસી હોતી હે,
જો તુમકો ચાહતે હેં ઉનકી હાલત અયસી હોતી હે.
યહી હે રશ્ક ગયરોંકા તો મરજાના હે કયા મુશકીલ,
દીખા દેંગે યે હમ એક દીન કે ગયરત અયસી હોતી હે.
હુમીં ચુકે જો છીક. ઉનસે કર હેડે કયામતકા
વોહ ચલકર દો કદમ બોલે કયામત અયસી હોતી હે.
દીખાકર આઇના ઉસ ખુદનુમાસે મેં યે કેહતા હું,
ઉતર આતીહે જો દીલમેં, વોહ સુરત અયસી હોતી હે.
નીગાહે લુતફે આસીક્ સે સીતારા ઓજ પર આયા,
જો દીન ફીરતેહે અય અખતર તો કીસમત અયસી હોતી હે.

## (૧૩૦)—ગઝલે—સફ્દર—રાગ—ઠુમરી.

ઓ મેરે ખ્વાજા મુઇનુદ્દીન, ચીશતી પાર લગાદે નાવરયા.
નુર ઝહુરકા યહી વકત હય, ખ્વાજા તુ કરદે નઝરયા;
કબ સેં મય ઠારી અરઝ કરત હું, રંગ મેં તુ રંગદે ચુંદરીયા.
યેહ નામ તોરા રોશન હય જગમેં, મય ભી આઇહું દવરયાં.
પલકોંસે છાડું મય તોરી દવરયા, કરદે મહર કી નઝરીયા,
યા મોરે ચીશતી હયગી શકીસતી, દીયે પુરતી મોરે સાવરીયા,
યા મોરે સાબીર વોહ તોરી નાદીર, મોહે દીખાદે ડગરયા,
યહી અરઝ કરત હય સફ્દર કમીના, પાર લગાદે નાવરયા.

## (૧૩૧)—ગઝલે—હમદમ.

ઉસ્તકા ગમ ખાયગા કયસી પશેમાની હુઇ,
અય સંગે દીલદાર તેરી ખુબ મેહમાની હુઇ
જીબ્હા કરને વોહ ઉઠા મંઝુર કુરબાની હુઇ,
મુદતોસે થી યેહ મન્નત મેરી માની હુઇ.
સખ્ત જાનીકા છુરા હો થક ગયે બાઝુયે યાર,
ધાર ખંજરકી ગઇ સબ આબરૂ પાની હુઇ.
નીચી નીચી વોહ નીગાહે દેખકર બાદે વીસાલ,
હાથે કીસ દરજા મુઝે ઉનકે પશેમાના હુઇ.
હે મસલ મશહુર હોતી હે જવાની બાવલી,
દેદીયા દીલ ઉસકો કયસી સખ્ત નાદાની હુઇ.
મજમયે મેહસરમેં ભી વોહ શકલ હુમદમ યાદહે,
ફીસ તરેહ ભુલુગા જો સુરત હે વેહશાની હુઇ.

(૧૩૨)–ગઝલે–તજમ્મુલ.

ઈશ વાસ્તે હમ સુરતે રજુર પડે હેં,
તેરે દરે દોલતસે બોહત દુર પડે હેં.
રખ્ખે તેરે ખુમખાનેકો અલ્લાહ સલામત,
મસતાને અજલ સેંકડું મખમુર પડે હેં.
તકદીરમેં લીખીહી નહીં કુરબતે ખ્વાજા,
અફસોસ કે અજમેરસે હમ દૂર પડે હેં.
તેરે દરે અકદસમે શહે મુલકે વીલાયત,
સર અપના ઝુકાએ હુએ મગફુર પડે હેં.
અતતીયે ચરાગે તને તીરામે હે રોશન.
યાઝખમેં જીગરમેં મેરે નાસુર પડે હેં,
દેખોતો ઝરા કેયફીએ મેય ઉલફતે મોલા,
કીંસમતકો દુઆ દેતેહેં મસરૂર પડે હેં.
કાયમ એક તુમહી વાસીફે ખ્વાજાહો તજમ્મુલ.
તુમસેતો બોહત શાએરે મશહુર પડે હેં.

(૧૩૩)–ગઝલે–અમીર–કવ્વાલી

એક ઝરા દેખો તો કયા કરતે હેં કરને વાલે,
ઓ ગરીબો કે મઝારો પે ગુઝરને વાલે.
ફીર કહાં દીલકા પતા દીલમેં હસીં જબ આએ.
ઘરભી લેજાતે હે યે ઘરમેં ઠહરને વાલે,
દીલ મુશતાકકે ટુકડે યે નહી પરચેહે,
દાવરે હશ્રકી ખીદમતમેં ગુઝરને વાલે.
મોત કેહતી હે હસીનોંપે મેં ખુદ દેતી હું જા,
ઓર મૂજેહ મુફત લીયે મરતે હેં મરને વાલે.
હુરે બોલી ગએ જન્નતકો જો મસતાનએ ઈશક,
આએ કવસરસે નહા ધોકે નીખરને વાલે,
દીલ ધડકતોહે મેરા દેખકે જોબનકા ઉભાર
ચુમલેં મુંહ ન તુમહારા યે ઉભરને વાલે
ખુબ પેહછાન ગએ એહલે હવસકો વો અમીર.
ચડગએ નઝરો પે સબ જીસે ઉતરને વાલે

શાએર { સુરતે માહે માહે નવ આતા હે મહીને પીછે
ઈન્હી બાતોંસે તુ અંગુશત નુમા હોતા હે

# "પ્યારા વતન હમારા."

(૧૩૪)-ગઝલે-વતન

બુલ બુલ અગર હૈ હમતો, વહ હૈ ચમન હમારા;
તન હો કહીં, વહીપર, રહતા હૈ મન હમારા
પ્યારા વતન હમારા, પ્યારા વતન હમારા !-૧
ઇસકે હી અન્ન જલસે, હમ સબ કે સબ પલે હૈ,
મીટ્ટિ હે ઇસકી જીસમે, યોં ફુલ હય, ફલે હય,-૨
લગતી હૈ બનકે સુર્મા આંખો મેં ખાક ઇશકી,
હમકો હય પાક કરતી, તાસીર પાક ઇસકી.-૩
મિટ્ટિને ઇશકી કયા કયા, જગમેં હે ગૂલ ખિલાયે,
ચુન ચુન કે ફુલ જીસસે, લોંગો ને ઘર બનાવે.-૪
થે રામ ભી યંહી પર, ઘનસ્યામ ભી યંહીપર,
એસે મહાપૂરૂષ હય, ગુજરે ભલા કંહી પર.-૫
બત્તીસ કોટિ બચ્ચે, હય ગોદ મેં ખિલાતા,
સબકો યહિ ખિલાતા, સબકો યહિ ખિલાતા.-૬
ઇશકો હી રોશની હે, ચહેરે પે જો ચમક હય,
હે હડ્ડિયો મેં બેધા, ઇશકા હિતો નમક હે.-૭
ખાદિમ ઇશીકે હૈ હમ, મખ્દુમ હયે એ અપના,
પ્યારા વતન હમારા, પ્યારા વતન હમારા.-૮

(૧૩૫)-ગઝલ-તારિફે-વતન

સારે જહાંસે અચ્છા, હિંદોસ્તાં હમારાં!
હમ બુલબુલ હે ઇસકી, વહ ગુલિસ્તાં હમારાં;

ગુરબત મેં હો અગર હમ, રહતા હૈ દિલ વતનમે;
સમઝો વહિં હે હમભી, દિલ હો જહાં હમારાં!

પર્વત જો શબસે ઊચાં, હમ સાયા આસમોકા;
વોહ સંતરી હમારા, વહ પાસબા હમારા!

ગોદીમે ખેલતી હૈ, જીસકિ હજારો નદિયાં,
ગુલશન હૈ જીનકે દમસે, રશ્કે જીના હમારાં;

અય આબે રોહે ગંગા, વહ દિન હે યાદ તુઝકો!
ઉતરા તેરે કીનારે, જબ કારવાં હમારાં,

મજહબ નહિ શીખતા, આપસમે બૈર રખના;
હિન્દી હૈ હમ વતન હૈ, હિન્દોસ્તાં હમારાં!

યૂનાનો-મિસ્ર-રોમા સબ મિટ ગયે જહાસે,
અબતક મગર હૈ બાકી, નામો નિશાં હમારા!

કુચ્છ બાત હૈ કિ હસ્તી, મિટતી નહી હમારી;
સદીયો રહા હે દુશ્મન, દોરે જમા હમારા!

ઇકબાલ કોઇ મરહમ, અપના નહિ જહાંમે,
માલમ કયા કિસીકો, દર્દે નિહાં હમારાં.

(૧૩૬)—ગઝલ—બ્યાને—"હમદર્દ કી મીશાલ."

એક રોજ દુધને કી. પાનીસે પાક ઉલફત;
એક જાન હો ગયે વો. મીલ જુલ કે ભાઇ ભાઇ,—
હમમે બઢી વો ઉલફત. એક રંગ હો ગયે વો;
એક દુસરે કે પાયા—સો જાન સે ફીદાઇ.—
હલવાઇ ઉનકી ઉલફત—કા—રાજ સમજા.
દોનુસે ભરકે રખ્ખી—ભઠ્ઠી યે જબ કડાઇ—
બરછી કી તરાહ ઉઠે સોલે ડરાને વાલે;
ભાઇ રહે સલામત. પાનીકે દીલમે આઇ—
ખામોશ બાંય બનકર. ભાઇપે જાન દેદી;
કયા પાક દામનીથી. કયા જોશે આશનાઈ—
અબ દુધમેં ભી દેખો. ઊલફત કા જોશ આયા.
કહેને લગા કહાં હે વો જાં નિશાર ભાઇ—
અફસોસ આગને હે પાની મેરા જલાયા.
મુઝકો ન ભાઇ કહેના. જબતક ન કી ચઢાઇ—
કહેતે હી બીત ઇતની ઊસકો જલાલ આયા,
અયશા ઉબબ કે ઝપટા—વો આગ સબ બુઝાઈ—
હલવાઇને દીયા એક—પાની કા ઉસપે છાંટા.
બેઠા વો દુધ નીચે સમઝા કે આયા ભાઈ—
જીસ તરાહ દુધ પાની રખતે થે એક ઉલફત.
યા રબ રહે જહાંમે હર એક ભાઇ ભાઇ—
ઉમ્મર અઝીઝ વો હે જો કોમ પર ફીદા હો.
મફકુદ રહે હો હયેં અબ કોમકે ફીદાઇ—

(૧૩૭)—ગઝલે—સરફરોશી કી તમન્ના.

સરફરોશી કી તમન્ના અબ હમારે દિલમેં હેં.
દેખના હે જોર કિતના બાઝુએ કાતિલ મેં હે.
રહરવે, રાહે—મહુબ્બત રહે ન જાના રાહમે.
લઝ્ઝતે સહેરાનવર્દી દુર યે મંઝિલ મેં હે?
આજ ફિર મકતલ મેં કાતિલ કહે રહ હે બારબાર,
કયા તમન્ના—એ—શહાદત ભી કિસીકે દિલમેં હે!
અય શહીદે મુલ્ક—ઓ—મિલ્લત! મેં તેરે ઊપર નિશાર.
અબ તેરી હિમ્મતકા ચરચા ગેરે કી મેહફીલમેં હે.
વકત આને દે બતાદેંગે તુઝે અય આસમાં!
હમ અભીસે કયા બતા દેં કયા હમારે દિલમેં હે?
અબ ન પહેલે વલવલે હેં ઔર ન અરમાંનોકી ભીડ.
સિર્ફ મિટ જાનકી એક હસરત દિલે—બિસમિલ મહે.

(૧૩૮)-ગઝલે-આરામે-દીલ.

ઉઠો ગલેસે લીપટ જાઓ ફીર નીરખ લેના,
તમામ રાત પડી હે બનાવ કર લેના.
હમારે સાથ હે તેરાભી ઇમતેહાં અય તીર,
તડપકે દીલ જો નીકલ જાયે તો જીગર લેના,
મઝા નહીં હે લડક-પનમેં સીના જોરીકા.
ઉભાર કે જો દીન આઇંગે તો ઉભર લેના,
ચલે હો દેખતે દમ તોડતા હુવા મુજકો,
ખુદાકે વાસ્તે જલદી મેરી ખબર લેના.
રહી નીગાહમેં હસરત ઉધેડ—બુન દીલમેં,
બડા મઝા હસીનોંકો પ્યાર કર લેના

(૧૩૯)-ગઝલે-શયરે-ચમન.

એક તીર ફેંકતા જા બાંકી કમાન વાલે,
હો એક નઝર ઇધરભી ઓ આન બાન વાલે.
ઝુટોંકે યાર ઝુટે. ઝુટા જહાન સારા,
તેરા હે ધ્યાન સચ્ચા ઓ સબકે ધ્યાન વાલે
ખંજર ઉઠાકે તોલા ઓર તોલકે ન મારા,
મેં ઉસ અદાકે સદકે ઓ આન બાન વાલે.
કાબેમેં જાકે ઢુંઢું યા બુત કદેમેં જાકે
ઢુંઢ હું લા મકાંમેં ઓલા મકાન વાલે.
તેરે નગરમે જાના ઓર દરદરકી ખાક છાના,
કુછતો પતા બતાદે ઓ બે નીશાન વાલે
તહકીક હાલ તેરા કીસસે કહું મેં જાકે,
ચુપ હેં યકીન વાલે ગુમ હેં ગુમાન વાલે.

(૧૪૦)-ગઝલે-સાબીર.

ઐ દીલદારે સાબીર પર યેહ નોહાગીરી ક્યું હય.
દીલ મેં હય મેરે સાબીર, આંખોં મેં તેરી ક્યું હય.
લબ પર મેરે હાય સાબીર દીલમેં હય મેરે સાબીર,
સીલ રંજકી છાતી પે ફીર મેરે ધરી કયુ હય.
જબ મસ્ત તેરે સબ હંય બહોંશ તેરે સબ હય.
ફીર મોહની સુરત પર જાદુ નજરી ક્યું હય.
સાબીર કી મુહબ્બત મેં મનજુર બના ઐ દીલ,
કહના હય અનસ સાબીર ફીર જામા દરી ક્યું હય.

(૧૪૧)-ગઝલે-મીરઝાં.

એક ફકત મેંહી નહીં ચાહનેવાલા તેરા,
જીસને પયદા કીયા વોહભી તો હે શયદા તેરા.
હલકપે મેરે છુરી ફેરકે કાતીલને કહા,
અબતો દેખેંગે તડપનેકા તમાશા તેરા,
જખ્મપર મેરે નમક ઝીડક બજાયે પાની,
અબતો ઠંડા હુવા કાતીલ, યે કલેજા તેરા.
ઉમ્રભર સીજદેસે સરકો ન ઉઠાઉંગા કભી.
હાથ લગાજાયે અગર નકસે કદે પે તેરા.
યેહ હે ઉમ્મીદ શબો રોજ દીલે મીરઝાંકી,
નજએકે વકત જબાંપર રહે કલમા તેરા.

(૧૪૨)-ગઝલે-સલીમ.

કટી ગુનહોંમેં ઉમ્ર સારી. ઇલાહી તોબા ઇલાહી તોબા,
મેં અબ્દે ખાકી તુ રબ્બે બારી, ઇલાહી તોબા ઇલાહી તોબા.
ગુનાહકી ગઠડી ધરી હે સરપર, કદમ ઉઠાઉં જમીંસે ક્યું કર,
કડી હે મંઝીલ યે બોજ ભારી, ઇલાહી તોબા ઇલાહી તોબા.
કબરકી સખતી ફીસારે મરકર, ગુજર ફરીશ્તોંકા પેહલી મંઝીલ.
વોહ ઘર અકેલા વોહ કબ્ર અંધારી, ઇલાહી તોબા ઇલાહી તોબા.
મુસાફીરાં ઇસ સરાયે ફાની મેં અપસે સોયે કે ફીર ન જાગે,
સીરહાને જાકે અજલ પુકારી, ઇલાહી તોબા ઇલાહી તોબા.
સલીમ ડુબા હુવાહે યારો, ગુનાહકે દરીયામેં સરસે પાલા,
યે શરગીરાની યે શર્મ સારી. ઇલાહી તોબા ઇલાહી તોબા.

(૧૪૩)-ગઝલે-અકબર.

કત્લમેં દેર હે કયું મ્યાનસે તેગા નિકલે.
આજતો ઇદ હે આશિકકી તમન્ના નિકલે.
દિલતો લેતે હો સનમ દેખલો ટુટા ફુટા.
ફિર ન ફેરેંગે જો પીછે બખેડા નિકલે.
આદમી પેહલે મેહબ્બત મેં બિગડ લેતા બને.
જબ મિલે ખાકમે દાના તો શગુફા નિકલે.
અતિશે હિર્જ મેં જલતે હુવે એક ઉમ્ર હુઇ.
દેખે કબ વસ્લ હો અરમા મેરે દિલકા નિકલે.
આજ હે ગર્મ ફુગા હમભી ચમનમેં અકબર
આશીયાને મે હવ કયું બુલબુલે શયદા નિકલે.

## (૧૪૪)-ગઝલે-અકબર.

કહાંસે જાઉં દીલદોનું જહાંમેં સખ્ત મુશકીલ હે.
યહાં પરયોંકા મજમાંહે વહાં હુરોંકી મેહફીલ હે.
ઈલાહી કયસી કયસી શુરતેં તુંને બનાઈ હે
કે હર શુરત કલેજેંસે લગા લેનેકે કબીલ હે
મેરા દીલલેકે શીસેકી તરહે પત્થરપે દે મારા—
મેં કહેતા રહ ગયા જાલીમ, મેરા દીલહે મેરા દીલહેં
ઠેરઓ બેઅદબ યો બઝમ ગુસતાકી કે કાબલ હે.

જો દેખા અકશ આયનેમેં અપના બોલે ઝનઝલાકર—
અરે તું કોનહે હટ સામનેસેં કયું મુકાબીલ હે.
મેરી તુરબતપે એક ઠોકર લગાઈ, ઓર યે ફરમાયા—
કયામત આ ગઈ, ઉઠ સોનેવાલે કયશા ગાફલ હે.
હજારોં દીલ મસલકે પાઉંસે ઝનઝલાકે ફરમાયા—
પીછાનો તુમ્હારા ઈન દીલોમેં કોનસા દીલ હે.
સવાલે બોપેપર કયું ઝીણુકીયાં દેતેહો અકબરકો.
ફહાતન હર કલમ અલ્લાહુ મે અઝ બેહુરે સાયેલહે

શાએર } દેખ દરયાકી તરફ દીલકો લહેર આતીહે.
} જીસ્તી ઉમરકી હરરોઝ ચલી જાતીહી.

## (૧૪૫)-ગઝલે-દરદ.

કત્લે આશક કીસી માશુક સે કુચ દુર નથા
પર તેરે એહદ કે આગે તો એ દસ્તુર નથા,
રાત મીજલસ મે તેરે હુશન કે, શા અલે કે હજુર.
શમએ કે મુખપે જો દેખાતો કહી નુર નથા,
ઝીકર મેરાહી વે કરતા થા સરે હાં ન લેકીન,
મેને પુછાતો કહા ખેર એ મજકુર નથા.
બાવજુદી કે પરો બાલ નથે આદમકુ,
વાહાં પોંહચા કે ફરશતે કાબી મગદુર નથા
પરવરશી ગમ કીતેરે હાએ શનમ કર દેખા,
કોઈબી દાગ યાસીનપે કે નાશુર નથા.
મોહતે સબ બાજ તો મેયખાંનેમે તેરે હાનો.
દીલ નથા કોઈ કે શીશા કીતરેહ ચુર નથા.
દરદ કે મીલનેસે અયે ઈઆર બુરા કયું માના.
ઉસકુ કુચ ઓર સેવા દીદ કે મંજુર નથા.

(૧૪૬)-ગઝલે-અમીર.

કયા કહેં દીલસે કહાં વસ્લમેં અરમાન ગયે,
નાઝકે સદકે તો અંદાઝકે કુરબાન ગયે.
ઇમતેહાં ખુબ વફાકાભી જફાકાભી હુવા,
તુમ હમેં જાનગયે હમ તુમ્હે પેહછાન ગયે.
કેહતે હેં શબકી ખુશામદભી અજબ જાદુથી.
માનનેકી જો ન થી બાત, વોહ હમ માન ગયે.
વસ્લમેં કેહતે હેં કોઇ નહીં આડે આતા,
હાયે ઇસ વકત કહા ગેરે નીગેહબાન ગયે.
જબ મે દરવાજેપે દેતા હું કીસીકો આવાઝ,
કેહતે હેં કેહદો વોહ ઘર ગયેરકે મેહમાન ગયે,
ખાક-સારીકે-મઝે ખુબ ઉડે દુન્યામેં,
ખાક હમ છાનને આયેથે યહાં છાન ગયે.
હક-શનસીકી હકીકતકો ઇન્હીને જાના,
અય અમીર અપની હકીકતકો જો પેહછાન ગયે.

(૧૪૭)-ગઝલે-અકબર.

કદમોં મેં મુસ્તફાકે મેરા મઝાર હોતા;
વોહ ખાકે પાક હોતી મય ખાકસાર હોતા,
ગફ્ફાર બખશ દેતા ગર તુમ ઇશારા કરતે.
મેરા જહાઝ ઇસયાં તુફાંસે પાર હોતા;
યેહ ભલા હુવાકે તુમને મુઝે બખશ વાયા વરના,
મેરી બુરાઇયોંકા કયું કર શુમાર હોતા.
હય જાંબલબ એહ અકબર તેરે દરસે હોકર;
તેરા મઝાર હોતા યેહ જાં નીસાર હોતા.

(૧૪૮)-ગઝલે-અતરે-સુખન.

કદ હય છોટા આખેં રસીલી ભોલી ભાલી સુરત હય,
ઇસપે ગજબ વો બાંકી અદા હય, તીરછી નઝરયેક આફત હય.
પરદા ઉઠા ના જલવા દીખાના છુપ જાના ફીર પરદે મેં,
શોક હમારા કરતે હો દુના, યેહ ભી તુમ્હારી હીકમત હય.
રંગ ભપકા આંખ રશીલી, સબશે નીરાલા ચાલ તેરી,
પસપે કીયામત એ મેરે દીલબર, ચાંદ સી સુરત તેરી હય.
દેખતેહી વો નુરકા ચેહરા આહય ગશ મુઝકો સનમ,
ગીનતેહો નાહક મયખારો મેં કેસી યેહ મુઝપર તોહમત હય;

(૧૪૯)-ગઝલે-વાસિફ.

કશાકીમેં ન અફ્લીમેં ન ખંજરગેં ન ભાલે હેં,
ફલકકે પાર હોજાને અયે બુત યે વોહ નાલે હેં.
ખુદા રખ્ખે ઉનહેં દુન્યામેં સબસે નીરાલે હેં,
જો આશીક ગોરે ગોરે હેં, તો એસા કાલે કાલે હેં
ગલે પર મેરે ક્યું તલવારસી રેહ રેહકે ચલતી હેં,
તેરી ગરદનમે કાતીલ ક્યા કીસીને હાથ ડાલે હેં,
ચલો દેખ આયેં ચલકર એક નઝર જન્નતકી હુરોંકો,
હસીનાને જહાં જતને હે અપને દેખે ભાલે હેં
ન પુછો-આરઝુ પુરી હુઇ કીસ સખ્ત મુશકીલ સે,
નીકલ આયા હે દીલભી સાથ જબ અરમાં નીકાલે હેં.
રૂખે શફ્ફાફકી તારીફમેં સુનકર ગઝલ બોલા,
યે મઝમું તુને વાસિફ તુરકે સાંચેમેં ઢાલે હે.

(૧૫૦)-ગઝલે-સાદીક.

ખુદાકો ખુદાઇમેં હરદમ દેખતે હુએ, ખુદાકો ખુદામે સનમ દેખતે હુએ,
બગએરઝ તજલ્લીકે ઉસકે નહીં શએ, હમા શએ ઊસીમેં અદમ દેખતે હુએં,
જીસે ચશ્મ હોવે સો દેખે મગર હમ, બહર આન રૂએ સનમ દેખતે હુએં.
પએ કત્લ ઉશ્શાક શમશીરે દો દમ દો આબરૂકા ઉસકી અબ્રમ દેખતે હુએ,
કીસે હએ ગરઝ જાવે વઅશે હરમમેં. બહર સો ઉસે દમબદમ દેખતે હુએં,
કહે કોઇ આરીફતો કયા ઉસકો બોલું, શહે ખએર સાદીક સા કમ દેખતે હુએં

(૧૫૧)-ગગલે-તજમ્મુલ.

ક્યું કીસીકા લું મેં એહસા કોઇ કયા લે-જાયેગા,
આસતાને ખ્વાજા સાહેબ તક ખુદા લે-જાયેગા.
નકદે દીલ લે જાઉંગા મેં નજરે ખાજાકે લીયે,
ઔર ક્યા મુઝસા ગદાયે બેનવા લે-જાયેગા.
ખ્વાજા ઉસમાંકા દુલારા જબ દીખાયેગા જમાલ,
પ્યારી પ્યારી શકલસે વોહ દીલ લુભા લે-જાયગા.
અય તને કાહીદા એક દીન ગલશને અજમેરકા,
તાયેરે શોકે જીયારત ખુદ ઉડા લે-જાયેગા
કેહ રહાકે ખાજયે અજમેરકા યે ફયઝે આમ,
આયેગા જો આસતાં પર મુદઆ લે જાયેગા.
અય તજમ્મુલ ગોકડી મંઝીલ હે રાહે મારેફત,
હે સલામત જબ હમારા રાહનુમા લે-જાયેગા.

(૧૫૨)–ગઝલે–અકબર.

કદમોં પે મુસ્તફાં કે મેરા મઝાર હોતા
વો ખાક પાક હોતી મેં ખાક સાર હોતા
કદમોં પે તેરે ગીરતા ગલીયોંમેં તેરી ફીરતા
ગાહ જાન નીસાર હોતા કે ગાહ આશ્ક બાર હોતા
મવ્લા મેરે મુંઝે તુમ રોઝે પે અગર બુલાતે
કયું ઝાર ઝાર રોતા કયું બેકરાર હોતા
ગફ્ફાર બખ્શ દેતા ગર તુમ ઇશારેહ કરતે
મેરા જહાઝે અશ્યાં તુફાનસે પાર હોતા
મવ્લા મેરી ખબર લો ગુમરાહ હો ચલા હું
કુચ અપની ઝીન્દીકા નહિ એતબાર હોતા
યે ભલા હુવા કે તુમને મુઝે બખ્શ વાયા વરના
મેરી ખુતાહયોંકા કયું કર શુમાર હોતા

શએર } ચેન નહિ લેને દેતીહય મોહબ્બત તેરી
દરબદર મુજકો લીએ ફીરાતીહય ઉલફત તેરી.

(૧૫૩)–ગઝલે–મહબુબ

કભી ઇકરાર કરતે હંય કભી ઇનકાર કરતે હંય,
વોહ હમસે વશલકી સબ મેં, બડી તકરાર કરતે હંય;
પીલાકર બાદએ રંગી હુએ હંય સરખરૂ હમસે;
કભી ગાફીલ બનાતે હંય-કભી હુશયાર કરતે હંય.
હુએ બરહમ વોહ બોસેપર ઇલાહી ખેર હો દેખે,
હમારે વાસતે કયા હુકમ-અબ સરકાર કરતે હંય;
મેરે માહબુબ કી સુરત અસુર દેખે ખુદા જાને.
બાહમન દુર ગરદન શે અભી ઝુન્નર કહતે હંય.

(૧૫૪)–ગઝલે–અકબર.

કયું ન મેઅરાજમેં હો ધુમ તેરી આજકી રાત
બનકે ઝવ રહમતે-હક ટુટ પડી આજકી રાત.
આપકે પાયે મુબારકને વોહ ઝીનત બખશી,
કોહકુશાં બન-ગઇ મોતીકી લડી આજકી રાત.
ભેજતે હેં ગુલે રૂખસારે મોહંમદપર સલામ,
પત્તીયાં ટેહનીયાં ફૂલ બુટી જડી આજકી રાત,
હકને ફરમાયા કે આ અર્શપે અય ખતમે રોસલ,
કે ઝીયારતકી તમન્ના હે બડી આજકી રાત,
હાયે અકબર હે ગુનેહગારોકા કીસ દરજે ખ્યાલ,
અયેશમેંભી ઉન્હેં ફીક પડી આજકી રાત.

(૧૫૫)-ગઝલે-શાહ. કુછ-નહિ-ઓર-સબ-કુછ-સહિ.
કહતે હય લોક યારો, એહલે જર નહિ તો કુછ નહિં
હુવા જબ જર પેદા યારો, ઘર નહિ તો કુછ નહિં.
હુવા જબ ઘરતો અય યારો, દીલબર નહિ તો કુછ નહિ,
દીલબર આઇ જબ તો યારો, મોહબ્બત નહિ તો કુછ નહિ.
મોહબ્બત મીલી અય યારો, ખુદાસે ના મીલી તો કુછ નહિ,
ખુદાસે મોહબ્બત મીલી તો યારો, "શાહ" કહેતે સબ કુછ સહિ,

(૧૫૬)-ગઝલે-અનવર.

કીસીકે તીરે મીઝગાંકી ખલીશ હરબાર કયસી હય.
નીગાહે નાઝકી બરછી જીગરકે પાર કયસી હય.
સવાલે વસ્લપર લાખો " સુનાઇ ગાલીયાં તુમને—
હમીસે ફીર યેહ કહેતે હો તેરી ગુફતાર કયસી હય.
ઉદુભી તુમસે મીલતા હય ઉદુસે તુમભી મીલતે હો.
હમારે વસ્લસે આખીર તુમહેં તકરાર કયસી હય.
હઝારોંકો કીયા ઘાયલ કરોડોકો કીયા બીસમીલ—
નીગાહે નાઝ અય કાતીલ તેરી ખુંખ્વાર કયસી હય.
હમેં દેખા તો ફીર, કીસ શોકસે દોડી હુઇ આઇ.
હમારે ખુનકી પ્યાસી તેરી તલવાર કયસી હય.
ખુદાકે વાસ્તે ખંજર ગલેપર ફેરદે કાતીલ—
તડપતી લોટતી પેહલુમેં જાને ઝાર કયસી હય.
અભી સીનેસે દમ નીકલા વહી પુરી તરહ મેરા—
અભીસે મેરે માતમકી યેહ મારામાર કયસી હય.
ઝપક જાતી હેં આખેં કોંદતી હય બર્કસી દીલમેં
અરે અનવર તજલ્લીએ રખે દીલદાર કયસી હય

(૧૫૭)-ગઝલે-તાયેબ.

કીયા ઇશકે બુતાં જીસને વોહ રૂસવા હોહી જાતા હે,
તમાશા અગર હો ખુદ તમાસા હોહી જાતા હે.
તપે ગમ જીસકો આઇ સર્દ મોહરોંકી મોહબ્બતમેં,
ઉસે જાડા ચહડા અયસા કે ઠંડા હોહી જાતા હે.
અગર કુવતે જલાનેકે હેં ખાહાં તુમસે ; હે ડર કયા,
લબે જાંબખ્શ એજાજે મસીહા હોહી જાતા હે.
અગર હમ તુમપે મરતે હેં તો તુમ કયું તંગ હોતેહો,
દીલે ઇનસાં પરીજાદોંપે શયદા હોહી જાતા હે.
તુમ્હારા જીક્ર અગર તાયેબ જમાનોંપર હે લોગોંકી,
ન ઇસકા ગમ કરો આશીકકા ચરચા હોહી જાતા હે.

### (૧૫૮)–ગઝલે–ગરીબ

કીસીકી ફુરકતમેં હમને સાકી, લહુ પીયાહે શરાબ કરકે,
તપે અલમને જીગર જો ભુના તો, ખાયા હમને કબાબ કરકે,
ન ચેન પાએગા તુંભી ઝાલીમ. કીસીકો નાહક ખરાબ કરકે.
યે યાદ રખના કે લેગા અહલે, જનાબે સારી હીસાબ કરકે,
ઉધર જો મુંહસે સવાલ નીકલા, ઈધર સીતમે ગરને બાત કાટી,
ઝલીલ હોના પડાહે કેસા. સમનકો હાઝીર જવાબ કરકે,
મેરે જનાઝેપે મેરા કાતીલ, નમાઝ પડકર યે કેહ ગયા ઉવાબ કરકે,
લો મેરે સરસે અઝાબ, ઉતરા ચલાહું કારે સવાબ કરકે,
ગરીબ એકસ ગંદા ભીખારી, કહાંથે એસે નસીબ મેરે,
ઝહે મુકદદર પુકારતે હેં, વો મુઝકો આલી જનાબ કરકે.
શેર } જબ રાતથી હરાજ મુલાકાત કમ હુઈ,
} માલનેકાં દીન જો આએ-તો અબરાત કમહુઈ.

### (૧૫૯)–ગઝલે–ગરીબ.

કીસ કદર મેં જાં કરૂં ઇઆર બરાઇ તેરી,
અકલ હેરાન હુઇ મેરી, દેખ સફાઇ તેરી,
આફરીન કહીયે મીયાં તેયે મુસવવર કે તહીં,
જીસને ઈશ ખુબીસેં તસવીર બનાઈ તેરી,
કયા કરૂં કીસસે કહુ કોન કરેગા આસાન,
શખત મુશ્કેલ હયે મેરે હકમે જુદાઈ તેરી,
યે જુદાઇ જો ન હોતી જેહાં બીચ પેદા,
કે આ ખોદા ખાલીભી રહેતી યે ખુદાઇ તેરી,
રોજે મહેસર કુ ખુદા પુછેગા સખતીશે મુજે,
તો મયે અયે દોસ્ત દેલાઉંગા દુહાઇ તેરી,
ઇઆ પયગંબર તેરા દર છોર કહાં જાવે ગરીબ,
બાદશાહી સેતી બેહતર હય ન ગદાઇ તેરી.

### (૧૬૦)–ગઝલે–કલીમ.

ખાજા શાહે બંદા પરવર લે ખબર–અય હબીબે રબ્બે અકબર લે ખબર,
હીજરમેં હું બિરલે કુમરી નાઆરા ઝન, સરવે ગુલઝારે પયંબર લે ખબર.
હોગયા હે ગમસે ખું મેરા જીગર, અય જીગર પેરંદે હેદર લે ખબર.
કુર્રતુલ અયને હસન જાને હુસેન, હઝરતે ઝોહરાકે દીલબર લે ખબર.
મેં હું ઓર ગમકી અંધેરી રાત હે, અય મેરે માહે મુનવ્વર લે ખબર,
હાલે બદતર હે કલીમે ઝાર કા, જાન આ પહોંચી હે લબપર લે ખબર.

(૧૬૧)-ગઝલ-(સયરે ચમન).

કુછ નહીં દરકાર હે મુજકો નીશાની આપકી,
એક બોસા દીજીયે હો મેહરબાની આપકી.
હાં કરૂં તારીફ કીસ મોંહસે મેં જાની આપકી,
ખલ્કમેં હોગી ન લેકીન કોઇ સાની આપકી.
જબ સુનેરી બાલ દેખું હું કીસીકે ગુલબદન,
યાદ આ જાતી હે ફોરન નવજવાની આપકી.
બસ નહીં ભુલેંગે પ્યારી જબતક હે દમમેં દમ,
હર જગા કેહતે ફીરેંગે કહાની આપકી.
કયું બને હઝરત અબદુલ્લા બેઠેભી રહો,
દી ખુદાને ચાંદસી તસ્વીર જાની આપકી,
મરહબા જોશે જુનુ તસ્વીર કેહતેહે કસે,
ખેંચ લાઇ ઉસકો આખીર જાં ફીશાની આપકી.

(૧૬૨)-ગઝલે-મુમતાઝ.

કોઇ એસી સખી ચતુર ન મીલી મુઝે પીકે દવારે બીઠાદેતી,
મંયને રાહે મદીના ભી દેખી નહી મેરી અધ્યાંપકરકે બતાદેતી.
મોરે મનમેં હય અબતો જોગનયા બનુ ઓર મલકે ભભુત મદીને ચલુ,
સખી હિન્દ કી નગરીમેં કાહે રહું તોરી પ્રીત ન ચેન જરા દેતી.
પીયા સાત સમુનદર પાર બસે મોરે પગ મેં ન ચલનેકા જોર રહા,
નહીં આતી મદીને કી કોઇ હવા મુઝે મુલકે અરબમે ઉડાદેતી.
મંય તો સુની સજરયા પે તડપત હું, પીયા મુલકે અરબમેં બીરાજત હંય,
કભી સપનેમેં દેને જો દરશ દીયા, યેહી ચરનોમેં સીશ નીવા દેતી.
મંય રોવત રોવત બોરી ભઇ, પીયા ઢુંડત હું મીલતા હી નહી,
મોરી મોતભી આતી નહીં હય સખી, મોરે હીજર કે ગમસે છુડા દેતી.
તોરી પીતકા દુખડા તો મંય હી નહી, પડ રોતા હય હીજરમેં વોભી યુંહી,
મુઝેદરપે ખુદાને જો શાહે અરબ, મુમતાઝકા દુખરા સુનાદેતી.

શઓર { આરઝુયેહ હય કે નીકલે દમ તુમ્હારે સામને,
તુમ હમારે સામને. હમ તુમ્હારે સામને.

(૧૬૩)-ગઝલે-મહમુદશાહ.

કોનો મકામેં અહુમદ દુલ્હા રૂપ નીરાલા લાયા હે,
અયન અરબમે દેખ જરા તું રબમે કયસા સમાયા હે.
ઇન્ના ફતહનકા તાજ પેહનકર નસરૂન મીનલ્લાકી સરેપ ઉઠાકર,
કલમયે હક વહદતકાં ઘર ઘર ઉસને ડંકા બજાયા હે.
અરબા અનાસીર ખાકી પુતલા આદમ જીસકા નામ ધરી,

જબસે યે વબસે ઉઠગયે ઓર ઊસમેં કયસા સમાયા હે.
રહ–મતે આલમ બનકર આયે દોનોં જહાંકી બખશીશકો,
શબ્બીર શબ્બરકો ઝામીન દેકર ઉમ્મતકો છુડાયા હે.
આઇના ફના પીરા શેખકા–મહમુદશાહ હો જીસકો નસીબ,
જીસને ઇશ્કે–હબીબે ખુદા, ગર દીલમેં અપને સમાયા હે.

(૧૬૪)–ગઝલે–આલમ.

કબતક તેરી જુદાઇ કે સદમે ઉઠાયે દીલ,
હરરોજકે સીતમકી કહાં તાબ લાએ દીલ.
દર દર ફીરા રહા યે આગાઝ ઇશ્કમેં,
આંખકો દેખીએ મુજે કયા કયા દીખાએ દીલ.
હંસ્તે હો મેરે હાલપે કયા જાએ રહેમ હે,
લીલ્લાહ ઇસ તરેહ કીસીકા–ન ફસાએ દીલ.
દીવાને કોઇ કહેતા હે વહેસી કોઇ હમેં,
સબ કુચ સુનેગે શુક્ર હે જો કુચ શુનાએ દીલ.
લાઇહે પેચમેં યે હજારોં કો બેગુનાહ,
ફંદેસે માર ઝુલ્ફકે ખાલક બજાએ દીલ.
બે વજહ આંખ આપને આલમ સેં ફેરલી,
ખુંને જીગર ન આંખો સેં કયુંકર બહાએ દીલ.

(૧૬૫)–ગઝલે–જફર.

આર હસરત કબ તક દીલમેં ખટકતા જાએગા,
મુરગ બસમલકી તરેહે લાસે ફરકતા જાએગા,
દેખીએ કબ તક જવાબે ખતસે આંખે સાદ હો–
રાસ્તા દેખા નહિ કાસદ ભટકતા જાયેગા,
જાન જાવેગી જો ઇસ્ક આરજે ગુલ રંગમે
તખ્તે તાબુત મીસ્લે ગુલ ભટકતા જાયેગા
મેં યે કહતા હુ કે મેયે લાશપર અય દોસ્તો
એક જમાને દરેહ હસરતસે તકતા જાયેગાં
સુનકે અફસાં બામપર બેહરે ખુદા મત જાઓ તુમ–
અય સનમ જો દેખ લેગા સર પટકતા જાયેગા
મર ગયા હું મેં કીસીકે હશરતે દીદારમે
કબર તક લાશેભી મારા રાહ તકતા જાયેગા
અય જફર કાયમ રહેગી જબ તલક અખલીમ હિંદ
અખ્તરે અખલાક ઉસ ગુલકા ચમકતા જાયેગા

(૧૬૬)-ગઝલ-આરામે-દીલ.

ખબર હમને તુમ્હારી ગયેરસે પાઇ હે
ઐસી બાએસસે ઝગડા હે; યેહી સારી લડાઇ હે.
ચમન હે સારે આલમકો શફક ફુલી બદખશાંમેં,
લબે નજુકપે સુરખી પાન ખાનેકી જો આઇ હે.
હુયે બદનામ લાખોંમેં હજારોં ગાલીયાં ખાઇ,
તુમ્હારે ઇશ્કમે પ્યારી બડી જીલ્લત ઉઠાઇ હે.
મેં મરજાઉ તો મેરી લાશકો લે જાકે યું કેહના,
જીસે તુમ કોસા કરતે થે ઉસીકી લાશ આઇ હે.
હુયે હેં વસ્લકી શબ હોંટ નીલે બોસે લેલેકર,
બહાના શર્મસે યે હે નઇ મીસ્સી લગાઇ હે.

(૧૬૭)-ગઝલે-અકબર.

કીસ પ્યારમેં હઝરતસે ખુદા બોલ રહા હે,
મરગુબ હે મરગુબ હે અનમોલ રહા હે.
એક કંદ હે એક શેહદ હે દો મીમે મોહંમદ,
ઓર રાલ દરે બેહીસ્તે જીનાં બોલ રહા હે,
હે ઝુલ્મ મોહંમદપે બજુજ સલ્લે અલાકે.
જો મેહફીલે મીલાદમેં કુછ બોલ રહા હે.
બાજારે મોહંમદમેં ચલો ઇશ્કે ખુદા લો,
સવદા યે વોહ સવદા હે કે અનમોલ રહા હે.
ફુલોંગે વોહી રંગ હે ગુંન્ચોમેં વોહી બુ.
મીનકારમેં બુલબુલેકી વોહી બોલ રહા હે,
દી આબરૂ ઇસલામ્સે ઇમાનસે તુને,
આલમમેં શરીઅતકે ગૌહર તોલ રહા હે.
અકબર તેરે દરબારમેં આયા હે ઇલાહી,
ઓર દફતરે નાઅતે નબવી ખોલ રહા હે.

(૧૬૮)-ગઝલે-શહીદી.

ગઝબહે ઉસબુતે કાફિરપે, અપના દમ નિકલતા હય.
નયા તાબુત જીસકે કુચે સે હરદમ નિકલતા હય,
વોહ કબ ખાતિરમેં લાતા હય મેરે આર્ઝુદા હોનેકો,
યેહ સુન રખ્ખાહે ઝાલિમને ફસાદિકબ નિકલતા હય,
દિખાકર અપની આરાયશ ન ધોકા દે પરી મુજકો,
કે તેરે સાદાપનમેં એક અજબ આલમ નિકલતા હય,

નહીં માલુમ દી કિસને ખબર લયલાકે મરનેકી,
કફનસે હાથ મજનું કા એ માતમ નિકલતા હય,
શહીદ.સે નહી વાકિફ મગર ઇતનાતો વાકિફ હય.
કોઇ રાતેકો બયા કરતા હુવા માતમ નિકલતા હય.

(૧૬૯)-કવ્વાલી-યે-નાદિર.

ગર ખોફ હશ્રકા હય અલ્લાહસે લો લગાલે.
દુન્યામેં કયા મઝા હય અલ્લાહસે લો લગાલે
પીલે મએ મોહબ્બત કર યાદ અપને રબકો—
કયા ખુબ યેહ નશા હય અલ્લાહ-સે લો લગાલે
મત જા કીસીકે .પર મત માંગ તું કીસીસે
એકાર ફિર રહા હય અલ્લાહશે લો લગાલે
તુ.ચાલમેં ન આના ઇસ ગેસવા કે હરગીઝ
દુન્યા બરી બલા હય અલ્લાહસે લો લગાલે
જો માગના હય તુજકો સો માંગ અપને રબસે
દરબાર વોહ ખુલા હય, અલ્લાહસે લો લગાલે
સબ યાદમેં ઉસકી સરકો ઝુકા રહે હય
કયા શાહ કયા ગદા હય. અલ્લાહસે લો લગાલે
નાદિર કીયે નસીહત, અબ ગોરસે તું સુન લે
યેહ સબસે કેહ રહા હય-અલ્લાહસે લો લગાલે

(૧૭૦)-ગઝલે-અકબર.

ગયે દોનો જહાં નઝરસે ગુઝર, તેરી શાનકા કોઇ બશર ન મીલા.
તેરી હર જગા દેખી નીરાલી ફઝન, તેરા ભેદ કીસીકો મગર ન મીલા.
તેરા ચરચા જહાંકી જબાનોંપે હે, તેરા શોર જમાનેકે કાનોંમેં હે,
મગર આંખોંસે દેખા વોહ પરદાનશી. કહી તુ નમીલા તેરા ઘર ન મીલા.
કોઇ મીલનેકા તેરે નશાંભી હે, કહી રેહનેકા તેરે મકાંભી હે,
તુઝે દેખા ઇધર તો ઇધર ન મીલા, તુઝે ઢુંઢા ઉધર તો ઉધર ન મીલા.
મેં ખુદા જાને કીસપે હુવા હું ફીદા, મેરે હોશો હવાસ નહીં હે બજા,
પરે હટ તું પરી મેરે પાસ ન આ, ચલ દુર તુ મુઝસે નઝર ન મીલા
કહીં દસતે સવાલ દરાઝ નહીં, કીસી ઓરપે તું મુઝે નાઝ નહીં,
કોઇ તુઝસા ગરીબ નવાઝ નહીં તેરે દરકે સીવા કોઇ દર ન મીલા,
ઇસી ફીકરમેં ગુજારેહે દીન અકબર, ઇસી ગમમેં ગીને તારે શબભર,
કીયા જીસને ઇશારેસે ટુકડે કમર, કભી હમસે વોહ રશ્કે કમર ન મીલા

(૧૭૧)-ગઝલે-મહમુદશાહ.

ચલો સખી અજમેર નગરકો ખાજાકા જોબન દેખત હો.
ફુલકી ચાદર માથે ઓઢે મન મોહન દેખત હો.
નુરે ઇલાહીકા મેહ બરસત હે ખાજા પીયાકી ફુલી બહાર,
ચલો ચીશ્તી બન બેઠો હે આકે દરશન દેખત હો.
સેજ રચી હે ધુમ મચી હે સુન ગાવત હેં હુરો મલક,
કબહો સજા હે ચોખટકો મોરે ખાજાકા અંગન દેખત હો.
જો માંગત હે ચીશતી પીયાસે, ભર પાવત હે મનકી મુરાદ,
દે તુ દાતા અન ભીકારીકો ખાસા ભોજન દેખત હો.

(૧૭૨)-ગઝલે-હશ્ર.

ગયેરકા ધ્યાન મેરે રખકે કમર જાનેદો,
આઓ આના હે તો યે શામો સહર જાનેદો.
દમ લબોંપર હે મેરા ઓર વોહ ફરમાતે હેં,
છોડો છોડો મેરા દામન મુઝે ઘર જાનેદો.
ગયેરકા જીક્ર ન લીલ્લાહ કરો ખીલવતમેં,
જુલ્ફકે સાથ શબે વસ્લ ગુજર જાને દો.
જાંબ-લબ સુનકે મુઝે વોહ બુતે કાફીર બોલા,
કયા કરેં હમ કોઈ મરતા હે તો મરજાને દો
કયું ખફા હોતે હો ગર લેલીયા બોસા મેંને,
ન કરો મેરી ખતાઓ પર નઝર જાને દો.
દાવરે હશ્ર પેં ઇનસાફ હે યારો અપના,
વોહ જો દીલ લેકે મુકર જાતે હેં મુકર જાને દો.

(૧૭૩)-ગઝલે-દાગ.

ગર હો ઝુલ્ક બાહમ ઇનસાન કરકે ભલે,
એહસાનકા મઝા હે એહસાન કરકે ભુલે.
નશતરસે કમ નહી કુછ છેડકે આરઝુકી,
આશીક મીઝાજ કયુંકર અરમાન કરકે ભુલે.
અપને કીયેપે નઝાં હે આદમી ન હરગીઝ,
તાઅત વો ઇતાઅત ઇનસાન કરકે ભુલે.
ખુદહી મુઝે બુલાયા ફીર બાતભી ન-પુછી
વોહ અંજુમનમેં અપની મેહમાન કરકે ભુલે.
અબ ઇશ્કકા સહીફા યું દીલસે મીટ ગયા હે.
જીસ તરેહ યાદ કોઇ કુરઆન કરકે ભુલે.
અય દાગ અપના એહસાન રખ્ખેગા કાતીલ
વોહ ઓર મેરી મુશકીલ આસાન કરકે ભુલે.

(૧૭૪)-ગઝલે-લતીફ.

ગુબારે દુન્યાસે મોજ દરયા હમેશાં દામન ઝટક રહી હે,
હમારે હીરશો હવાકી કી ઇલાહી અબતક અટક રહી હે,
બહોતસે આશક લગાકે પરદે હવાએ દુન્યાસે પારહો ગયે,
મગર યે કીશ્તીહે બેવફાકી હનુજ લંગર રહા હે,
હે કોન અયસા ગરીબ રહમત સીવાય ઇમને અઝીન હોગા,
કે જીસકે માતમમે મોજ દરયા અભી તલક સર પટક રહા હે,
બહારે દોલતપે ઇસ ચમન કે નફુલો હરગીજ અંન્દલીહે,
રહેગી જગનોગી જોત કબતક જો આસ્યાંમે ચમક રહા હે,
અગરચે આદમ હમારી ખાતર હવાએ જીન્નતકો છોડ નીકલે,
મગર વો હવાકી રલફરેઓં જીગરમેં અબતક અટક રહી હે,
નહિ બગાલા અરે ગઝાલો જો તુમ યે સહેરામે દેખતે હો,
તલાશે લૈલીમેં ખાક મજનુન હમેશાં જંગલ ભટક રહી હે,
લતીફ હુકમેં કજાસે કોઇ ગીલ્લે સીકાયત નહિ હે હમકો,
જહાંમે જીસદીનસે આએહેં હમ ઉનકી દોનોંસે ભટક રહી હે.

(૧૭૫)-ગઝલે-સાકીબ

ગીલા કરતેભી ડરતા હું ઇલાહી સખ્ત મુશકીલ હે,
વોહ કેહતે હેં મુઠામેં કયા કુછ ગયરેકા દીલ હે.
તુમ્હારે દર્દ ઉલફતકે મઝેસે ગયેર કયા વાકીફ,
ખુદા રખ્ખે યે હી તો દીલમેં રખ લેનેકે કાબીલ હે.
મેરી આંખોંકે આગે તુ ન કર પામાલ ઓ ઝાલીમ,
જીસે પાલા હે છાતી લગાકર યે વોહી દીલ હે.
વોહી હે એક દીલકી આરઝુ લેકીન ખુદા શાહીદ.
જો તુમ ચાહો તો આસાં હે જો મેં ચાહુ તો મુશકીલ હે,
વોહ અપને દરસે મેરી લાશ ઉઠવા કર યે કેહતે હેં.
યે મૈયેત બે-કફન કીસકી હે ઇસકા કોન કાતીલ હે,
બુતોંકે હીજ્રમેં તનહાઇકા શીકવા નકર સાકીબ,
ખુદાકા શુક્ર હર હાલતમેં ઇસકા ફઝલ શામીલ હે.

(૧૭૬)-ગઝલે-મુઝતર.

ચખાદે ચાશનીયે શરબતે દીદાર થોડીસી,
દમે આખીર તુ કરદે ખાતીરે બીમાર થોડીસી;
અગર ફુરસત મીલી હે ગયેરકી બાતોંકે સુનનેસે.
હમારી અર્ઝભી સુન લીજી યે સરકાર થોડીસી,

વાઅમ્મુલ સર ઝુકાનેમે કીયા કબ મેને અય કાતીલ,
નીકલ કર રેહ ગઇ કયું મ્યાનસે તલવાર થોડીસી,
ઠેહરજા અય અજલ દમભર જરા તો દેખ લેનેદે,
અભી બાકી હે દીલમેં હસરતે દીદાર થોડીસી,
તમન્ના હે યેહી દીલકી બનાયે કબ્ર હમ અપની
જો મીલજાયે જમીં કુચ્યે દીલદાર થોડીસી.
મેરા જીમ્મા અગર મયકી મુજમત ફીર કરે વાએઝ,
પીલાદે કોઇ હુઝરતકો અગર એક બાર થોડીસી,
નહીં મોહતાજ હે મુઝતર કીસી શયકા જમાનેમે,
ઇનાયત આપકી દરકાર હે સરકાર થોડીસી,

(૧૭૭)-ગઝલે-બદનકી-રેલ.

ચહડો તુમ રેલ પર યારો અજોયબ યેહ સવારી હે,
હે જાના તુમને ઉસ ગહરમે વહાંભી ઇનતેઝારી હે.
મીલાકર બાદખાક ઔર આબ આતશકા બના અંજન,
કલાંહે ફેજ કુદરતકી યેહ રૂહકી ખેલ સારી હએ.
કીરાએકી ફીકર કરલો એહ, સોદા નકદ બાજી હે,
ટલેગા વકત જબ સરસે, તો ફીર ચલનાંભી ભારી હે.
ખડા હે મૌતકા બાબુ ટીકીટ હે બાંટના સબકો,
બજીહે દમ બદમ ગહુનટી અજબ ગફલત તુમારી હે.
મીલા જબ ટીકીટ બાબુસે ખુલા ગાડીકા દરવાજા,
સંભલકર આપતો બેઠો જહાં મરઝી તુમારી હેં.
જબ આતશ ઈશ બહડકી ધુવાં જલકર નીકલતા હે.
જીગરસે ચીખ જબ નીકલી, હીજરકી સોસાં ભારી હે.

(૧૭૮)-ગઝલે-હાદી.

જબસે હમ આશીક તુમ્હારે હો ગયે, દીનો દુન્યાસે કીનારે હો ગયે,
લુત્ફે ખાલીક દેખીયે કેહતે હેં વોહ. આજસે બસ હમ તુમ્હારે હો ગયે,
અપની મેહફીલસે હમેં ઉઠવા દીયા, ગયેર તુમકો અયસે પ્યારે હો ગયે,
આપકે દરકા સહારા થા હમેં, જાને જાં હમ હે સહરા હો ગયે,
ચાંદસી સુરત તુમ્હારી દેખકર, અર્શ પે ગુમ સબ સીતારે હો ગયે,
લીજીયે કેહના તુમ્હારા હો ગયા, દોસ્તભી દુશ્મન હમારે હો ગયે.
ગયેર દીલમેં કટ ગયે હાદી બહોત, ઉનસે મેરે જબ ઇશારે હો ગયે.

(૧૭૯)-ગઝલે-અકબર.

જરા મીઝ્રાએ તીગાગે મુઝે સરકાર થોડીસી,
પેહી એક અર્ઝ હે સુનલો સરે દરબાર થોડીસી,
હે વક્તે જાંકની ઈસ વકત તો સુરત દીખા દે તો,
હે બાકી હે હયાતે આશકીકે બીમાર થોડીસી,
મેરી મુશ્કીલે આશાન કીજયે યે મુશ્કીલેં મવલા,
તુમ્હેં આસાં બહોતસી હે મુઝે દુશવાર થોડીસી,
હુવા જાતા હુ ગર્કે બહરે ઈસીયા કોઈ ઠોકર,
કે કિશ્તી રેહ ગઈ હે હોતે, હોને પાર થોડીસી,
ઝલક ઉસ હુસને દીલકશકી, દીખાવે સુરતે મુસા,
મેરે મવલા જરાસી સૈયદે અબરાર થોડીસી,
ઝુલેખાંકી તરેહ આતે ખરીદારીકો ખુદ યુસુફ,
દીખાતે તુઝસી ગર સરે બાઝાર થોડીસી,
બસ અય અકબર ઈસે ચલકર મદીનેમેં બસર કીજે,
બહોતસી હો ચુકી અબ જીંદગી હે યાર થોડીસી,

(૧૮૦)-ગઝલે-અનવર.

જલવા મુઝે દીખા દો અજમેરકે બસૈયાં,
રૂખસે નીકાબ ઉઠાદો અજમેરકે બસૈયા,
આંખોંગેં અશ્કે હસરત દાગે ફીરાક દીલમેં,
દુખકી મેરી દવા દો અજમેરકે બસૈયાં.
સુરત નહીં દીખાતે હે ઈખત્યાર તુમકો,
આવાઝ હી સુનાદો અજમેરકે બસૈયાં.
હોજાયેં મહો દીલસે યાં મા વ મનકે ઝગડે,
વહદતકી મય પીલાદો અજમેરકે બસૈયાં.
ઉમ્મીદવાર હોકર અનવર ખડા હે દરપર,
બીગડી હુઈ બનાદો અજમેરકે બસૈયાં.

(૧૮૧)-ગઝલે-રાશન.

જમાના છાન રહા હે યે દુન્યા દેખી ભાલી હે,
ન કોઈ હે ખુશી ખુર્રમ ન કોઈ ગમસે ખાલી હે
જમાના તુઝપે મરતા હે, જમાના તેરા શયદા હે,
ખુદાને શકલ તેરી નુરકે સાંચેમેં ઢાલી હે,
કીસીકી કમ સીની કેહતી હે મુજસે દેખતા કયા હે,
અભી થમજા જરા દમ લે કયામત આનેવાલી હે,

કીસીકે દીલકો છીના હે કીસીકે દીનો છીનાકો,
તેરી જો બાત હે ઝાલીમ જબાંસે નીકલી હે,
ઈલાહી વસ્લકી શબ ઓર યે શર્મો હયા કયસી.
કભી વોહ સામને આયે કભી સુરત છુપાલી હે.
સુન જાઈંગે હમભી જો તેગ જી ચલે કે યે ઝાલીમ,
કલેજા શોકસે હમનેભી અબ ગરદન ઝુકાલી હે.
અભી નીકલા હે દીન દેખો અભી ફીર શામ હોતી હે,
કભી વાઅદેપે આયે હો તો દીનમે યાદ કરલીજે,
દીલે રોશન કી કીસદીન આપને હસરત નીકાલી હે.

(૧૮૨)-ગઝલે-હ.ગ.

યે દીલ લગીભી કયામત-કી દીલ લગી હોગી,
ખુદાકે સામને જબ મેરી આપકી હોગી.
વહાંભી તુજકો જલાઈગે તુમ જો કેહતે હો.
ખબર ન-થી મુઝે જન્નતમેં આગભી હોગી
કલમ નહો કહીં રોજે હિસાબ અય નાસેહ,
વહીંભી તેરી ઝબાં ચાર હાથકી હોગી,
દુઆયે વસલે બુતાં માંગતા હું કાઅબેમે.
ખુદાકે ઘરમેં કીસી શયકી કયાં કમી હોગી.
નિગાહે શુખહી કુછ હે જવાસ ચલ ફીરકર,
તુમ્હારી ચાલાકી કીસસે, બરાબરી હોગી
બહોત જલાયેગા હુરોંકો દાગ જન્નતમેં,
બગલમેં ઉસકે વહાં હીંદકી પરી હોગી.

(૧૮૩)-ગઝલે-ગુલ.

જરા તુ સોચ અય ગાફીલ કે દમકા કયા ઠીકાના હે,
નીકલ જબ યે ગયા તનસે તો સબ અપના બીગાના હે.
મુસાફીર તુ હે ઓર દુન્યા સહરા હે ભુલ મત ગાફીલ,
સફર મુલકે અદમ આખીર તુઝે દરપેશ આના હે,
લગતા હે અબસ દોલતપે કયું તુ દીલકો અબ નાહક,
નજાવે સાથ હરગીજ યહાં, સબ છોડ જાના હે.
ન ભાઈબંધ હે કોઈ, ન કોઈ આશના અપના,
બખુબી ગઓર કર દેખો તો મતલબકા ઝમાના હે.
લગા રેહ યાદમેં ઉસકી અગર અપની શીફા ચાહે,
અબસ દુન્યાકે ધંદેમેં કયું ગુલ દીવાના હે.

(૧૮૪)–ગઝલે–રૌનક.

જહાંપર શમા હોતી હે વહાં પરવાના આતા હે,
પરી–રૂ જીસ જગાહે. ઉસ જગા. દીવાના આતા હે.
શરાબે વસ્લકા તાલીબ હું મેં અય સાકીગે ઉલફત,
તેરા અબ તક નહીં ગરદીશમેં ક્યું પયમાના આતા હે.
ન શરમાકે છુપો મુઝસે કરૂંગા વર ન મેં રૂસવા,
અય મસ્તેનાજ મુજકો ના–લબે મસ્તાના આતા હે.
જફામેં તાક હો તુમ ઓર સીતમમેં શોહરએ આફાક,
મગર ગૌહરભી તો કહીયે કુછ કરમ ફરમાના આતા હે.
નહો ગર રૌનકે બઝમેં હસીના તુમ અય શાહે હુસ્ન.
તો ક્યું દીલ હાય આશિકકા તુમ્હે નઝરાના આતા હે

(૧૮૫)–ગઝલે–તારાનએ–હકકાની.

જપ રહા હું મેં તેરી યાદકી માલા દીલમેં,
જલવા ફરમા રહા હો તુ અય બર. કે તજલ્લા દીલમેં.
મેરી આંખોસે અગર પરદએ વહ્લત ઉઠ જાએ.
મેં ભી દેખું તેરે જોબનકા તમાશા દીલમેં.
તુહી પ્યારા હય મેરા ઓર તુહી જાની હય મેરા,
આ બીઠલું મેં તુજહે અય મેરે છયલા દીલમેં.
ઝીકભી કરતા હું ગર મેં તો, તેરા કરતા હું,
જુઝ તેરે ધ્યાન નહી ઓર કીસીકા દીલમેં.
દુર આંખોંસે તસવ્વુર નહી હોતા જીસકા,
ખુલ ગયા હય તો નબીકા રૂખે ઝેબા દીલમેં.

(૧૮૬)–ગઝલે–તજમ્મુલ.

જાલીસે નીકલકર રૂખે પુરનુર દીખાદો, અય પ્યારે રીફાઇ,
ગર યેભી નમંજુર હો અવાઝ સુનાદો. અય પ્યારે રીફાઇ,
જલતા હું શબો રોજ નહીં ચયેન જરાભી, બેકલ હય મેરાજી,
દીલમેં જો મેરે દાગે અલમ હે વોહ મીટાદો, અય પ્યારે રીફાઇ.
બીમારે મોહબ્બત હું નહીં જીસ્તકા યારા, યે દીલ હે દો પારા,
ફરમાંઓ કરમ ઓર મેરે દીલકી દવા દો. અય પ્યારે રીફાઇ,
મેં ખ્વાબે, ગફલતકેં પડા સોતા હું હરદમ, હે ગેહરે હુવે ગમ,
યે બેખબરી દુર કરો જલ્દ જગાદો, અય પ્યારે રીફાઈ,
ઝમાનકી દૌલત તો ઇનાયતસે અતા કી, તોકીર બડહા દી,
અરમાને તજમ્મુલ હે કુછ ઉસસે સિવા દો, અય પ્યારે રીફાઇ

(૧૮૭)-ગઝલે-રૌશન.

જો પુછા મેંને ઝાલીમસે મુઝે કયું દાર પર ખીંચા,
તો બોલા તુને કયું નકશા મેરા દીવારપર ખીંચા,
હજારો દીનસે બેદીન હોતે જાતે હેં દેખો,
અજબ નકશા કીસીને હે જમાને યાર પર ખીંચા.
નશાંતકભી નડાલા આબદાદી ઉઠ ગઇ કયસી,
હજારો બાર રખ રખકર ગલા તલવારપર ખીંચા.
કયામતમેં તેરા દામન પકડકર તુઝસે પુછુંગા,
ખતા કયાથી મેરી મુજકો જો તુને દાર પર ખીંચા.
શબે વાએદા વોહ કહતે હેં ન આતે હમ કભી રૌશન,
તેરે જજબે મોહબ્બતને મુઝે ઇકરારપર ખીંચા.

(૧૮૮)-ગઝલે-બુલબુલે બંગાલી.

જો સમઝું આંખકા તારા તો વોહ ના મેહરબાં કયું હો.
જમીને મસકન ઉસકી મેરે હકમેં આસમાં કયું હો,
વોહ બુલબુલ હું કે રેહ સકતા હું બરગે ગુલકે સાયેમેં,
ગુલીસ્તાને જહાંમેં મુજકો ફીકરે આસીયાં કયું હો,
યે આફત હે કે દીલસેભી નહીં કર સકતે હમ બાતેં,
પરાયા હો ચુકા હો જો વોહ અપના રાઝદાં કયું હો.
જો ઝાલીમ હેં વોહી તો ફુલતે ફલતે હેં દુનીયામેં,
ચમન જોહરકા તેરી તેગમે સીરકે ખીઝાં કયું હો,
હમે કુરકત વોહ દીલમેં ન પકડેગા યે ઘર હરગીઝ,
મકીં ખુદ જીસકા હો મોજુદ વયરાં વોહ મકાં કયું હો,
કીસી નાજુક બદનકા કયા તસવ્વુર દીલમેં રેહતા હે,
કહો તે હોશ ઇન રોઝાં તુમ ઇતને નાતવાં કયું હો,

(૧૮૯)-ગઝલે-અમીર.

યેહ જો સુરત હય તેરીસુરતે જાનાં હય યહી
યહી નકશા હય યહી રંગ હય સામાં હય યહી
અપની હસતી કે સીવા ગેરકો સીજદા હય હરામ
હઝહબે પીર મુગાં મશરબે રીન્દાં હય યહી
બીસતરા ટાટકા દો પારચા કમ્મલકી કુલાહ
તાજે ખુશરૂ હય યહી તખતે સુલેમાં હય યહી
દુજહાં મેં નહી અબ તેરે સીવા કોઇ અમીર
અપની તો પુઝહ હય કુહમીદ હય અરમાં હય યહી

(૧૯૦) ગઝલે-મુમતાજ.

જો રેન સપનેમેં એક બાલમ, મુઝે સખીરી નઝર પડાથા,
અજબહી મન મોહનીથી સૂરત, નીરાલી સજ ધજ બના હુવાથા.
વોહ સીરપર તાજ હલ અતાકા, ફરેગ મુખપે વદ-દોહકા,
લબોસે યાસીનકા તબસ્સુમ, લીયે અદાયેં દીખા રહાથા.
બદનપે લકૂ-લાકડી અબાથી, ગલેમેં લા વહ-દહુકા સેલી,
ધરે મુઝમ્મીલકી કાલી કમ્મલ, વોહ કાંધે ઉપર ખડા હુવાથા.
અસાયે ઇન્ના ફતહના લેકર, સદાયે ઇન્ની રસુલ દેકર,
સંભાલકર લા-ઇલાકી ધૂનીકો વોહ મુખસે મોરલી બજા રહાથા.
અરબકા બાસી અહદકા પ્યારા. જબાંપે થા હમીદકા નઆરા,
કમરમેં પંટકા જો મીમકા થા, વોહ નામે અહમદ જના રહાથ
મેં સુનકે જોબનકી ધુમ તેરે ફોરતહું બન જોગનીયા બનકે,
કભી પુકારૂંથી યા મોહંમદ, કભી જબાં પર ખુદા ખુદા થા,
અરજ નહીં ઓર કુછ હે મેરી, પીયા મેં બીનતી કરતહું તેરી,
બીઠાલો દવારે મુઝે બુલાકર, જો ફીરપા કરતે હરજહી કયા થા.
યે સુનકે ફરમાયા કોનહે તુ, બતા-દીયા મેંને નામ ઉનકો.
કયાસે બોલે કે હમને. યે નામ, નામે મુમતાજ તો સુનાથા.

(૧૯૧)-ગઝલે-દાગ.

જો દીલ કાબુમેં હે તો કોઇ રૂસવાયે જહાં કયું હો,
ખલશ કયું હો તપીશ કયું હો કલક કયું હો ફુના કયું હો.
મઝા આતા હે ગમ થમકે હમેંભી રંજો રાહતકા,
ખુશી હો ગમ હો જો કછ હો ઇલાહી નાગહાં કયું હો.
યે મીસરા લીખ દીયા ઝાલીમને મેરે લોહે મરકદ પર,
જો હો કુદરતકી બેતાબી તો યું ખ્વાબે ગીરા કયું હો,
ગઝબ આયા સીતમ ટુટા કયામત હો-ગઇ બરપા.
યે પુછા કે તુમ આઝુરદા મુઝસે મેરી જાં કયું હો.
નવીદે જાં-ફીઝા હે કયા ખબર કાતીલકે આનેકી,
બતાઓ તો સહી તુમ દાગ અયસે શાદમાં કયું હો,

(૧૯૨)-ગઝલે-હાફેઝ.

મુલાકાત ઇસલીયે તુજસે બુતે બે પીર કમ કરદી,
કે તુને ગેરકી ખાતીર મેરી તોકીર કમ કરદી;
તુમહારે અપને બેગાને મેરે સબ ખત પકડતે હે,
ઇસીસે અપને હાલે દીલકી બસ તેહરીર કમ કરદી,
ઝરા સુલેસે વો મેરે જનાઝે પર જો આ નીકલે,
નમાઝી ઇશ કદર બેહકે કે એક તકબીર કમ કરદી

(૧૯૩)-ગઝલે-સુલતાન-(પાનકા બીડા).

જબ ઉસ ગુબેરા આતસે મીલા પાનકા બીડા,
ક્યા રંગ જમા લુત્ફ દીયા પાનકા બીડા.
તંબાકુ મહકદર ઇલાચી હે તરેહદાર;
કીતના હે મજેદાર બના પાનકા બીડા
ખુબીસે હે કેવડેમે બસાયા હુવા કથ્થા,
ક્યું દે ન મેરા જાન મઝા પાનકા બીડા.
ચોખી નહીં અચ્છીયે શગત નહીં અચ્છી.
ભરસા ન બહોત કરદે બના પાનકા બીડા.
રશ્ક ઐસા હુવા ખુન લગે ધુરને દુશ્મન,
પેહલે જો મુઝે ઉસને દીયા પાનકા બીડા,
ક્યા જરકી હકીકત હે કર નઝર અબી સર,
લા પાનકા બીડા તુ ખીલા પાનકા બીડા,
સુલતાન ગઝલ ક્યું હો મકબુલ હમારી.
હે નોબક્યે અહબાબ નયા પાનકા બીડા,

(૧૯૪)-ગઝલે અઝીઝ-કવ્વાલી.

મેરે દીલપર હમેશા ક્યોં ઘટા છાઇ રહી ગમકી
મેરી આંખોને બારીશ ક્યા કભી બરસાતસે કમકી
તુમ્હારે નામમેં તાસીર હે ક્યા ઇસ મે આઝમકી
મુરાદે હલ હુવા કરતી હે ઇસસે સારે આલમકી
રહેહે ઉમરભર જો સારએ દામાને રહેમતમેં
પનહે દી તી હે અય આફતાબે હશરકી ધમકી
તમાશા અપને દીલમેં જીસને દેખા હે ખુદાઇકા
હકીકત ઉસકે આગે કુછ નહીં હે સાગીરે જમકી
નીગાહે બરક વશસે ઉસને દેખા ક્યા મેરી જાનીબ
કે મેરે ખીરમને દીલપર જો એક બીજલીસી આ ચમકી
પીલાકર બાદએ વેહદત બનાતા હે જો અસતાનાં
અઝીઝ ઉસ બે ખુદીમેં સૈર કરતા દોનોં આલમકી.

(૧૯૫)-ગઝલે-ગમે-રૂહાની-કવ્વાલી.

મેં દરપે તુમ્હારે આન પડા લો મેરી ખબર દાતાર પીયા
દીન રૈન તડપતા રેહતા જીયા, લો મેરી ખબર દાતાર પીયા.
સીમાબામા દીલ બેતાબ રહે, નતો ચેન રહે નતો ખાબ રહે,
સબ દોસ્ત હો દુશ્મન દાબ રહે, લો મેરી ખબર દાતાર પીયા.
કભી સુખકી નદેખી એક ઘડી, કયસી જાન બલામેં આન પડી,

રાહત નમીલી હે મુઝકો જરી, લો મેરી ખબર દાતાર પીયા.
મેરે હાલે ગરીબીપે કીજે નઝર મીરશંસૈયદઅલી નહિં આતા સબર,
સબ હિસ્સો હવામે ઉમર ગુજર, લો મેરી ખબર દાતાર પીયા.

સચે જામે જમાલકા હો નીઝામી, કરો શાદ પીલાકર સરવરેદી,
તુહે શાહ મેરા મેં ગુલામે કમી, લો મેરી ખબર દાતાર પીયા.

ચાવરકો જમાલ દીખાઓ જરા, કરો નઝરે લુત્ફ બરારે ખુદા,
શબો રોજ હે યે દીલસે સદા, લો મેરી ખબર દાતાર પીયા.

## (૧૯૬)-ગઝલે-હયરાં.

મેરે દીલમેં જબકે વોહ તશરીફ ફરમા હો ગયા,
બે-શકો લારેબ ફીર અરશે મોઅલ્લા હો ગયા.
ઈશ્ક જીસ દીનસે મોહંમદ મુસતફાકા હો ગયા,
સચ તો યે બે ખાસ મેં બંદા ખુદાકા હો-ગયા.
હીજરસે ઘબરા ન અય દીલ પઢલે અબ લા તક-નતુ,
ફીર મીલાયેગા ખુદા ગર લુત્ફ ઉસકા હો ગયા.
આતસે દોજખ મુઝે છુ જાયે કયા ઉસકી મજાલ,
ક્યું કે મેં શયદા હબીબ કીબ્રીયાકા હો-ગયા.
વાયદયે વસ્લ અબ તો પુરા કીજીએ બહરે ખુદા
આજ કલ કરતેહી કરતે એક જમાના હો-ગયા,
જાહેદા હમકો નહીં જન્નતસે તેરી કામ કુછ.
કુચયે દીલદાર અબ મસકન હમારા હો-ગયા.
જાનકર ખાલી કફન વાપસ હુવે મુનકર નકીર,
ઈશ્કમેં મય જાન લેરે લાગીર મેં અયતા હો-ગયા.
ભીસકે ઈમાહના કે અય હયરાં ક્યું હયરાન હે,
કયા મોહંમદ મુસતફાકા તુભી શયદા હો ગયા.

## (૧૯૭)-ગઝલે-નગ-મયે-રૂહાની-રાગ-કવ્વાલી.

મોરે બાંકે જવાન મદની તોરે-જંગમેં જોબની કફની
મોરે બાંકે રંગીલે સંયાં, મેં લાગુ તોરે પૈયાં.
કાહે કરતહે દીલ શકની, મોરે બાંકે જવાન અરબી,
મુજકો હે તેરી ઉલફત, ફાશ તરેહ કરેગી કુરકત.
મેં દખની તુહે મદની; મોરે બાંકે જવાન અરબી.
મેં કુરબાન તોરે ગેસુઓ, વો આતેહે બાંકે શરવર,
મુજે કોહાજી માસલે અરની, મોરે બાંકે જવાન અરબી.

(૧૯૮)-ગઝલે-વાહેદઅલી.

જાનેમન જાનેમન જાનેમન જાનેમન.
કરકે તનહા મુઝે અય દોસ્તો મુલક્રામ ગયા,
ગમ અલમ સોંપ ગયા, તાકતો આરામ ગયા—૧
કયા ઉસે ખતે મય લીખું કયાં મેં જુબાની બોલું
કાસદ અબતક ન ફીરા, લેકે વે પેગામ ગયા—૨
વાયદા કર કર જો ગયા, શબકુન આયા હરગેજ.
ઇન્તેજારીમે તેરી મુજકો શુબ્હો શામ ગયા—૩
કબ ખુશ આતા હુએ મુજે બાગે બાહારો ગુલશન,
ગુલ તો શબખાર હુવે જીસકો ગુલ અંદામ ગયા—૪
જીશ્મ લાગેર કુમેરે દેખતે કેહતે હુવે તબીબ.
જીંદગી ઉસકી કહાં-જીસકા દીલ આરામ ગયા—૫
ન અરે ખેંચું હું તસવર મેં શબો રોજ મુદામ,
રોના ચશમો કા હરગેજ ન શુબો શામ ગયા—૬
જીકર વાહેદઅલી કર રખકી મીલાવેગા વોહી.
દાંમ મે રખકે મુજે વે બુતે ખુદ કામ ગયા—૭

(૧૯૯)-ગઝલે-(રસીલા-કવ્વાલ)-હમારી-ફરીયાદ-કવ્વાલી.

મોહબ્બત ગયરસે મેરી, છોડા દો યા રસુલલ્લાહ.
મુઝે અપના હી-દીવાના બનાદો યા રસુલલ્લાહ.
લગા તકયે ગુનાહોકે પડા દીનરાત સોતાહું
મુઝે ઇસ ખ્વાબે ગફલતસે જગાદો યા રસુલલ્લાહ
પડા હું કેહરે દરીયામે ભંવરમેં ખાતા હું ચક્કર
કીનારે લુત્ફસે મુજકો લગા દો યા રસુલલ્લાહ
અંધેરી કબ્રમે મુજકો અકેલા છોડ જાવેગે
વહીં દીદાર તુમ અપના દીખાદો યા રસુલલ્લાહ
ખુદા મુજકો મદીનેમેં જો લે જાવે તો બેહતર હે
યેહી હમ આરઝુ જલદી, બતાદો યા રસુલલ્લાહ
હુશેની પીરહે મેરા કે જીનકા મુલ્ક બયતુલ્લાહ
મુસાફીર હું મેં કઅબેકા બુલાલો યા રસુલલ્લાહ

ગઝલ, કવ્વાલી, નાટક, કીસ્સા, કહાની, વાર્તા, નાવેલ વગેરે વીગેરે બુકો ખરીદનેકે લીયે નીચે લીખા હુવા પતા યાદ રખો—

શા૦ ચુનીલાલ મગનલાલ બુકસેલર. ઠે૦ રાણીતળાવ-સુરત

(૨૦૦)-ખ્યાલ-ગઝલે-અહમદજી.
મંય તો કહું સંસાર કો દેખો. ઇશ્ક કવે વોહ યાર દીખા,
વરના કરંગા ખ્વાર તુઝે મંય કાબએ કા સરદાર દીખા.

મંયને ચડહાયા સુલીપર મન્સુર ઇશ્ક હય નામ મેરા,
કોન બશાહય મુઝમે બતાવો. નામ જપે સુબ્હો શામ મેરા.

અનલહક તુ ભેદ બતા ઉનકા અલીફસે હય કુલ્લે આમ મેરા,
તુમને સુનાહય કભી અઝીઝો. તાલીબ થા ગુલફામ મેરા

ઇશ્ક હું ઓર આશક તુ હય સનમકા ચલ દીદાર દીખા,
વરના કરંગા ખ્વાર તુઝે મંય કાબએ કા સરદાર દીખા.

કીસીકો મંયને ખ્વાર કીયા ઓર કીસીકા બેડાપાર કીયા,
મજનું કો મંયને શૈદા તન મન લયલાકા બીમાર કીયા.

મુસા કો જા ઘેરા મંયને તુરપે જા ગુફતાર કીયા,
અરની કહેકર દેખી તુજલ્લી બસ બોલા ઇન્કાર કીયા.

માનુ ન હરગીઝ મંય કીસીકી બાત તું ચલ રફતાર દીખા,
વરના કરંગા ખ્વાર તુઝે મંય કાબએ કા સરદાર દીખા.

અલ્લાહ મોહમ્મદ અલી ફાતેમ હસન વ હુસેન ગુલફામ હય દો.
ઇશ્ક હકીકી ઇશ્ક મજાઝી એક હી હંય પર નામ હંય દો.

ઝમી ચર્ખ ઓર મહેર શમ્સ જો ઇન ચારોં કે નામ હંય દો,
ઝેર ઝબર હંય એક હુરૂફપર ઉનેકે ભી અંજામ હંયદો.

હમ તુમ મીલાકર ચલો સાંવલા અહમદજી દીલદાર દીખા
વરના કરંગા ખ્વાર તુઝે મંય કાબએ કા સરદાર દીખા

(૨૦૧)-ગઝલે--ઝોહરાજાન.
નહી દીન હંય દુઆ લેલો. કીસીકે કબલ મુઝતરમે
જવાની આ નહી સકતી મેરી જા ફીર નએ સરસે,
યેહ કહદો અબરે બારાંસે અગર બરસે તો યું બરસે.
કે જયસે મેહ બરસતા હય, હમારે દીદ યે તરસે,
મીલા હોગા કીસીકો બા વફા કોઇ મુકદ્દરસે,
હુવા હોગા કીસીકો વસલ હમે તો ઉમર ભરસે.
અભી કમસીન હો યેહ નખરા તુમ્હેં ફુલોંકે ઝેવરસે
અભી નામે ખુદા સેહરા બનએગા અબકે સરસે.

(૨૦૨)-ગઝલે-ગફુર.

યા ગયેરસે રહે યા હમસે મુલાકાત રહે.
જાન જાતી રહે ક્યા ગમ હે મગર બાત રહે
સરકે કટાનેકા મુઝે ગમ નહી પર ગમ હે-યે.
બાત વોહ કીજીયે જીસમેં કે મુલાકાત રહે.
નીંદ આંખોમેં હે શરમાઇ હુઇ હે ચીતવન,
સચ બતાઓ કે મેરી જાન કહાં રાત રહે.
નજાએકે વકત મુઝે છોડકે જાતે હો કહાં.
જીંદગી ભરતો મેરી જાન મેરે સાથ રહે.
જામ હાથોમેં રહે તાકમેં ઇમાન રહે.
હાય ઇસ ઇશ્ક મે હિંદુ ન મુસલમાન રહે.
બાગ જાનેકી જભી દીલમેં ખુશી હોવે ગફુર;
યારભી સાથ રહે મોસીમે બરસાત રહે.

(૨૦૩)-ગઝલે-મુમતાજ.

યા નબી લીજે ખબર અપને દીલ અફગારોંકી,
જાન જાતી હે ચલી હીજમેં બીમારોંકી.
તપે ફુરકતકો મેરી અતીબ્બા બોલે,
શરબતે વસ્લ દવા અયસે તો બીમારોંકી.
કરમ કર હાલે પરેશાંપે રસુલે અરબી,
લીજીયે જલ્દ ખબર હીજકે ગમખારોંકી.
કુછ નહીં દુર હે યે આપસે મહબુબે ઇલાહ,
કરો જાગીર અદન હમસે ગુનાહગારોંકી.
યાદ કરો રોઝયે અકદસકો તેરે યા અહમદ,
દેખકર રોતા હું મેં શકલકો ઝવ્વારોંકી
જાકે તીબામેં ખુદાયા બતુફેલે અહમદ,
દેખે મુમતાજ ઝલક રોઝેકે મીનારોંકી.

(૨૦૪)-ગઝલે-તાહીર.

યારકી ગલીયોંમેં કયુંકર યાર જાના છોડ દે,
કીસ તરેહ બુલબુલ ચમનસે આશીયાના છોડ દે,
ચેહસી અચ્છી નહીં યાં દીલપે બીજલી ગીર પડી,
નીચી નઝરોંસે મેરીજાં મુશકુરાના છોડ દે.
તર્ક કર ગયરોંસે યારી યે ચલન અચ્છા નહીં,
વહાંકા જાના છોડ દે ઉનકા બુલાના છોડ દે.

દેખકર આઝુરદા ખાતીર મુજકો વોહ બોલા સનમ,
જો બુરા માને મેરી મેહફીલમેં આના છોડ દે.
યા ઇલાહી વોહ ન છુટે ઉસકા છુટના હે ગઝબ,
યું મેં રાઝી હું મુઝે ચાહે જમાના છોડ દે.
હશ્રમેં પેશ ખુદા તુ જાકે કયા દેગા જવાબ.
દેખે તાહીર ઇન બુતોંસે દીલ લગાના છોડ દે,

(૨૦૫)–બાહરેસ્તાન–બંબઇ–ગઝલે–ઠુમરી–ભૈરવી.

મંય તો અપને ખ્વાજાકી જોગન બની—
જોગન બની. . ... ... બૈરાગન બનીરે

દોહરો } છુટા પસીના નુર કા રે બોયાં ચમબેલી કુલ
શબ સખયન મીલ સેહરા ગુથા, પહને નબી રસુલ

મંય તો જોગન બની અપને–ખ્વાજાકી જોગન બની

દોહરો {
દુલા અંદર સજ રહા હય, બાહેર પડી હય બરાત
ચારોં પાયે ઉઠ ચલે, તો કોઈ ન આયા સાથ–મંયતો
સોના લેને પીયુ ગયે, સુના કર ગયે દેશ
સોના મીલા ન પીયું મીલે, રૂપા હોગયે કેસ–મંયતો
કાગા નેન નીકાશ દુ–પીયા પાસ લે જાય
પહલે દરસ દીખાય કે–પીછે લીજીયે ખાય–મંયતો
નદી કીનારે ધુંવા ઉડત હય, મય જાનું કુચ હોય
જીસકે કારન મંય જલી, વહી ન જલતા હોય

મંય તો જોગન બની અપને ખ્વાજાકી મંયતો જોગન બની

શએર } કાસદ લાવે ખબર યારકે આજાનેકી,
જાન જાતી હય ચલી હીજરમેં દીવાનેકી,

(૨૦૬)–ગઝલે–તાહેર.

યે ઇતની શોખીયાંભી આ ગઈ કયુંકર ખુદા જાને,
અભી કમસીન હે વોહ નાઝો અદા ઉસંકી બલા જાને.
તુમ્હારે તો હરએક અંદાજમેં સો સો અદાયેં હેં,
મેરી જાં એક અદા હોતો કોઇ ઉસકો અદા જાને.
કીસીકા મુસ્કુરા કર આરઝુયે વસ્લ પર કેહના,
હંસીસે યે કરો બાતેં કે જો ઉસકા મઝા જાને.
સવાલે બોસે પર કીસ સાદગીસે હંસકે કેહતે હેં,
મેરી કીસ બાત પર બતાહે તુમકો પ્યાર કૈયા જાને,
ફીદા હું શોખીયોં પર ઉસ સરાપા નાઝકે તાહેર,
કે ગર બોલું તો દીવાના. ન બોલું તો ખફા જાને.

(૨૦૭)-ગઝલે-(નવનેહાલે ગુલશન).

યે કયસે બાલ બીખરે હે, યે સુરત કયું બની ગમકી
તુમ્હારે દુશ્મનોકા કયા, પડી હે મેરે માતમકી
મઝા ઈસમેંહી આતા હે, નમક છીરકો નમક છીરકો
કસમ લેલો નહિ આદત. મેરે જખમોંમાં કે મરહમકી
શીકાયત કીસસેં કયા કરીએ કયા ઉલટા ઝમાના હે
બડાયા હય પ્યાર જબ હમને, મોહબ્બત આપને કમકી
ન મીલયેગા ન મીલયેગા, કોઈ હમ મર ન જાએંગે
ખુદાકા શુકર હે પેહલે કે, મોહબ્બત આપને કમકી
ખુદા જાને તુમ્હેભી, રહેમ આતાહે ગરીબોંપર
પસે પરદહ તો મોહલ્લત, નહિ મીલતી કોઈ દમકી
વહાં જાતે હો થમ થમકર, ચલો ઐસીભી કયા જલદી
ખુદા રખ્ખે તુંમહી તુમ હો નજર પડતીહે આલમકી

શએર } જીસ રંગમે અય યાર મુજે, તું નઝર આયા
ઐસા કોઈ ગુલભી નહિ, ખુશરૂ નઝર આયા

(૨૦૮)-ગઝલે-હમ્દ.

યે બેમોકા તુમ્હારી હર ઘડી દીલ લગી કયસી.
તબીઅત આદમીકી હે કભી કયસી કભી કયસી.
નહીં દીલ લેકે દેતે યે, તુમ્હારી ધાંધીલ્ર કયસી,
મેરીહી ચીજકો કહતેહો મેરી હે તેરી કયસી.
જહાં આયા વહાં ખોયા, ગયા હમસે અલગ છુટા,
સજા અપને કીયેકી દીલકો આખીર મીલ્ર ગઈ કયસી.
બયાને સોઝે દીલ રો-રો કે કેહતા હું તો કેહતે હેં.
લગી હે આજ જબ દીલમેં તો આંખોંમેં તેરી કયસી.
વાહ સુન સુનકર મેરે હર શએરકો અય હમ્દ કેહતેહેં.
તબીઅતમેં હે ઈસ કમબખ્તકી શોખી ભરી કયસી.

(૨૦૯)-ગઝલે-હાફીજ.

યે રેન કાલી ચીરાગે દીલ લે, સજનકો ઢુંડન ચલી ચલીજી,
નઝર ન-આયા સજન રંગીલા મેં છાન-મારી ગલી ગલીજી.
યહાંભી દેખી વહાંભી દેખી, ફીર આખીરશકો ચમનમેં જાકર,
શજરમેં દેખી ગુલોસેં દેખી સારી કલી કલીજી.
કીસીને બોલા કે અય દીવાની, વોહ કોન યુસુફ હે અયસા જીસકે,
ફીરાકમે હે મીસ્લે ઝુલેખા જવાની તેરી ઢલી ઢલીજી.

યે ગમીયે ઇશ્કકી હકીકત કહાં મે જાઉ કીસે સુનાઉં,
સજન મેં તેરે ફીરાકે આતીશમે અબ સના ા જલા જલાજી.
બુરી બુરી કરકે શોર મેરા જહાંમે સબને ન્યા રખા હે,
મેરા સજન પર બડા હે ભોલા બુરાઈ કેહતા ભલા ભલાજી.
સતી લોગ કેહતે હે પર સતીમે મુઝમેં ફરક હે બેહદ,
મે આતીશે ઇશ્કમે સજનકે જલી ન જીસસે ટલા ટલાજી.
ન ભુલુંગી નામ બુઅક ઓર ઉમરભર ઉ રકો પે હાફીઝ,
બ રોજે મેહશર ફીરુંગી જીસદમ કહુંગી મેં યા અલી અલાજી.

(૨૧૦)–ગઝલે–મુમતાઝ.

યે માના હુસ્નકા તેરે નઝઝારા હો નહીં સકતા.
મગર હર તાલીબે દીદાર મુસા હો નહીં સકતા.
છુપે કયા તુમ જો ઝીદ પર આહી જાગે દેખને વાલે,
મકાં કયા ભલા મકાંપદ તુમસે પરદા હો નહીં સકતા.
ન આતે તુમ મુઝે દર પર બુલા લેતે તો મીલ લેતે.
જો તુમ ચાહો તો સબ કુછ હો સકે. કયા હો નહીં સકતા.
કીયાથા વાએદા મીલનેકો ન આયે અબ તલક યે કયા,
જરાસા આપસે ઇકરાર પુરા હો નહીં શકતા.
તેરી સુરતભી દીલમેં દેખ લી જબ અપના જી ચાહા,
એ સબ કેહનેકી બાતે હે કે મીલના હો નહીં સકતા.
કહાં મુમતાઝ તાકત હમમેં ઉલફતકે છુપાનેકી,
મગર જબ વોહ છુપાયે હમસે ચરચા હો નહીં સકતા.

(૨૧૧)–ગઝલે–અનવર.

મેરે ઘરકે ન સહી ગયરકે ઘરકે હોતે
તુમ ઇધરકે ન હુવે થે તો ઉધરકે હોતે
યેહ હવા ગયરને બાંધી હય ચરાસ્ત કે લીએ—
મેં મરૂં ઓરપે તુજ રશકે કમરકે હોતે
તેરે બીસમીલકો તડપનેકા મઝા આજાતા—
દીલમેં પયકાં જો તેરે તીર નઝરકે હોતે
ચશમે દુશમનસે અગર આંખ તુમહારી લડતા
ઓરભી ઇસ દીલે બેતાબપે ચરકે હોતે
ફીર બહાર આતા નએ સરસે જુનુ ફીર હોતા
ફીર નએ તોરસે સીજદે તેરે દરકે હોતે
ફીરતો બડબડકે ન વો બાત સુનાતે અનવર
મેરી ફરીયાદ મે પેહલુ જો અસરકે હોતે;

(૨૧૨)-ગઝલે-બઝમ.

યે હુસ્ને દીલફરેબ ઓરોંમે પયદા હો નહીં સકતા,
બહોત યુસુફ હોસકતે હેં તુમસા હો નહીં સકતા.
ઇલાહી વસ્લકા વાયદા. ઉન્હે ખુદ યાદ આજાયે,
તુઝે તો શર્મ આતી હે, તકાઝા હો નહીં સકતા.
મેરે અશ્કે નદામત આનશે દોજખ બુઝા દેગા.
યેહ વોહ કતરા હે હમસદ જીસકા દરીઆ હો નહીં સકતા.
કરૂં જબતક ન મેં નાલે કયામત આ નહીં સકતી,
ચલે જબ તક ન વોહ બુત હશ્ર બરપા હો નહીં સકતા.
બહોત ખુલ્દે આશીયાંને કીથી ઉનકી ઇજ્જત અફઝાઇ,
નહો અય બઝમ મેરી કદ્ર અયસા હો નહીં સકતા.

(૨૧૩)-ગઝલે-અકબર-કવ્વાલી.

રોતી હે શબનમ કે નયરંગે જહાં કુછભી નહીં
ચીંખતી હેં બુલબુલે ગુલકા નીશા કુછભી નહીં
કોસ રેહ લતકી સદાહે કાફલે વાલો ચલો
એક દો દમ દે કયામે કારવાં કુછભી નહીં
હો ગયા માલુમ કુલ્લો મન અલય હા ફાનસે
ગયેર ઝાતે હકકે ગુલઝાર જહાં કુછભી નહીં
ગીર ગએ બરગે ગુલીસ્તાં, ઉડ ગઇ ગુલશનકી બુ
રંગે ગુલ કુછભી નહી બુલબુલકી જાં કુછભી નહીં
જોડ સારે તોડ ડાલે બાંધ કર બંદે કફસ
ગોરકી બગલીમેં ચીત હે પેહલવાં કુછભી નહીં
હો ચએ હુકમ ઝમીંકે મુંહસે ખાખા કર શીકસ્ત
ફોજે દારા લસ્કરે નવશેરવાં કુછભી નહીં
જીનકે મેહલોંમેં હઝારો રંગકે ફાનુસથે,
ઝાડ ઉનકી કબ્રપર હેં. ઔર નીશા કુછભી નહીં.
ચાર દીનકી ચાંદની હય ફીર અંધેરી રાત હય,
યેહ તેરા હુસ્નો શબાબ અય નવ જવાં કુછભી નહીં
જીનકી નોબતકી સાદસે ગુંજતે થે આસમાં
મકબરોં મેં બંદ હેં, વોહ હુ ને હાં કુછભી નહીં
સયર હાઝીર કયું હો દરબારે રસુલલ્લાહ મેં
જલ્દ યસરબકો ચલો અકબર યહાં કુછભી નહીં

(૨૧૪)-ગઝલે-અકબર.

રૂખે પુર નુરસે ઝુલ્ફેફ઼ોંકો હટાલે સાકી,
ચાંદકો કાલી ઘટાઓંસે બચાલે સાકી.
આબે ઝમઝમ તો પીલાયા હે ઇનાયતસે મુઝે,
દેદો કૌસરકેભી દો ચાર પ્યાલે સાકી.
જીસ કદર નશ્શયે ગફ્લતમેં હુવાહું મદહોશ,
અબ ગીરા મેં યે ચલા બહરે ખુદા લેસાકી.
રૂખે પુર નુરસે કાકુલકો ન ઝટકાના થા,
પડ ગયે ચૌધવીકે ચાંદપે હાલે સાકી,
સુયે રૂખ કેહતી હેં ઝુક ઝુકકે ઘટાયેં કાલી.
લું બલાયેં તેરી અય ગેસુ ઓ વાલે સાકી.
હામીદો અહમદો મોહસુદો મોહંમદ કાસીમ.
પ્યારે પ્યારે હેં તેરે નામ નીરાલે સાકી,
અપને અકબરકોભી એક જામે મોહબ્બત દેના,
અય નયે સાગરોંકે બાંટને વાલે સાકી.

(૨૧૫)-ગઝલે-શાઇર-કવ્વાલી.

ઝર રખ્ખા હે હમને દરે જાનાનાં સમજ કર
કાફીર હે જો સીજદા કરે બુતખાનાં સમજ કર
દીલ દેહી ચુકે હેં તુમ્હેં યારાનાં સમજ કર
બેગાના ન સમઝો હમેં બેગાનાં સમજ કર
સૈયાદ ન કર ફીકર અસીરીકી હમારે
હમ આપ ચલે આએંગે બુતખાના સમજ કર
ઉનસે જો મય કેહતા હું દીલે ઝારકી હાલત
વો ટાલ દીયા કરતે હેં દીવાના સમજ કર
અચ્છા હે ન આએં વો મેરે ખાનએ દીલમેં
અરમાન નીકલ જાએંગે વીરાના સમજ કર
હમ રોઝ સરે બઝમ જલા કરતે હેં લેકીન—
પરવા નહી કરતા કોઇ પરવાનાં સમજ કર
ગુરબતકો મેરી દેખકે શાઇર વો યું બોલે
દીલ હાથમેં લે જાતે હેં નઝરાના સમજ કર

શએર } અસીરી ઇશકકો મનઝુરથી મેરી લડકપનમેં
પીનાયા તોર ચનનત કે બહાને મેરીગરદનમેં

(૨૧૬)-ગઝલે-બેદમ.

લયલાકો તુને એયાર મુજનું બનાકે મારા
કયસે શકીસ્તા દીલકો દરદર ફીરાકે મારા,
ફોડા હય પથ્થરોસે સર કોહકનકો કીસને,
મનસુરસે અનલહક કીસને કહા કે મારા.
એ યાર તેરી કયા ને રંગીયાં બયાં હોં,
બુત બનકે આપ હમકો કાફૂર બનાકે મારા.
ગરજાન ગઇ બલાસે એ દીલ નહી- ગમ ઉસકા,
કર શુકર ઉસને અપના બન્દા બનાકે મારા.
સાઆપર રખા લીયા લે ગુસ્તમે લુ ઉસને બેદમ
ઓર સુબહ હમકો રૂખસે પરદા ઉઠાકે મારા.

(૨૧૭)-ગઝલે-ખુરશીદ.

તસવીર તુમ્હારી જો નઝર આએ મોહમ્મદ
તો દૌલતે કોને નહી મીલ જાએ મોહમ્મદ
વો દીનભી ખુદા અબ મુઝે દીખલાએ મોહમ્મદ
કે આપકી તસવીર નજર આ જાયે મોહમ્મદ
આપકી સરકારસે કુચ લેકર ઉઠુંગા
ખાલીક જો દરે પાકપે પોંહચાએ મોહમ્મદ
ગર એક નઝર રહેમકી હોજાએ જો મુજપર
બીગડી હુઇ કીસમત મેરી બનજાએ મોહમ્મદ
શન લે જોકહે વસલ કહે પાકા તુમ્હારે
યુસુફ ભી ગુલામ આપકા હો જાએ મોહમ્મદ
બીમારે મોહબ્બતકો તુમ્હારે ન સતાઓ
ગર ચરખ સે ઇસાભી ઉતર આએ મોહમ્મદ
સાનીકેભી સરપર રહે બસ સયએ દામન
ખુરશીદ શવા નેઝે પર જબ આએ મોહમ્મદ

(૨૧૮)-ગઝલે-નીઝામી-કવ્વાલી.

તલવાર ખું મેં રંગલો અરમાન રેહ ન જાએ
બિસમિલકે સરપે કોઇ એહસાન રેહ ન જાએ
વાયદા કીયા થા અય દિલ આનેકા આજ ઉસને
આ રાયશીકા કોઇ સામાન રેહ ન જાએ
ભર ભરકે જામદે હમ અબ મય કશીકો સાકી
મેહફિલમેં કોઇ પ્યાસા, મેહમાન રેહ ન જાએ

લિલ્લાહ ઇસમેં આકર તુમ અપના ઘર બનાલો
દિલ ખાનાએ ખુદા હય વીરાના રેહ ન જાએ
અય કત્લ કર ચુકે તો પામાલ લાશ કરદો
પેહભી તુમ્હારે દિલમેં અરમાન રેહ ન જાએ
લિલ્લાહ અપને ઘરસે દુશમનકો તુમ નિકાલો
ફિરદોસ કે ચમનમેં શયતાન રેહ ન જાએ
વોહ તેગ લેકે આએ ચલ સરકે બલ નિઝામી
ઉલફતકા માઅરે કા, હય મેદાન રેહ ન જાએ

(૨૧૯)-ગઝલે-હાદી.

તબીઅત હુરપે આજાયે મેરી યે તો મુશકીલ હે,
અઝલસે સેફતા રૂયે મોહંમદ પર મેરા દીલ હે.
ઇલાહી મુઝકો દીદારે નબી હાસીલ નહીં હોતા,
ગમે ફુરકતકા પરદા કયું નહીં ઉઠતા જો હાઇલ હે,
કીયા હે તુને ઝખમી મુઝકો ઇશકે ખંજરે અહમદ
ન મેં આશીક કીશીકા હું ન મેરા કોઇ કાતીલ હે,
તેરી હુરાંને જન્નત લેકે કયા કરૂ રીઝવાં,
ખુદા હે શેફતા જીસકા મેરા દીલ ઉસપે માઇલ હે.
અપેશે સરવરે આલમ કહો કયા નજર લે જાઉં.
ન દીલ દેનેકે કાબીલ હે ન જાં દેનેકે કાબીલ હે.
ખુદાકે વાસ્તે કીજે કરમ યા સાકીયે કોસર,
તુમ્હારે શરબતે દીદારકા હાદીભી સાઇલ હે.

(૨૨૦)-ગઝલે-અકબર.

તાઝીમસે લેતા હે ખુદા નામે મોહંમદ,
કયા નામ હે અય સલ્લે અલા: નામે મોહંમદ.
સીજદેમેં રહા દસ સો બરસ સર ન ઉઠાયા.
જીસ વકત કલમ લીખને લગા નામે મોહંમદ,
ડરતાથા ગુનાહોંસે મે રહમતને નીદા દી.
ગાફીલ તુ કહી ભુલ ગયા નામે મોહંમદ.
કુરઆનમેં જન્નતમેં સરે અર્શ સરે લોહ,
કીસ સાનસે ખાલીકને લીખા નામે મોહંમદ
હે ઉસપે હરામ આગ જહન્નમકી અઝીઝો,
જીસ શખ્સકે હો દીલ પે લીખા નામે મોહંમદ.
અકબર તું બચા ચાહે અગર નારે સકરસે,
સીનેકે નગીને પે ખુદા નામે મોહંમદ

(૨૨૧)–ગઝલે-સુલતાં.

તમન્નાં દીલકી દમભરમેં ક્યુંકર મરતે દમ નીકલે,
અગર નીકલે ક્યામત તો ફીરભી કમસે કમ નીકલે.
જલાકર આહે દીલકો, પીકે આંસુ ખાકે ગમ નીકલે,
નીહાયત સબેર હોકર કુચયે જાનાંસે હમ નીકલે.
કરૂં મેં ડરતે ડરતે ગર, સવાલે બોસયે અબરૂ
વોહ હોં જામેસે બાહિર મ્યાનસે તેગે દો દમનીકલે.
અગ હોતા રહે દીદાર અય રશકે કમર તેરા,
નહો મુઝતર જીગર અપના નદીલ તડપે નદમ નીકલે.
નઝર આયા ન વક્તે ઇમતીહાં કોઇ સરે મકતુલ,
હજારો જાં નીસારોંમેં હમીં સાબીત કદમ નીકલે.
જો દમ ભરકે લીયે વોહ ઇસ તરફ ઘુલેસે આ નીકલે,
મીટે દરદે જીગર રૂખસત કલકો હો દીલસે ગમ નીકલે,
નઝર આતેથે સુલતાં ભોલે ભોલે જો હમકો.
વોહી ઝાલીમ વોહી કાતીલ વોહી અહલે સીતમ નીકલે.

(૨૨૨)–ગઝલે–કરીમ-કવ્વાલી.

તરહે અનદાઝે ખુને કોનો મકાં તું હીતો થા
ખુશ નવાએ હરફ સાઝે કુનફીરા તું હીતો થા
હર ગુલોં બરગો સમરમેં રંગોબુ બનકર બસા
તુહી થા તુહી બહારે ગુલસીતાં તુંહીતો થા
ઝમાઝમા સનજે નવાએ ફદ ખલુહા ખાલેદીન
રંગ આમેઝે ચમન રાઝે જીનાં તુહીતો થા
તોકે કુમરી તુહી તો હે સરવે ગુલસનકી બહાર
રંગે ગુલ તુહીથા બુલબુલકી ફુગાં તુંહીતો થા
સુરમા દેકર તોર આંખોંકા બડાનાં થા તુજેહ
તુરપર સુરત કશે બરકે તપાં તુહીતો થા
લેલીઓ શીરીમેં ગુલમેં શમ અમેં રખ્ખા થા કયા
હુસેન બનકર દીલ ફરેબે આશાકાં તુંહીતો થા
નુહકા જુદીપે ઔર યુનુસકા બતને હુતમેં
ચાહમેં યુસુફકે યારબ મેહરૂબા તુહીતો થા
કુમ્બે ઇઝની ઔર અનલહક કેહતે ઉન્ઝી કયા મજાલ
સમસ ઔર મનસુર કે મુંહમેં ઝબાં તુંહીતો થા
કયું ન હોવે મદદગાર તેરા કરીમે કારસાઝ
નુંતક બખશે અકબરે શીરી ઝબાં તુંહીતો થા

શએર } મેં હીજરમેં મરને કે કરી હોઇ ચુકા થા
તુમ વકતપે આ પોંહચે નહીં હોઇ ચુકા થા

(૨૨૩)-ગઝલે-કવ્વાલી-કલામ.

તરે રોઝેપે યા શાહે ઉમમ જાને હઝીં નીકલી
હઝારૂં નાઝ કરતી અપની જાને નાઝની નીકલી,
વોશાને કીબરિયા નીકલી યે શાને મુસ્તફા નીકલી.
શરૂ મંય કાબએસ બઢકર મદીનેકી ઝમીં નીકલી,
જલાકર ખાક કર દેગી તુઝે યે ગરદીશે ગરદું,
નબીકે હીજર મંય મુંહસે જો આહે આતશી નીકલી,
કુછ અયસી સાનસે મેહબુબે હકઆએ સુએ જન્નત,
ઝબાંસે હુરો ગીલમાં કે સદાએ આફરી નીકલી.
નબીકે શરબતે દીદારસે સયરી નહીં નીકલી.
ખુલ જબ આંખ દીલ બોલા મેરી હસરત નહીં નીકલી.
કલીમ અચ્છે ખીલાયે તુમને જોહર નાઅતે એહમદમેં
ઝબાંસે હદ સુખંદા કે સદાએ આફરી નીકલી.

(૨૨૪)-ગઝલે-આરામેદીલ.

તુમ બે-વફા તુમસે મોહબ્બત બઢાયે કોન,
દીલ દેકે ખયેર જાનકી આપને મનાયે કોન
મીલનેસે તુમકો ઉજર હે નફરત વીલાસસે,
ફીર આરઝુયેં દીલકી હમારે મીટાયે કોન,
તુમકો ન્યાઝમંદકી પરવા નહીં અગર,
કીસીકો ગરઝ હે નાઝ તુમ્હારે ઉઠાયે કોન,
રૂઠે હુયે હેં અયસે કે મીલના મોહાલ હે.
જાયે મનાતે કોન યહાં ઉનકો લાયે કોન.
ખંજર ખીંચા હુવા હે સીતમગર રૂઠા હુવા,
ફીર કીશતયે વફાકો ગલેસે લગાયે કોન,
ખુદ આસ્તાને યારસે રેહતે હે દુર દુર,
સાગીલ જો બેઠ જાયેં તો હમકો ઉઠાયે કોન.

(૨૨૫)-ગઝલે-ફઝ..

તકદીર હમારી ઈનદીનો કેસી બદલ ગઇ
હાથોમેં વાહપરી મેરે આકે નીકલ ગઇ
એક રોજ મેરે યારકી આબરૂ જો હીલ ગઈ
લાખો સીપાહી કટ ગયે તલવાર ચલ ગઇ
શોઅલા હમારી આહકા એસા હુવા બુલંદ
બીજલી તડપકે ચરખે કોહનસે નીકલ ગઈ
હયે વાએ ઈનકીલાએ ઝમાને કે ઝોરસે
દેહલી "ઝફર" કે હાથસે પલમેં નીકલ ગઇ

(૨૨૬)-ગઝલે-અકબર-કવ્વાલી.

તુમ હારે હુસ્નકી જબ તક બહાર બાકી હય
જો ચાહો ઝુલ્મ કરો અખતીયાર બાકી હય
ખુદાકો વાસ્તે સુરત દિખાદે ઓ ઝાલિમ
હમેંભી યાર તેરા ઇન્તેઝાર બાકી હય
કીયા જો વસ્લકા ઇનકાર ખુલ ગયા હમકો
તુમહારે દિલમેં અભી તક ગુબાર બાકી હય
યેહ ફસ્લ હય કે ચલો બાગે મયકશી હોજાએ
શરાબ શીશેમેં હય ઓર બહાર બાકી હય
ખુદાકે ફઝલસે ઇતના તો હો ગયા હાંસીલ
કે ઉસકે દિલમેં અભી તક ગુબાર બાકી હય
તમહારી આંખસે સાબિત હુવા હય અયે અકબર
શરાબે વસ્લકા અબતક ખુમાર બાકી હય

(૨૨૭)-ગઝલે-નસીમ.

તુમ્હારે હુસ્નસે બરપા કયામત હોનેવાલી હે.
યેહી સુરત હે તો કુછ ઓર સુરત હોનેવાલી હે.
વોહ કેહતે હેં કીસીશે હમકો ઉલફત હોનેવાલી હે,
હમારીભી તુમ્હારી-હીસી, હાલત હોનેવાલી હે
હમારા જીક ફીર આને લગા હે ઊનકી સોહબતમેં,
ગુનાહે હમ પર ઉનકી ફીર ઇનાયત હોનેવાલી હે.
હમેં ટાલેગા વાઅદે પર કહાંતક આજકલ કેહકર,
કે આખીર એક દીન ઝાલીમ કયામત હોનેવાલી હે.
હમારે સામને કર લાખ વસફે હુર અબ વાએઝ
કહીં યારોંકી ડાંવાં-ડોલ નેયત હોનેવાલી હે,
બડહાઇ હે જો તુમને રસ્મ ગયરોંસે તો અચ્છા હે.
હમારીભી કહી સાહેબ સલામત હોનેવાલી હે.
નસીમ અબ એરે ફેરે કરતે હે ફીર કુચે જાનાકે,
નયે સીરસે મગર હઝરતકો વહશત હોનેવાલી હે.

(૨૨૮)-ગઝલે-આબરૂ,

તુમારા દીલ અગર હમસે ફીરા હય, તો બહતરહે હમારાભી ખુદા હયે.
હમારી કુછ નહિ તકસીર લેકીન, તુમહીકું શબ કહેંગે બેવફાં હયે.
વોહ એહમક હય કહાહય જીસને તુમસે, મીલો જી શસે તુમારા દીલ મીલાહયે,
હોવે હો ઇસકદર બેજાર હમસે, કહો હમને તુમારા કયા કીયા હયે
અબસ બેદેલ કરો મત આબરૂ કોયે, ગુસાઇંકે હયે શોકશતા હય ગદા હયે.

(૨૨૯)-ગઝલે-કલંદર.

તુમ તો ખુબ બને દાતાર નકસેં કુફર મીટાને વાલે,
તુમારી શાન કે ગુણ હર બાર, હુરેં ગાવત હેં બ યે લલકાર,
તુમરે નાના હે વો મુખતાર આબે કૌશર બાંટને વાલે.
તુમતો ખુબ બને દાતાર નકસે કુફર મીટાને વાલે,
તુમરે રોઝેપે લેહાર કરતેહય હીન્દુ મુસલમાન પુકાર,
દાતા કીજીયો બેડા પાર નદીયાં પાર લગાને વાલે.
કલંદર છોડદે અય સનસાર ઝરા તું દેખ દરે દાતાર,
વાકે સાઇલ હો જા યાર વો હે મુશ્કીલ ટાલને વાલે.

(૨૩૦)-ગઝલે-સાદીક.

યેહ દીલબદીલ હએ દીલ, દીલે દીલદારકી કસમ,
દીદા બદીદા દીદ હએ દીદારકી કસમ,
દીલ લેતા હએ સોદેતા હએ જો દેતાહએ વોહ લે,
યેહ સવદા મુફતકા હએ તું લે યારકી કસમ,
અએશોખ ઝઓક શઓકમેં, આ લુટલે બહાર,
દુકાન હુરનવાઝહએ, મકારકી કસમ,
શીશેસે લેલે સરાબ પીયાલેસે ભર પીઉ,
મસ્તો યેહ રોઝે ઇદ હએ મએખ્વારકી કસમ,
મએ નોશ ગર હો હોંશએ બેહોશ ફેર હએ હોશ,
યેહ હોશે જોશ હોશ હએ, હુશ્યારકી કસમ,
સાદીક હું ખએર રીંદ ખરા બાત મએ પરસ્ત,
હસ્તીમેં મસ્તી મસ્તલએ સરશારકી કસમ.

(૨૩૧)-ગઝલે-વહસી.

તેરા સાની અગર કોઇ બસર હોવે તો મેં જાનું,
બશર તો કયા વલે શમસો કમર હોવે તો મેં જાનું.
તુમ અપની જુલફેં નાગનકો મેરે મોંહસે મીલા દેખો,
અગર વોહ લાખભી કાટે અસર હોવે તો મેં જાનું.
નીકાલો રૂખસે બુરકેકો રહી શબ વસ્લકી થોડી,
તુમ અપની ઝુલ્ફકો ખોલો સહર હોવે તો મેં જાનું.
જરા છુપકે રકીબોંસે મેરી આંખોમેં આ બેઠો.
અગર કોઇ લાખભી ઢુંઢે ખબર હોવે તો મેં જાનું.
તેરે વહશી મીજા જીકા મુઝે ડર હે મેરે પ્યારે
અગર હમ જાનતક દેવેં કદર હોવે તો મેં જાનું.

(૨૩૨)-ગઝલે-દાગ.

તુમને બદલે હમસે ગીનગીન કે લીયે
હમને ક્યા ચાહાથા ઇસ દીનકે લીયે.
કુછ નીરાલા હય જવાનીકા બનાવ
શોખીયાં જેવર હંય ઇસસીન કે લીયે.
ચાહને વાલોંસે ગર મતલબ નહિં
આપ ફીર પયદા હુવે કીનકે લીયે,
ફેંસલા હો આજ મેરા આપકા
યે ઉઠા રખ્ખાહે કીસ દીનકે લીયે,
દીલકે લેનેકો ઝમાનત ચાહીયે
ઓર ઇતમીનાક ઝામીન કે લીયે,
હમ નશીનોંસે મેરે કહેને હંય વો
છોડદે ગયરોંકા ક્યા ઇનકે લીયે.
હંય રૂખે નાઝુકપે ગીનતી કે નીશાં
કીસને બોસે તેરે ગીન ગીનકે લીયે,
વોહ નહિં સુનતે હમારી ક્યા કરે
માંગતે હંય દમ દુઆ જીનેકે લીયે
આજ કલમેં દાગ હોગે કામ યાબ
ક્યું મરે જાતે હો દો દીનકે લીયે

શએર } દરદ મીનનત કશે દવા ન હુવા
} મેં ન અચ્છા હુવા બુરા ન હુવા

(૨૩૩)-ગઝલે-તજમ્મુલ.

રેહતા હે ખ્વાબ મેંભી શોકે લીકાયે ખાજા,
ચોંક ઊઠતા હું યે કેહકર દેખો વોહ આયે ખાજા,
હર રંજમેં મેહનમેં તકલીફમેં અલમમેં,
હે ઓર કોન અપના હામી, સીવાયે ખાજા.
મક્-સુદકે ગોહરસે ભરદે ગદાકા દામન
આજાયે જોશપર જબ બહરે અતાયે ખાજા.
ફુરોંકા તીર ઉલફતમેં ક્યા જીગરપે ખાઊં,
બીસમીલ બના ચુકી હે. તેગે અદાયે ખાજા.
દોલતસે ફકરકી દયા દીલકો ગની કીયા હે,
કુરબાન જાઉં તેરે ચશ્મે અતાયે ખાજા,
મુમકીન નહીં હે હકમેં હો આંખ અય તજમ્મુલ,
જબતક ન માઅરેફતકા. સાગર પીલાયે ખાજા,

(૨૩૪)-ગઝલે-વાસીલ.

તેરી ઉલફતકો અય ખાજા ન કીયું દીલ કીમીયા જાને,
પ્યારા જબકે તુઝકો હઝરતે હયરૂલ વરા જાને,
દીલ બીમારકી મેયે ખબર લે જલ્દ અય ખાજા,
મસીહા તુહી મેરા હે મેયે દીલકી દવા જાને
તમન્ના હે જો દિલકી કયા કયું અય ખાજયે આલી.
તુમ્હારે માસીવા કયા કયા કોઇ મેરા મુદ્દઆ જાને.
ગદાકો એક પલમેં તું અગર ચાહે ગની કરદે,
તેરા દરબારે આલી હે યે રૂત્બા કોઇ કયા જાને.
કટી જડ કુફ્રકી હીંદુસ્તાનમેં આપકે બાયેસ.
કોઇ કયા રૂતબયે આલી જહાંમેં આપકો જાને.
ન કયું રૂત્બેમેં આલા હો સીકંદર ઓર દારાસે
તેરે દરબારે આલીકા જો અપનેકો ગદા જાને.
જહે કીસમત કીસી દીન ગુલશને અજમેરમેં ખાજા,
બુલાઇંગે મુઝે વાસીલ ખુદા જાને ખુદા જાને.

(૨૩૫)-કવ્વાલી-નાઅતે-રસુલ,

તેરી સુરતપે હું કુરબાન રસુલે અરબી
હો ફીદા તુજપે મેરી જાન રસુલે અરબી
કયાહી પ્યારે તેયે અલકાબ હેં, અયે ખતમે રસુલ
શાહેદી સબ્ધદે મેરા. રસુલે અરબી
અંબીયા તક તુઝે મેહબુબે ખુદા કેહતે હેંય
નાઝ કરતે હેંય સુલેમાન રસુલે અરબી
જાએંગે સબ ચમને ખુલ્દમેં હય હુકમે ખુદા
લાએંગે તુજમે જો ઇમાન રસુલે અરબી.

(૨૩૬)-ગઝલે-મુમતાઝ.

તોરે આનેકી પીયા જબસે હયે ધુન મોરા હીન્દમેં જીવ લગા હી નહી;
ઇસી સોચ બીચારા ને માર લીયો મોરા દુખકી ખબરયા ઝરાબી નહી.
પડા બેડા મોરા મંજધાર મેં આ અબ કુબત હય તુંહી પારલગા.
મોરી નૈહયા કાં ખેવનહાર પીયા કોઇ જગમેં તહારે સીવાહ નહીં.
મોરા હીન્દસે જીવ ઉચાટ ભયો, મોરે દુખકા ન કુચ બળ બાઠ ભયો,
તોરે દરસ બીના મોહે ચયન, પડે કોઇ હીન્દમેં એસી દવાહી નહી.
ચેહબી ભાગકી કીસતી હય શીયામ. પીયાજીસે જીવ દીયા વહી રૂઠ ગયા,
તોરા દાસ હું જયસા ભલા હું બુરા યે મય કાહે કહું કે કથા હી નહી.
તોરી કીરપા ધુમ હય જગમેં પીયા મુમતાઝ પે ભી અબ કરદો દયા,
મુઝે ચીતસે બીસાર ના રેન-દીના, તોરીપે યાં પડત હું રવાહી નહી.

(૨૩૭)-ગઝલે-કાઝી.

તેરે સદકે તેરે કુરબા યા રસુલે અરબી,
જાનભી દીલભી હે હમાં યા રસુલે અરબી,
મેં તો કયા ચીજ જહાંતક હે હસીનાને જહાં,
આપ પર સબ હેં યે કુરબા યા રસુલે અરબી.
યાને નેઅમતસે અતા કીજે મુઝેભી હીસ્સા.
આપકે દરપે હું મેહમાં યા રસુલે અરબી.
કબ નીકાલું દરે દોલતપે પહોંચકર અપને.
જો કે હેં દીલમે યે અરમાં યા રસુલે અરબી.
અબતો લિલ્લાહ બુલા લીજે મદીનેમે હઝુર,
હીંદમેં હું મે પરેશાં યાહ રસુલે અરબી.
હુશ્ર કે રોજ લીયે હુઆ મેં પેશે કાઝી,
હાથમેં આપકા દામાં યા રસુલે અરબી.

(૨૩૮)-ગઝલે-અકબર.

તેરે વસ્લમેં ગુલબદન કયસે કયસે
સુનાતે હેં રંગી સુખન કયસે કયસે
મોહંમદકી ઉમ્મતકો ફીરદોસમેં હેં,
મકાં કયસે કયસે ચમન કયસે કયસે.
નબીકે નવાસોંને ઉમ્મતકી ખાતીર,
સહે દરદો રંજો મેહન કયસે કયસે.
સહરકો ઇસી ગમમેં રોતી હે શબનુમ,
મીલે ખાકમેં ગુલ બદન કયસે કયસે.
ન પુછો જુદાઇસે દીન જીંદગીકે,
ગુજારે હેં શાહે ચમન કયસે કયસે.
અમીરે અરબ દેખલો દરપે આકર,
હે હાઝીર ગરીબુલ વતન કયસે કયસે.
હુઝુરીમેં રખીયેગા અકબરકો હરદમ,
સુનાતા હે શેઅરો સુખન કયસે કયસે.

(૨૩૯)-ગઝલે-(અતરે-સુખન).

દફ્ન કરના મુઝકો કુચે યારમેં, કબર બુલબુલ કી બને ગુલઝારમેં;
અપને યુસુફકા અઝીઝો હું ગુલામ, ચાહે મુઝકો બેચ લે બાઝારમેં,
સર મેરા કાટ કે કાતીલને કહા, ફુલ લગા હય આજ નખલે દારમેં;
લાશ મેરી કયું પડી હય બેકફન, કયા કફન મીલતા નહી બાઝારમે,
સરકે કટનેકા મુઝે કુચ ગમ નહી, ખમ ન જાએ તેરી તલવારમેં;

(૨૪૦)-ગઝલે-(શયરે ચમન).

દરપર પડા રહુંગા ચાહે બોલો યા ન બોલો,
દેખા તુમ્હેં કરૂંગા ચાહે બોલો યા ન બોલો.

કુચા ગલી વ ઘર ગર હે દેખ લેના તુમકો.
બદનામ તો કરૂંગાં, ચાહે બોલો યા ન બોલો.

ધુરકીસે તુમ જો ચાહો દરવાજા છોડ જાઉં,
મરકર ભી ના હટુંગા ચાહે બોલો યા ન બોલો.

લાખો સીતમ સહુંગા મેં ઇશ્કમેં તુમહારે,
શીકવા નહીં કરૂંગા ચાહે બોલો યા ન બોલો

દીલ જાન ઓર ઇમાં તુમપર કરૂંગા કુરબાં,
વાએદા વફા કરૂંગા ચાહે બોલો યા ન બોલો.

કાઝી પેહનકે કફની સુરત બના ફકીરી,
દર દર સદા ફરૂંગા ચાહે બોલો યા ન બોલો.

(૨૪૧)-ગઝલે-જોહર.

દર પર રહા ખડા હું, ચાહે બોલો યા ન બોલો,
રોરો કે કેહ રહા હું. ચાહે બોલો યા ન બોલો.

દુરીને મુજકો મારા, લેલો ખબર ખુદારા,
સદમા યે સેહ રહા હું, ચાહે બોલો યા ન બોલો,

દમ હે લબોંપે મેરા ફુરકતને આકે ઘેરા,
મર મરકે મેં જીયા હું, ચાહે બોલો યા ન બોલો

મું જધારમેં હે કીશતી અબ પાર હો યે જલદી,
ઇસીયામેં ફંસ રહી હુ, ચાહે બોલો યા ન બોલો.

સાબિર મેરે કહાં હો, મુરશીદ મેરે કહાં હો,
સુફી તેરા બના હું. ચાહે બોલો યા ન બોલો.

બસ અબ કહીં બુલાલો, મતવાલા તુમ બનાલો,
સવદાઇ તક હુવા હું, ચાહે બોલો યા ન બોલો.

ફાની સમઝ રહાથા મનસુર કેહ રહા થા,
અબ દારપર ચડકા હું, ચાહે બોલો યા ન બોલો.

જોહર બહોત હે મુઝતર કીજે કરમ અબ ઉસપર,
કદમોંમેં આ ગીરા હું, ચાહે બોલો યા ન બોલો.

(૨૪૩)-ગઝલે-દાગ.

તડપતે હેં ઉન્હેં ગયરોંકી હાલત અયસી હોતી હે,
ખુદાકી સાન હે અયસોંકી હાલત અયસી હોતી હે,
જબ આંખોંસે લગાતા હું તો ચુપકે હંસ હંસકર.
તેરી તસવીરભી કેહતી હે સુરત અયસી હોતી હે,
અભીતો ખેલ સમઝે હો મગર એક દીન દીખાવેંગે.
કયામત ઇસકો કેહતે હેં કયા-મત અયસી હોતી હે,
હમારી શકલ તેરે ગમમે પેહછાની નહીં જાતી.
બીગડ જાતી હે સુરતભી મુસીબત અયસી હોતી હે,
ભરી મેહફીલમેં ગયરોંસે ઇશારે યું મેરે આગે.
મુરવ્વત આંખકી અય બેમુરવ્વત અયસી હોતી હે.
ન નીકલે આલમે બાલાતક અયસા ચંદસા ચેહરા,
ઇનહી કાફીર બુતોમેં એક સુરત અયસી હોતી હે.
જરાસી બાતપર અય દાગ તુમ ઉનસે બીગડ બેઠે.
ઇસીકા નામ ઉલફતહે મોહબ્બત અયસી હોતી હે.

(૨૪૪)-ગઝલે-અતરે-સખુન.

નીગાહે યાર બદ મસ્તી મેં ભી હુશીયારી કયસી હય,
મેરા દીલ છીન લેને કે લીયે તરવાર કેસી હય,
અદાસે ફેર કર ખંનજર ગલે પર યું લગે કહને,
શહીદે નાઝ બતલાવો કે ઇસમે ધાર કેસી હય;
જીગરમેં છાગઈ પહલું કે ઘુસકે દીલમેં જા તડપી,
ગજબ કી ચુલ બલી ચંનચલ નીગાહે યાર કયસી હય;
હમીં કો ઝુબ્હે કરતે હંય હમી સે પુછતે હંય યું,
ઝરા સાહેબ બતા દેનાભી મેરી તલવાર કયસી હય.

(૨૪૫)-ગઝલે-મુઝતર.

ફનાકે બાદ ભી દીલમેં ખ્યાલે યાર બાકી હે,
ખુલી હેં દોનોં આંખેં હસરતે દીદાર બાકી હે.
બહાયે હીજ્રમેં અશ્કે રવાંને ઘરકે ઘર સારે,
ફકત અબ કુછ નહીં એક આડકી દીવાર બાકી હે.
લગાયે સેંકડોં તીરે નઝર ઉસને કલેજે પર,
બસ અબ ચલનેકો તેગે અબરૂયે ખમદાર બાકી હે,
ઉડાકર ધજજ્યાં જેબો ગીરેબાંકી બેહક જાના,
અભી અય દશતે વહશત દામને દીલદાર બાકી હે.
ખુદાસે હશ્રમેં સબ અપની કેહ ચુકે મુઝતર,
હમારી ઓર ઉનકી-આખીર ગુફતાર બાકી હે.

## (૨૪૬)-ગઝલે-મેહબુબ.

દીલ કીસી સેં ન લગતા જાના જવાની પનમેં
કયા દાગદે ગયારે જાના જવાની પનમેં
સુરત દીખાદે પીયારી દીલ કોહે બેકરારી
કયસી કરૂં નજારી જાના જવાની પનમેં
નેનોકે કરકટોરે પાનીકી ઝીલહેરે
આંસુસે મેં ધુલાના જાનાં જવાની પનમેં
મીટટીકા કર બીછોના ઇંટોકા કર શીરાના
તનખાકમેં મીલાના જાના જવાની પનમેં
મેહબુબ જાન જાના મે હો ગયા દીવાના
શહેરોંકી ખાક છાના જાના જવાની પનમે

## (૨૪૭)-ગઝલે-મુઝતર.

દિલ દાદગાને હુસ્નસે પરદા ન ચાહીએ
દિલ લેકે છુપ ગએ તુમહે અયસા ન ચાહીએ
દિલ કામકા નહીં તો નલો જાન નઝે હય
ઇતની ઝરાસી બાતપે ઝગડા ન ચાહીએ
દિલ સદા ઉસીકી તરફ સર ઝુકારહેઅય
કાબા યેહી હય ગયરકા સિજદાન ચાહીએ
જાહિદ તો બખશે જાએ ગુનેહગાર મુંહ તકે
અય રેહમતે ખુદા તુઝે અયસા ન ચાહીએ
મુઝતર મઝારે હઝરતે ખ્વાજા ન છોડીએ
અજમેર કે દયારસે જાના ચાહીએ

## (૨૪૮)-ગઝલે-રશીલા-કવ્વાલી.

દિલ લે ગયા હમારા દિલદાર હસતે હસતે
કયા કયા કર ગયા હય વોહ યાર હસતે હસતે
યારો ઝરા ચલો તુમ લાવ ઉસે મનાકર
વોહ હો ગયા હય હમસે બેઝાર હસતે હસતે
મજલીસમેં આશકોકે અબરૂ મેં તેરે દેખું
આપસમેં ચલ રહી હય તલવાર હસતે હસતે
યારો ન સેહેલ સમજો તુમ હાલ નાતવાંકા
અયસાનહો મરે યેહ, બીમાર હસતે હસતે
ગર શોકે દીદ હય તો પોહચોગે ઉસકે દરતક
દેખેગે હમ મુસાફિર દીદાર હસતે હસતે

(૨૪૯)-ગઝલે-ફરહાદ.

હમ નીકલે યા ઇલાહી યાદે મોહબ્બતમેં,
સલ્લે અલ્લાઃ ઝબાંપે હો ફરહતો ખુશીમેં.
દેખા હે જબસે જલવા, ઉસ નુરે મુસતફાકા,
નરગીસકે હેં તહેયુર સોસન હે બે-કશીમેં.
જન્નત દે યાકે દોજખ કુછ ગમ નહીં હે મવલા,
રાઝી તેરી રઝામેં ખુશ હેં તેરી ખુશીમેં.
ગુલશનમેં જાકે દેખો બુલબુલકી યે સદાહે,
તુહી બશા હુવા હે હર ગુલમેં હર કલીમેં.
અલ્લાહુસે તુ લગાલે દુન્યાકે છોડ ઝગડે,
કયા કયા કરેગે બંદે થોડીસી જીંદગીમેં.
બહરે ગુનાહમે કિશતી અબ ડગમગા રહી હે,
તેરે બગેર ખેવેટા હે કોન બે-કસીમેં.
દર્દગાહે કીબ્રીયામેં હરદમ યેહી દુઆ હે.
મદફુન હો યે અકબર મવલા તેરી ગલીમેં.

(૨૫૦)-ગઝલે-નાઝીમ-કવ્વાલી

ઘર કરતે હેં દીલોંમેં શીરઆન બાન વાલે
સીકકે બીઠા રહે હેં, નામો નશાન વાલે
તીરે નઝરસે તેરે, અબરૂ કમાન વાલે
બચતે નહીં કબુતર ઉંચી ઉડાન વાલે
એસાંન હારદેનાં મકતલમેં ધસ્ક કબાઝો
તે ગેં હેં બાડવાલી ખનજર હેં સાન વાલે
મંય ઓર સબર મેરા આફત નસીબ દોનોં
એક તેગ એક કાતીલ દો ઇમતીહાન વાલે
કબ તક રહેં સંભાલે સરપર હમારે નાલે
અપની ઝમીં ઉઠા લે એ આસમાન વાલે
હમ બે ઝબાં હેં ગોયા કેહતે નહીં કુછ ઉનકો
મુંહઆએ કયું ન દુશમન ટેડી ઝબાન વાલે
શીરીનીએ સુખનકી બેશક યે ચાશની હે
ફીકે પડેગે નાઝીમ, ઊંચી દુકાન વાલે

શએર } કુલાતો દો દીન બહારે જાફીઝા દીખલા ગએ
હસરત ઉન ગુનચોંપે હે જો બીન ખીલે મુરઝા ગએ

(૨૫૧)-ગઝલે-મઝહર.

દીલ તુમકો દે ચુકા હુ ચાહે બોલો યા ન બોલો
આશીક તો બરમલા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો
પરવાનેકી તરેહ મેં અય શમએરૂ - તુમ્હારી,
ફુરકતમેં જલ રહા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.
ઉલફતમેં તેરી લયલી આલમમે મીસલે મજનું
તશહીર હો ચુકા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.
દીલ બેચ કરકે અય જાં બાઝાર ઇશ્કમેં મેં.
સવદાયે ગમ લીયા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો,
ફુરકતમેં તેરી કાતીલ બેબાર જેરે ખંજર.
શર અપના મેં ધર રહા રહું ચાહે બોલો યા ન બોલો.
સરસે તેરે કદમ પર અય શાહે મુલ્કે ખુબી
તાઝીમકા રઝુકા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો
તકસીર કયા હુઇ હે મઝહરસે સાફ કેહદો
અય જાન બે-ખતા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.

(૨૫૨)-ગઝલે-સરદાર.

લગાયા મેંને જો તુમસે દીલકો તુમ્હારે દીલપર નીહાં નહોગાં,
ઉઠાયે સદમે હે જીતને મેંને જહાંમેં કીસપર અયાં નહોગાં.
યે બોફ મુજકો અકેલે ઘરકા, કે હોગા વહાંપર ગુજારા કયુંકર,
મદદકો મેરી જો લુતફે યજદા, નદીમો હમદમ વહાં નહોગા.
લગાયા ગુલસે જો દીલકો તુને, સમઝલે દીલસેં તુ અપને બુલબુલ,
હેં ચંદરોજા બહારકે દીન, યે ગુલતો રોઝે ખીજાં નહોગા.
બહોત કીતાબેં પઢી હેં તુમને, યે માના હમને અય શેખસાહેબ,
છુપાઓ હમસે ન હાલે દીલકો. નીહાં યે ઈશ્ક બુતાં નહોગા.
હે કોન સરદાર તુઝકો દેહશત, શરી હોંગે તેરે રસુલે દાવર,
જો જલજલસે બરોજે મેહશર, જમીં નહોગી જમાં નહોગા.

(૨૫૩)-ગઝલે-યુસુફ.

શરાબે શોકકા સાકી મુઝે એક-જામ બરકરદે,
રહું દરબાં તેરા દરકા કરમ ઇતના અગર કરદે.
મુઝે દરપર બુલાકર તુ દવા અયસી તબીબાદે,
કે જીસસે યારકો દેખું મેં વોહ દીલકી નઝર કરદે.
શરીઅતે ઓર તરીકતભી હકીકત હોં અયાં મુઝપર.
ખુદાયા માઅરેફત કીભી મેરે દીલકી નઝર કરદે.
હમેશાં મેં રહું રાઝી રઝામેં તેરી અય ખાલીક,

તુ અબ સદકા હબીબ અપનેકા અતા મુઝકો સબર કરદે.
મેરી હરદમ દુઆ તુઝસે યેહી હેગી મેરે મવલો,
કહીં શેહરે રસુ-લલ્લા હૈમેં મેરા ગુજર કરદે.
મદીને જાઉં મેં ઉડકર અભી પલભરમેં અય દરીયા,
ખુદા ગદ અપની રહમતસે મેરે બાઝુમેં પર કરદે.
તમન્ના રોઝો શબ અપની ખુદાસે હે યેહી યુસુફ,
ઇલાહી અપની રહમતસે તુ યસરબમેં ગુજર કરદે,

## (૨૫૪)-ગઝલે-અમીર.

ફલક દેતાહે જીનકો અયેશ ઉનકો ગમભી હોતે હેં,
જહાં બજતે હેં નક્કારે વહાં માતમભી હોતે હેં.
ગીલે શીકવે કહાંતક હોંગે આધી રાત તો ગુજરી,
પરેશાં તુમભી હોતે હો, પરેશાં હમભી હોતે હેં.
જમાના દોસ્તી પર ઇન, હસીનોંકે ન ઇતરાયે.
યે આલમ દોસ્ત અકસર દુશ્મને આલમભી હોતે હેં.

શએર } ખુદા પરસતસે કેહદો હુવા મેં સગ પરસત
નશાએ પાએ નબી પડએ હેં પથ્થર પર

બઝાહીર રાહનુમા હે, ઓર દીલમેં બદ ગુમાની હે,
તેરે કુચેમેં જો જાતા હે, આગે હમભી હોતે હેં.
કીસીકા વાયદયે દીદાર, તો અય દાગ બરહક હે,
મગર યે દેખીયે દીલશાદ ઉસદીન હમભી હોતે હેં.

## (૨૫૫)-ગઝલે-દાગ.

દોસ્ત કયું ઇશ્કમેં કરતે હે શીકાયત મેરી,
મુઝયે કયા જોર કીસીકા હે તબીયત મેરી.
નાતવાં દેખકે અફસોસ ન આયા મુઝપર,
વોહ ખફા હે કે ઉઠાઇ હે નજાકત મેરી.
કયા જુદાઇકા અસર હે, કે શબે તનહાઈ,
મેરી તસવીરસે મીલતી નહીં સુરત મેરી,
જીસ તરેહ તુ મેરે આગોશસે નીકલા અય શોખ,
મુંદી હાથોંસે નીકલતી હે તબીઅત મેરી.
અપની તસવીરપે નાજાં હે તુમ્હારા કયા હે,
આંખ નરગીસકી દહન ગુંચેકા હયરત મેરી,
કહીં દુન્યામેં ઠીકાના નહીં ઉસકા અય દાગ,
છોડકર મુજકો કહાં જાયે મુસીબત મેરી.

(૨૫૬)-ગઝલે-રીંન્દ.

ન બોશ દેતે આતા હય. ન દીલ બેહલાના આતા હય
તુજે તો અય ખુતે કાફર, ફક્ત તસરાના આતા હય
સુરાહી બેઅબબ ભરતી હય મેના મુસ્કરાતા હય
હમારા યાર જીસદમ જાનીબે, મયખાંને આતા હય
જો તુમ હસને મેં હે મુસ્તાક, હમ રોને મેં કામીલ હય
તુંમ્હે બીજલી ગીરાનીહે હમકો મેહ બરસાના આતા હય
બીછા કર દામ ગેસુ રૂખ પે વો સય્યાદ યું બોલા
યે ફંદા વો હય જીસમેં મુરગ દીલ બેદાને આતા હય
બશ રસમકી જગે ઇસ કાફરે બદ બેયસકો અયરીંદ
ખફા હોનાં બીઝડનાં મારનાં ધમકાના આતા હય

શએર } અબતી દાએ ઇશ્કસે રોના હય કયા
આગે આગે દેખીયે હોતા હય કયા

(૨૫૭)-ગઝલે-કવ્વાલી-જોહર.

ફરીયાદ કરે કિસ્સે ગુનેહગાર તુમહારા.
અલ્લાહ ભી હાકિમ ભી તરફદાર તુમહારા.
ખુરશીદ જો દિનકો હો તો મેહતાબ હો શબકો
દુન્યા મેંય ઉજાલા હય, સગ અય યાર તુમહારા.
હુરોંકો તમન્ના હય, પરીઝાદોકો હસરત.
મીલતા હય કીસે સાયએ દીવાર તુમહારા.
કાયબેકી તો કયા અસલ હય, ઉસ કુચેકે આગે.
જન્નત હોતો બનએ ન ગુનહગાર તુમહારા.
દરદે દિલે આશિકકી દવા કોન કરેગા,
સુનતે હંય મસીહા ભી હય બીમાર તુમહારા.
જોહર તુમહે નફરત હય બાહોન બાદા કશીસે.
બરસાત મંય દેખેગે હમ ઇનકાર તુમહારા.

(૨૫૮)-ગઝલે-તજમ્મુલ-(ચ લુ જમાનેકા ફેશન.)

બગલ મેં લેકે જુરવા કો ફીરાના યેહ ભી ફેશન હય,
મડમ સાહબ કો યેગર લેકે, જાના યેહ ભી ફેશન હયે.
લગાકર હેડ મીસ્તર, બનકે લેકે સાથ કુત્તેકો,
પોંચ હકર પાર્ક મે સીટી, બજાના યેહ ભી ફેશન હય,
કલા મુલ્લાહકે બદલે, ઇવઝ દીની કીતાબો કે,
પીસર કો પહેલે અંગ્રેજી, પડના યેહ ભી ફેશન હય.

બીછાના ફર્શ દસ્તર ખ્વાબ, યેહ ઝગડે પુરાને હય,
સરે ટેબલ છુરી કાંટોસે, ખાના યેહ ભી ફેશન હય.
અગર હો બોલ કા જલસા, બડહાને કે લીયે ઇજ્જત,
મડમ કો સાથ યારોં કે નચાના યેહ ભી ફેશન હય.
બહુડા કર મુછકો દાડીહ ઘટા કર દાઝ ઝુમ્બાહ,
બઇ શાને ફઝીલત માંગ ખાના યેહ ભી ફેશન હય.
નહિં હોતી હય આયદ દફ્અ તાઝીગાત કોઇ ભી,
તજમ્મુલ શઅેર ગઅેરોં કે ચુરાના યેહ ભી ફેશન હય.

(૨૫૯)–ગઝલે–તજમ્મુલ.

મીસાલે મહા હરસુ જલવા–ગર ખાજાહી ખાજા હે.
જીધર અય તાલીબો દેખો ઉધર ખાજાહી ખાજા હે
ફકીરે મસ્ત હે અપની સદા સબસે નીરાલી હે.
હમેશા વીરદે લબ શામો શહર ખાજાહી ખાજા હે.
તેરી હુરે મુબારીક હોં તુઝીકો ઝાહીદે નાદાં,
યહાં અપને મઝુરે નઝર ખાજાહી ખાજા હે.
ઉનહીંકી દીદકે મુશતાક હેં દેરો હરમ વાલે,
યહાંભી ઔર વહાંભી જલવા–ગર ખાજાહી ખાજા હે
ન કયું જલવા ચમનકા ચશમે નગરગીસ દેખે હયરતસે,
અયાં હર રંગમેં અય બે–ખબર ખાજાહી ખાજા હે.
ઉઠા મરદે ખુદા પરદા દુઇકા અપની આંખેસે,
તજમ્મુલ દેખ હરસુ જલવા–ગર ખાજાહી ખાજા હે.

(૨૬૦)–ગઝલે–મીરાશાહ.

સદા દીલમેં તસવ્વુર હે અલાઉદ્દીન સાબીરકા,
વઝીફા નામે બેહતર હે અલાઉદ્દીન સાબીરકા.
કલામે હુસેન નુરાની જમાલે જલવા રહમાની,
મીસાલે માહે અનવર હે અલાઉદ્દીન સાબીરકા
શરીકે અવ્વલો આખીર રફીહે ઝાહીરો બાતીન,
સહારા રોજે મેહશર હે અલાઉદ્દીન સાબીરકા.
જીસે ખાહીશ હો ફરબે વાસીલે હક જાતે મે અલ્લાકી.
ચલા જાવે ખુલા દર હે અલાઉદ્દીન સાબીરકા.
મરીઝે નાવતાં હું મુનિસો હમદમ નહીં કોઇ,
દો આલમમેં વોહી ઘર હે અલાઉદ્દીન સાબીરકા.
સગે દરબારે આજીઝ હું બહોવ રંજુર મીરાંશાહ,
સઘ સાકીને જલંધર હે અલાઉદ્દીન સાબીરકા.

(૨૯૧)-ગઝલે-કવ્વાલી-બીગગનજાન.

ફીર કર ઝરા નઝર કર એ યાર જાને વાલે,
ઇતના નહો સીતમગર એ દીલ ચુરાને વાલે,
કુછ નાઝ કુછ તગાફીલ કુછ શોક કુછ તજાહીલ,
સદકે તેરી અદાકે એ મુંહ છુપાને વાલે.
નાસેહ મુઆફ કીજે બસ યુહી રેહને દીજે,
હમને હઝારો દેખે બાતે બનાને વાલે.
દાના યહાં હોં નાદાં અકલો ખીરદ પરેશાં,
કરતે હેં એસા જાદુ યે દિલ લુભાને વાલે.
ખાંમોશ અય વિલાયત કરતા હે કયું શીકાયત,
કેહતે હેં ઉસકો ઝાલીમ સારે ઝમાને વાલે.

(૨૯૨)-ગઝલે-યુસુફ.

શરાબે ઇશ્કકો પીકર મઝા કુછ ઓરહી દેખા,
કે હોકર ઉનસે હમ-બિસતર મઝા કુછ ઓરહી દેખા.
મોહબ્બતમેં મઝા કયા હે કોઇ પુછે તો કેહદુંગા,
કે ઇશ્ક યારમેં આકર મઝા કુછ ઓરહી દેખા.
બ-કુચે યાર જબ પહોંચે ગમે દીલ મીટગયા વલ્લાહ.
ગમે હમ ઉનકે જબ દરપર મઝા કુછ ઓરહી દેખા.
નહીં શક ઇસમેં હે વલ્લાહ તુમ ઇસે યારો યકીંલાઓ,
હે અવ્વલ મરનેસે મરકર મઝા કુછ ઓરહી દેખા.
ન હરગીજ હમસે તુમ પૂછો સનાયે ઇશ્ક અય યુસુફ,
મુસીબત ઇશ્કમેં ભરકર મઝા કુછ ઓરહી દેખા.

(૨૯૩)-ગઝલે-રમજાન-કવ્વાલી.

હુસ્ન તેરા અય સનમ આખિર ફના હો જાયગા,
છોડ દે અપના વતન આપહી અકેલા જાયેગા.
હર ઘડી મત જાંચના તુમ માનલો મેરા કહા,
ચાંદની છુપ જાયગી મેલા બદન હો જાયેગા,
ફુલકે દેને કબ્રપર મેરી નમારો અય સનમ,
ખાક છન છન કરગિરે મેલા કફન હો જાયેગા,
બાદ મરનેકે મેરીયે લાશ મિલતેની નહી,
હડ્ડીયાં મેરી ચબાનેકો હુમાલે જાયગા.
દિલમેં આતા હય કે દમમેં ફુંકદું કોહે તુરકે,
યે ખિયાલ આતાહય મુસા બે વતન હો જાયગા.
ઇશ્કતો ઝાહિર કીયા તુને અય રમઝાં શોકસે,
ઇનબુતોં મે ઢુંડનેસે કયા ખુદા મીલ જાયગા.

(૨૬૪)-ગઝલે-નઝીર.

હમ તો આશક હયે તેરે નાઝ ઉઠાને વાલે
તુમસે કમ દેખે હએ મહઝુબ સતાને વાલે
બંદકર કયોંકે મોહબતમે ખબર લી ન મેરી
દમમેં ઝરહે કસે દામ છુડાને વાલે
કલ શબે વસ્લમેં કયા જલ્દ બજ્યી ઘડીયાં
આજ કયો મારગએ ઘડીયાલ બજાને વાલે
કલ જો રસતેમેં મુલાકાત હુઇ તો યું કહા
કયા જાતે હો તરેહદાર જલાને વાલે
ગુઝરી મુદ્દતકે મેરે સાથ લીપટને નહીં આએ.
કહા હુએ યા ગલે અપને લગાને વાલે,
યું તો ઓકાત ગઝરતી હએ મઝેદારીમે,
ન મીલે ચએન મઝેદાર દીખાને વાલે
અબકે મીલનાહો **નઝીર** યારસે જાકે કેહના,
કયા ભલા હમ ન રહે યાર બુલાને વાલે,

(૨૬૫)-ગઝલે-મુઝતર.

સરક અય ઝુલ્ફ દીદાર રૂખે અનવર તો હોનેદે,
હમેભી આજ મેહવે હુસ્ને પયગમ્બર હોનેદે.
ઠહેર ચલતાં હું બાગે ખુલ્દમેં જલદીહે કય રીદવાં,
નિશા ચડને તો દે મસ્તે મએ કોસર તો હોનેદે.
દીખા દુંગા તુજે અય દિલ મઝારે સઇયદે આલમ,
મુઝે ઇસ સર ઝમીને હિન્દસે બાહીર તો હોનેદે.
તમાશા હોગા શામે હીજરમે સુબ્હે કિયામતકા,
મેરે નલોંસે અય ઝાહીદ બપા મહશરતો હોનેદે.
યે એ હોશભી **અનવર** કમ ન હોગી હોશીયારીસે,
ઝરા દીદારે ચશમે સાકીએ કોસર તો હોનેદે.

(૨૬૬)-ગઝલે-કવ્વાલી-યે, હીજાલ.

પીલા દો અબ મએ વેહદત મેરે શાકી રસુલલ્લાહ
નહી હય સબ્રકી તાકત મેરે શાકી રસુલલ્લાહ
મુઝે તિલ છટહી કાફી હય મેરે સાકી રસુલલ્લાહ
કે શીશેમેં ન કુછ બાકી મેરે સાકી રસુલલ્લાહ
પિલાકર સાગિરે ઉલફત બનાદો અપના મસતાના
મેરે હાદી મેરે રેહબર મેરે સાકી રસુલલ્લાહ
શફાઅત કરકે મેહસર મેં ખુદાસે બખશવા લેના
હય આસી આપકી ઉમ્મત મેરે સાકી રસુલલ્લાહ

તમન્ના હય યે જાહિલકી બુલાલો અપને તયબામેં
કેવાંહ દોઝખસે હો રાહતમેરે સાકી રસુલલ્લાહ

(૨૬૭)-ગઝલે-(બરદનકી રેલ્વે)-મેહરે દરખશાં.)

સુનો તુમ ગમોરસે યારો યેહી હમને બિચારી હે.
હે જયસે રેલકા ઇંજીન યેહી હાલત હમારી હે.
હવાઓ આબ માટી આગકા પુતલા હે આદમકા,
ખુદાકે હુકમસે ઉસકે બદનમેં રૂહ ઉતારી હે.
ચલે ઇંજીન સડક પર લોહેકી યે બેધડક દોડે,
લવાઝ ઇસકી ખાતીરસે યે સબ બાગો બહારી હે.
મુસાફીર હેં અદમકે સબ વહાં એક રોજ જાઇંગે,
ફરીસ્તા મોતકા આયા તો ફીર કયા ઇંતેઝારી હે.
કરો જબ ધ્યાન ચલનેકા ધુવા દીલસે નીકલતા હે,
હે નીકલી આહકી સીટી નીહાયત બેકરારી હે,
ચલો જલદી બજી ઘંટી ટીકીટ લેનાહે બાબુસે,
અગર કુછ માલ રખતેહો તો કયા ઉમદા સવારી હે,
ચલે ગો હાથ ખાલી બે ટીકીટ બયઠે હો ગાડીમેં,
ખબર દે તાર બરકી હર જગેપર રૂબકારી હે.
મુઝે હે ખોફ ઉસ પુલકા કે જો હે પુસ્તે દોજખ પર,
ચલેંગે દોડકે કયુંકર ગુનાહકા બોજ ભારી હે

ખત્મ તમામ સુદ


# દેશી કાપડ-સુંદર ખાદી.

## ગરમ અને સુતરાઉ

—: કોટ પાટલુનના બરનું કપડ. !—

ઉડીને આંખે વળગે તેવી ટુવીલ, છીંટ ફેન્શી કીનારના ધોતીજોટા
વીગેરે ખરીદવા માટે નીચે લખેલું શરનામું

યાદ રાખજો

કાપડીઆ ઇશ્વરલાલ બ્રિજલાલ.

ઠો. લીમડાચોક-સુરત.

અમારાં ત્યાં મળતાં પુસ્તકોમાંથી ખાસ ચુંટી કાઢેલાં

# પુસ્તકોની ટુંક યાદી.

**એકવાર ઓર્ડર આપી અવશ્ય ખાત્રી કરો—આ શીવાય બીજા પુસ્તકો માટે પણ પુછો.**

**રણજીત** અને **કુશમ**—એક સંસારીક નવલ ગાથા અતી. ઉત્તમ રશીકતાથી ભરપુર. ભાગ્યચક્રનાં ફરતાં ચક્રોનું દર્શન કરાવનાર. સ્વદેશભકિતથી છલોછલ **મહાત્મા ગાંધીજી**ના સિદ્ધાંતોનાં દર્શાવનાર ભ્રાતૃ પ્રેમથી ભરપુર નવિન નોવેલ. **કીંમત રૂ. ૨-૦-૦.**

**હાતમતાઈ**—એક ચમત્કારી નોવેલ. ગરજુઓને ફંદા બનનાર પરોપકારી વીર **હાતમ**નાં અદભુત પરાક્રમોથી ભરપુર ચમત્કારી બીનાથી છલોછલ નોવેલ. કીંમત **રૂ. ૧-૪-૦.**

**મરીયમ ઉર્ફે મોહિની**—અદભુત સાહસકર્મોથી ભરપુર. **ડીટેકટીવ** નવલકથા. અબળા છતાં પ્રબળ. સત્ય બતાવનાર **ઠાકુની દીકરી**નાં સાહસીક કાર્યથી છલોછલ. કીંમત **રૂ. ૧-૦-૦.**

**લાલ દીવો** અથવા **ભાગ્યહિન ભીખારણ**—એક વાર્તા **સચીત્ર ફોટોગ્રાફીક ચીત્રો**, અને સુંદર શણગારરસથી ભરપુર કીંમત ફક્ત છ આના.

## —: ગાયન અને ગઝલ કવ્વાલી. :—

**ગુજરાતી ગાયનમાળા ભા. ૧-૨-૩ અને ૪થો.** નાટક કંપનીમાં ગવાયલાં રશીક અને બોધક ગાયનોની ચુંટણી જાડા કાગળ અને ફેન્સી પુઠું છતાં કીંમત દરેક ભાગના માત્ર છ—આના.

**ગુજરાતી ગઝલ સાગર**—સુપ્રસિદ્ધ કાવ્યકારોના રશીક કાવ્ય રસથી ભરપુર, ગઝલ કવ્વાલીનાં રાગની અમૃત પ્રસાદી કીંમત માત્ર **દશ આના.**

**હિંદ કીર્તન—દેશ ભકતોનાં ફોટા સહિત** દેશભક્તિના કાવ્યથી ભરપુર કીંમત ફક્ત **પાંચ આના.**

**સ્વરાજ કીર્તન**—દેશ ભક્તિથી ભરપુર **ભારતજનની હીંદ મૈયા**નાં ગુણગાન, દેશને માટે ફકીરી લેનાર વિર નર પુંગવોનાં હૃદયનું કાવ્ય અમૃત. કીંમત માત્ર **બે** આના.

તાકીદે મંગાવો જુજ નકલોજ શિલકમાં છે, લખેલી કીંમત ઉપરાંત દરેકનું પોસ્ટેજ અલગ વી. પી.થી રવાના કરવામાં આવશે.

**લખો નીચે જણાવેલા શરનામે,**

## શા. ચુનીલાલ મગનલાલ બુકસેલર.

**ઠેકાણું—રાણીતળાવ—સુરત.**

# આ બુક તથા

પાછલ જણાવેલી બુકો અથવા

## વાંચવા લાયક

વાર્તા, નોવેલો, નાટક, ગાયન, ગઝલ, કવ્વાલી, કીસ્સા,

જાદુ હુન્નર

વીગેરે, વીગેરે, પુસ્તકો ખરીદવા માટે.
તથા બહારગામથી મંગાવવાને

પત્ર વ્યવહાર કરવાં માટે

હમારૂં શરનામુ તમારી નોંધપોથીમાં જરૂર
નોંધી રાખશો!

શા. ચુનીલાલ મગનલાલ બુકશેલર
ઠેo રાણીતળાવ—સુરત.

છપાય છે !                                    છપાય છે !!

# દાગે હસરત

## શીરીં ફરહાદ-જાંનિસાર

નાટક તીન બાબકા

ગાયન ઔર જબાન સાથે.

કીં. શીર્ફ આઠ આને.

---

છપાય છે !                                    છપાય છે !!

મહાન કવિ શેસ્ક પીયર  મસહુર ડ્રામા "રોમ્યો જુલ્યેટ" પરસે લીખા હુવા.

# અજમે ફાની

જબાન ઔર ગાયન સાથ

કીં. શીર્ફ આઠ આને.

મિલનેકા પત્તા,

જેકીશનદાસ ત્રિભુવનદાસ પટેલ.
ગુજરાતી સાહિત્ય મંદિર
લીમડાચોક—સુરત.